

HET VERSCHOLEN RIJK
DEEL I

Ewout Storm van Leeuwen

HET
VERSCHOLEN
RIJK

DEEL I
ONVERMOEDE VERMOGENS

Uitgeverij Magister
Eco Fiction

Ewout Storm van Leeuwen, *Het verscholen rijk, Deel 1, Onvermoede vermogens*

Copyright © 2015 Ewout Storm van Leeuwen & Uitgeverij Magister*

Een uitgave van het Onderstroomboven *Collectief***

Dit is het eerste deel van een bewerkte heruitgave in 3 delen van *Het versluisde land*, dat in 2010, 2011 en 2012 in 8 delen is verschenen bij Uitgeverij Magister.

Omslag en opmaak: Studio Boekcoop

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

boekcoop@gmail.com

www.boekcoop.nl

www.boekenroute.nl (webwinkel)

*Uitgeverij Magister is een imprint van Boekencoöperatie Nederland U.A.

**Onderstroomboven *Collectief* is de handelsnaam van Boekencoöperatie Nederland U.A.

NUR 330 (Spannende boeken algemeen) Eco fiction

ISBN 978.90.72475.37.4 (papieren uitgave)

ISBN 978.90.72475.40.4 (eboek)

1.	Een vreemd kind	7
2.	Het kind uit de droom	17
3.	Een veilig heenkomen	28
4.	Opgejaagd	35
5.	Hinderlaag	44
6.	De bron	52
7.	Slaags	64
8.	De rivier	72
9.	Pas door de bergen	81
10.	Langs de rivier	89
11.	Onderweg naar de stad	94
12.	De stad	99
13.	Winnen en verliezen	109
14.	De val	119
15.	Nieuwe metgezellen	130
16.	Tussen twee vuren	139
17.	Naar zee	144
18.	Het verborgen huis	150
19.	Jacht onder water	161
20.	Terugblikken	169
21.	Een stolp van vergetelheid	178
22.	Nieuwe inzichten	192
23.	Een bekend gezicht	203
24.	De zieneres	209
25.	Verdreven	216
26.	Terug op zee	225
27.	Aangeland	232
28.	Onderweg naar Ajudya	246
29.	De Yandan residentie	252
30.	Mystificerende conclusies	263
31.	In de stad	274
32.	Complicaties	289
33.	De proeftuinen	296
34.	Uit elkaar	310
35.	De professoren	319
36.	Impasse	331
37.	Ontraadselingen	345
38.	Terug naar de delta	353
39.	Kaping	365
40.	Een storm steekt op	375
41.	Herenigd	387
42.	Terug in Doran stad	404
43.	Het huis van Danarse	419
44.	Zwart goud	431
45.	Vertrek uit een stad in chaos	451

Droom

Hij viel. De sensatie was lichamelijk walgelijk. Toch wist hij dat hij niet te pletter kon slaan.

Beneden hem was chaos, rook, mensenmassa's, golven van haat en angst.

Hij liep door een eindeloos gebouw met gangen en kamers.

Hij wist precies waar hij naar toe moest.

In een kale kamer stond een laag wit bed in de hoek. Een in het wit geklede verpleger stond gebogen over een naakt figuurtje in het bed.

'Het is hier een weeshuis voor debiele kinderen,' zei de verpleger tegen hem en ging de kamer uit.

Hij tilde voorzichtig het lange kind op. Ze was heel dun, haar benen bengelden erbij. Ze was vederlicht en voelde warm aan.

Op haar prachtige schedel groeide kort, kleurloos haar, heel zacht.

Hij streelde haar hoofd. Schuin onder haar oren had ze kieuwen.

In haar spitse gezicht, met een brede mond als van een vis, keken twee enorme veelkleurige ogen met openlijke liefde en humor in de zijne.

Hij hield van haar en hield haar tegen zich aan.

Ze legde haar armen om zijn nek, zo gingen ze weg. Niemand zag hen gaan.

Hij moest haar tegen elke prijs in veiligheid brengen.

Zij droeg het lot van de mensheid in zich.

Tom kwam langzaam bij zijn positieven. Beverig van de emoties die de droom had losgemaakt stond hij op. Even dacht hij dat hij nog in het gebouw was en hij zocht waar hij het kind had gelaten.

Het besef dat hij helemaal alleen was in zijn huisje, dat in een geheel andere wereld bestond, druppelde als ijskoud water langs zijn ruggengraat.

Huiverend trok hij een broek en hemd aan en ging in de grijze ochtendschemer het erf vegen.

Een vreemd kind

HHAAR BLOTE VOETEN roffelden over de lemen weg. Tussen haar zwaaierende haar door wierp het meisje angstige blikken achterom. Iemand wilde haar hebben. Handen hadden haar door een onzichtbaar vlies heen geduwd. Het waren bekende handen en het had net gevoeld alsof ze vanuit het water in kurkdroke lucht kwam. Ze had tegengesparteld en was op de grond gevallen. Toen ze bang had omgekeken was er niets meer te zien geweest. Ze had willen roepen, maar er was iemand vlakbij die haar kwaad wilde doen. Hij mocht haar niet vinden. Ze was op haar buik onder struiken door gekropen. Ze had een ding gevonden en aangetrokken om haar anderszijn te verbergen. Toen was ze hard weggelopen... Opeens zwikte haar voet in een wagenspoor, een bliksemstraal van pijn joeg langs haar zenuwen. Nog voor ze de grond raakte schreeuwde ze: 'Nee!!', alsof ze probeerde te bezweren wat niet meer te vermijden was. In volle vaart schoof ze op knieën en ellebogen over de grond.

De verdoving van de klap begon te wijken. Een scheurende pijn in haar enkel overweldigde haar, schaafwonden brandden heter en heter in haar zachte vlees. Ze jankte hoog, als een dier in nood.

Handen gleden onder haar oksels, een schok van paniek schoot door haar heen. Nee! Ze mochten haar niet pakken...

Tom stond verstijfd met het kind in zijn handen. Twee zwarte ogen leken hem over haar hoofd aan te kijken, donkere gaten in een gezicht dat in de lucht zweefde. Zijn eigen gezicht. Tom schudde zijn hoofd en mompelde in een reflex een afweerspreuk. De ogen flitsten heen en weer, zoekend. Het gezicht vertrok tot een masker van woeste woede en verdween.

Al zijn haren stonden overeind, zijn hart klopte als een razende.

Het kind in zijn handen probeerde zich los te worstelen. Met een ziekmakend gevoel liep de verlamdende angst uit hem weg. Hij greep haar steviger beet. Er sijpelde een vervullend gevoel binnen. Het gezicht dat nu verscheen joeg hem geen angst aan. Vriendelijke bruine ogen namen hem op. De blik verschoof naar het kind in zijn handen. Bezorgdheid was er in te lezen toen de ogen zich in die van Tom boorden met de boodschap: *bescherm haar, met je leven als het moet.*

Tom knikte stom, hij zou op het kind passen.

Verkrampde snikken voeren door het magere lijfje. Hij zette haar voorzichtig terug op de grond. Ze beet hem onverwachts in zijn hand en probeerde kronkelend aan zijn greep te ontsnappen. Met een kreet van pijn liet hij haar los. Toen ze plompverloren op haar eigen benen kwam te staan zakte ze met een gesmoorde gil in elkaar en viel flauw.

Tom zoog op de venijnige beet en bekeek het hoopje ellende aan zijn voeten. ‘Wat moet ik daar in vredesnaam mee,’ mompelde hij. Het liefst liet hij haar gewoon liggen. De heftigheid en de pijn die in haar kreet hadden geklonken schokten hem meer dan hij zichzelf wilde bekennen.

Argwanend keek hij de in de zon blakerende weg af. Geen mens had zo te zien het voorval opgemerkt. Niemand die zijn kant opkeek. Het dorp zag er uit zoals het er altijd had uitgezien: hutten, dadelpalmen, acacia’s met hun brede kruinen, ommuurde erven en akkertjes waar hier en daar iemand aan het werk was, een kind sjouwde achter geiten aan, een man liep met een koe... Geen mannen op paarden, geen huifwagens met vierspannen muilieren. Hij wist zeker dat hij het niet gedroomd had. Hij voelde de dreiging nog die vanuit het nachtelijke konvooi had gewasemd, als de stank uit een rottend kadaver. De colonne was in de richting van het dorpscentrum verdwenen. Er was die ochtend geen rook van kookvuren verschenen boven de oude kazerne. Zouden ze door zijn gereden? Waarheen? Achter het dorp was niets meer, kale steppe zonder water.

Hij kon de twee gezichten die hem hadden aangekeken niet uit zijn hoofd zetten. Vooral de woestheid van het eerste, dat sprekend zijn eigen gelaat was, lag als een pijnlijke verwrongenheid over zijn gedachten. Beide gezichten betekenden dat er een bewustzijn was binnengedrongen in zijn spirituele ruimte. Hij was er altijd van overtuigd geweest dat die ruimte “heilig” was, onaantastbaar. Het bewusteloze kind aan zijn voeten vroeg zijn aandacht en hij liet de kwestie voorlopig rusten.

‘Hm, als ik er achter kan komen waar je woont kan ik je beter meteen naar huis brengen.’ Ergens wist hij dat hij onzin stond uit te kramen. De boodschap van het tweede gezicht was onmiskenbaar geweest. Hij kind was zijn zorg.

Hij bekeek haar wat nauwkeuriger. Na ruim negen jaar ballingschap in deze afgelegen oase meende hij de meeste kinderen wel thuis te kunnen brengen. Dit meisje herkende hij niet. Verbaasd trok hij zijn wenkbrauwen omhoog. Hij liet zich op een knie zakken en nam haar niet gekwetste voet in zijn hand. ‘Wat heeft ze eigenaardige voeten,’ mompelde hij. Met zijn vingers drukte hij haar tenen uit elkaar, waardoor de vliezen ertussen gespannen werden. ‘Het lijken wel kikkerpootjes!’

Er drong zich iets in zijn herinnering naar voren... De verbinding werd verbroken doordat er bloed uit haar wonden op de grond druppelde.

‘Dat moet eerst op een behoorlijke manier verbonden worden,’ mompelde hij. Voorzichtig schoof hij zijn armen onder het slappe lichaam en tilde het op. Daarbij viel het lange haar naar achteren, waardoor haar gelaat helemaal zichtbaar werd. Als door de bliksem getroffen stond hij stil. Haar gezichtje leek op het meisje in zijn droom! Alleen had dit kind lang zwart haar... Hij schudde zijn hoofd om alle door elkaar tuimelende gedachten tot zwijgen te brengen.

Met het vederlichte, bewusteloze kind in zijn armen wandelde hij zijn huisje binnen en schopte de deur achter zich dicht. Hij legde haar op zijn bed, naast Alex, de nachtzwarze kat, die verstoord een gouden oog opende, gaapte en op zijn rug ging liggen met vier poten omhoog.

‘Let even op haar.’ De kat keek hem opmerkzaam aan. ‘Ik moet hier hulp bij halen. Dit is te ernstig voor mijn beperkte kunde.’

De kat rolde terug toen hij niet over zijn buik gekroeld werd. Met trillende spieren rekte hij zich uit, eerst de voorpoten en toen zijn achterlijf. Geconcentreerd begon hij de dichtstbijzijnde knie van het meisje te likken.

Tom liep terug en gluurde naar buiten. Nog steeds niets verdachts te zien. Hij sloot de deur, legde de sluitbalk in zijn beugels en prevelde onwennig een afweerspreuk. Dat was alleen de eerste maanden van zijn verbanning nodig geweest.

Op het achtererf koos Tom een duif uit een hokje. Hij bond een grasje om een poot, smeerde wat bloed van het meisje dat op zijn hand kleefde op beide poten en wierp de duif in de lucht. Die cirkelde een keer om het erf en vloog toen als een pijl uit een boog naar het zuidwesten.

‘Zo, hieruit zal ze wel begrijpen dat het dringend is,’ bromde hij binnensmonds. ‘Ik hoop dat ze thuis is.’ Sloffend ging hij het huisje weer binnen. Bij het fornuis vulde hij zuchtend een koperen emmer met warm water. Hij had hier helemaal geen zin in. Hij had al tijden nergens zin in, dus het maakte weinig verschil.

Hij ging naar de voorkamer en rommelde in een kunstig bewerkte houten kist, op zoek naar een geschikte doek. Misprijzend keek hij naar het linnen hemd dat hij tenslotte had uitgekozen. Het deed hem onaangenaam terugdenken aan de tijd dat hij zulke hemden had gedragen.

Hij schraapte zijn keel luidkeels en scheurde tegelijk met woeste kracht het hemd in tweeën. Het maakte hetzelfde geluid. Hij scheurde een hoekje af en begon met wat water het stof en het zand uit de wonden van het meisje te wassen. Dat deed blijkbaar zo veel pijn dat ze bijkwam en haar armen terugtrok.

‘Rustig maar, meidje,’ fluisterde hij. ‘Alles komt goed, ik moet even je wonden uitwassen.’

Ze begon zachtjes te jammeren toen hij verder ging, maar liet hem begaan.

In afwachting van de genezeres die hij met de duif had opgeroepen, legde Tom zijn handen om haar enkel en stemde zich af.

Hoewel het lang geleden was dat hij dat voor het laatst had gedaan, voelde hij direct genezende energie door zich heen stromen. De verzwikte enkel voelde ijskoud aan, het duurde een tijd voor hij de vertrouwde hitte in zijn handpalmen voelde, teken dat er voldoende energie was toegevoerd.

Hij schrok op toen de deuropening naar het achterhuis werd verduisterd.

‘Zo,’ schalde een opgewekte stem, ‘waar is het slachtoffer?’ Aya kwam altijd achterom. Hij had zijn mond al open om te zeggen dat hij blij was dat ze zo snel was gekomen, maar ze stapte zonder hem aan te kijken naar het bed. Het meisje dook in elkaar toen de jonge vrouw zich over haar heen boog.

‘Vrouwtje, wat heb je uitgespookt, en waar in vredesnaam kom je vandaan?’ zei Aya zachtjes. Ze richtte zich verbouwereerd op. ‘Ik ken alle kinderen in de verre omtrek, maar haar heb ik nooit eerder gezien. Weet jij wie ze is?’

Hij schudde zijn hoofd, nog steeds van zijn stuk door wat er allemaal gebeurde. Vooral wat het in hem opriep. ‘Ze viel pal voor mijn deur, net. Ik ken haar ook niet.’ Ze keken beiden neer op het magere gezichtje, waar langzaam tranen van onder de gesloten oogleden rolden.

‘Wie ben je, meisje?’ vroeg Aya zacht. Ze knielde op een knie om de wonden te onderzoeken. ‘Heb je pijn? Tom, kan je wat stroken van een schone doek maken om haar te verbinden?’

In zichzelf mopperend scheurde hij zijn toch al verruïneerde hemd in smalle repen, terwijl Aya zelf uit een stenen potje op de gewonde knieën en ellebogen smeerde. Tom zag Aya opeens verrast door het haar van het kind strijken. Gauw duwde ze de zwarte lokken weer terug. De bezerde enkel werd met een nat kompres met kruiden omwikkeld en ingezwachteld met de mouwen van het opgeofferde hemd. Om de wonden op knieën en ellebogen wikkelde Aya verband. Tenslotte gaf ze het kind een drankje te drinken. Ongeduldig wachtte ze tot het in slaap viel. Geagiteerd wenkte ze Tom om mee naar de achterkamer te gaan.

‘Tom!’ fluisterde ze. ‘Dat meisje heeft geverfde haren, ze heeft heel dicht haar op haar lijf, een soort vacht, maar dat lijkt op haar armen en benen wel geschooren en...’ ze slikte, ‘...ze heeft een soort spleten onder haar oren.’

‘Wàt zeg je?!’ stamelde hij.

Mijn droom... maar dat bestaat niet! Niet in deze werkelijkheid!

Aya keek hem strak aan. ‘Je hoorde wat ik zei.’

‘Ze heeft ook kikkervoetjes,’ mompelde hij.

Het kan niet!

‘Wàt?’

‘Ze heeft heel lange tenen. Heb je dat niet gezien? Lange, soepele tenen die wijd uit elkaar kunnen, met huidplooiën ertussen. Zwemvoeten.’ Het benoemen hielp om het geval tot normale verschijnselen terug te brengen.

‘Nee, dat is me niet opgevallen. Kikkervoetjes? Ik...’ Ze draaide zich al om teneinde terug te gaan naar de voorkamer, maar halverwege de beweging bleef ze staan. ‘Zwemvoeten? Midden in dit droge land?’

Verontrust staarden de twee elkaar aan.

‘Waar komt dat meisje toch vandaan?’ piekerde ze. ‘Ze is echt niet van hier, Tom. Ik bedoel, niet alleen niet uit het dorp, zelfs niet uit dit land. Misschien wel niet eens uit onze wereld!’

‘Ach, wat bazel je nou!’

‘Nee echt, Tom. Ik meen het. Haar aura is volstrekt anders. Anders anders dan de jouwe, nu we het er toch over hebben.’

Tom reageerde daar maar niet op. Ongemakkelijk schuifelde hij met zijn voeten; soms raakte hij wat ontsteld van haar scherpe blik. Dan dacht hij niet alleen aan haar fysieke zicht.

‘Tom, heb je gehoord wat ik zei? Heb je echt geen enkel idee waar ze vandaan zou kunnen komen?’

‘Aya, ik heb veel over de wereld gereisd, ik ben in veel landen geweest. Ik heb nog nooit, nog nergens zo iemand gezien, of er zelfs maar van gehoord! Nu duikt er opeens vanuit het niets een...’ hij aarzelde, ‘...een ander soort mens op. Een zwemmende mens? Een...’

De gedachte was te onzinnig om uit te spreken.

‘En dan ook nog pal voor jouw deur,’ zei Aya.

‘Tous ces ans, tous ces ans perdus que j’ai attendu,’ sprak hij zachtjes. ‘Het is misschien wel een teken, na al die jaren wachten, al die verloren jaren. Alleen... ik kan het niet duiden.’ Zijn hoofd tolde.

Het is belangrijk dat je de droom vertelt.

‘Wat zeg je?’

Aya keek hem verbaasd aan. Ze had niets gezegd. Ze las een oud en diep verdriet in zijn ogen. Wonderlijke ogen, dacht ze verward, zo heb ik ze nog nooit gezien. ‘Tom, wie ben je eigenlijk? Wát ben je?’ fluisterde ze. Altijd was ze aan die vraag voorbij gegaan, uit ontzag enerzijds, misschien ook wel omdat ze bang voor het antwoord was. Nu was er iets in de aura van dat kind dat leek op Toms aura. Dat kon geen toeval zijn.

Tom bleef Aya aankijken. Ze kon aan hem zien dat hij er naar verlangde om iets over zichzelf te onthullen. Ze drong aan, met de autoriteit van een genezeres. ‘Tom, je kent me lang genoeg. Ik denk dat je me wel iets meer moet vertellen. Mijn Gave werkt bij iedereen, behalve bij jou. Van jou neem ik niets meer waar dan je aura. Verder ben je compleet gesloten.’

Tom schudde onwillig zijn hoofd.

‘Kom, vertel,’ drong ze aan. ‘Het enige dat ik van je weet is dat je hier een jaar of negen geleden als gevangene werd gebracht. Je hebt er nooit iets over willen

zeggen. Ik was twaalf toen ik je voor het eerst zag. Later was je zo'n strenge leermeester dat ik er nooit iets over durfde te vragen.'

Tom keek haar schuld bewust aan. 'Was ik zo streng?'

'Niet erg toeschietelijk, nee. Voor een leergierig meisje als ik waren er genoeg andere dingen te vragen. Over jezelf was je zo gesloten als een pot.'

'Dat spijt me.' Aya was in de beginjaren van zijn ballingschap een dagelijks terugkerend lichtpuntje geweest. Elke dag dat ze bij hem lessen volgde in biologie, menskunde en alle andere vakken waarin hij haar iets te leren had, was als balsem op zijn gekwetste ziel geweest. Zijn gedachten gingen, ondanks zijn tegenzin, terug naar die tijd.

'Negen jaar en drie maanden geleden kwam ik hier aan, ja. Ik was in Doran gevangen gezet na de staatsgreep,' begon hij afgebeten te vertellen. 'Samen met andere studenten die tegen de milities van de grootgrondbezitters hadden gevochten. Ik deed in die tijd promotieonderzoek aan de universiteit en was junior adviseur bij het landhervormingsproject van de regering. Van de toenmalige regering moet ik zeggen. Mijn broer was in die tijd ook in Doran. Hij deed bronnenonderzoek naar de irrigatiesystemen die hier geweest moeten zijn. Ik weet niet wat er met hem is gebeurd. De studenten werden onthoofd.' Hij slikte huiverend vanwege de lang verdrongen beelden van de executies die voor zijn ogen hadden plaatsgevonden.

'Wat gebeurde er toen met jou?'

'De staatsgreep was goed voorbereid,' ging Tom verder, alsof hij Aya niet had gehoord. 'De milities waren overal. Er waren huursoldaten bij, van een vreemd volk dat ik niet ken. Keiharde vechters. We hadden geen schijn van kans. In twee dagen was alle verzet gebroken. Toen begon de zuivering. We werden opgesloten in een theater. Telkens verdwenen er gevangenen. Ik denk niet dat er veel levend uit zijn gekomen.'

'Jij wel.'

'Ja, ik bleef leven. Mijn pleegmoeder is operazangeres en zij was de lieveling van de coupleider.' Hij spuugde in afkeer op de grond. Hij aarzelde om verder te gaan. 'Ach, het is allang geen geheim meer,' mompelde hij.

'Wat?'

'Ik kan het je net zo goed vertellen. Mijn pleegmoeder was Grootmeesteres van de Keizerlijke Loge. Ik was net aangenomen als Gezel..'

'Wat is een loge?'

'Een geheim genootschap van geestverwanten. De Keizerlijke Loge is heel oud, uit de tijd dat er in Doran nog keizers regeerden over de landen in de omtrek.'

'Wat doet een loge?' Toen ze aan zijn blik zag dat hij er zich van af wilde maken, bezwoer Aya: 'Toe, ik wil het echt weten.'

‘De meesters en de grootmeester van de Loge geven achter de schermen leiding aan diplomatieke betrekkingen, oorlogen, politieke en economische ontwikkelingen en de spirituele matrix van een samenleving.’

‘Een soort landsbestuur dus, als ik het goed begrijp.’

‘Niet openlijk. De Loge is strikt geheim. Was dat althans. Of is het weer, ik weet het niet.’ Hij huiverde en moest aan het woeste gezicht denken dat hem over het bewusteloze kind had aangekeken. Hij had plotseling het gevoel dat het met een opleving van de Loge te maken had.

‘En jij was lid geworden?’

‘Als je als jong gezel toetreedt tot de Loge, krijg je een initiatie.’ Toms weerstand om het te vertellen smolt onder de warmte van de goede herinneringen. Hij vertelde hoe hij in de leer was gekomen bij een meester. Deze gaf hem in versneld tempo kennis over een heleboel zaken en opdrachten. Voor meditatie, hoe hij zijn latente psikrachten kon ontwikkelen en om scripties te maken over maatschappelijke en politieke onderwerpen. Bij de eerste initiatie had hij als leerling beperkte toegang tot geheime kennis gekregen.

‘Ik werd zodoende als gezel klaargestoomd. Ik had al een voorsprong door mijn studies en trainingen in Paris. Dat ik mee ging doen aan het vernieuwingsproject van de regering heeft mijn toetreding verder versneld.’

Het ademloze gehoor dat Aya bood haalde de laatste remmingen weg. Voor het eerst sinds de staatsgreep kon Tom vol enthousiasme alle optimisme ophalen, alle begeestering van de mensen die toen aan de economische vernieuwing werkten. ‘Ik ging deel uitmaken van een werkgroep die in opdracht van de regering een beter distributiesysteem aan het ontwikkelen was voor landbouwproducten. Dat was onderdeel van een veel omvangrijker project. De regering wilde het land weer voedsel exporterend maken. Er werd steeds meer rijst en palmolie geïmporteerd, terwijl Doran zelf een enorm agrarisch potentieel heeft. Er zouden coöperaties komen voor boeren die ongebruikt land zouden krijgen met de landhervorming. Wel, de rest weet je. Daar heeft de staatsgreep een eind aan gemaakt.’

‘Dank je dat je het mij hebt verteld,’ zei Aya. ‘Je vergist je alleen: hier in het dorp weet niemand daar iets van.’

‘Niet van de staatsgreep?’ vroeg hij ongelovig.

‘Zelfs dat niet,’ antwoordde ze aarzelend. ‘Alleen dat er soldaten kwamen en na een tijdje weer weggingen. Van landhervorming heb ik nog nooit gehoord. Ik hoor het woord zelfs voor het eerst. Wat betekent het eigenlijk? Ik bedoel, ik begrijp het woord wel, maar niet wat het inhoudt.’

‘De toenmalige regering had grootscheepse plannen om ongebruikte landbouwgrond van grootgrondbezitters onder landloze boeren te verdelen. Dat betekent landhervorming.’

‘Die grond is toch van die grootgrondbezitters? Die kun je toch niet zomaar aan een ander geven?’

‘Dat vonden die eigenaars ook. Vandaar dat ze de regering omver hebben geworpen.’

‘Dat vind ik maar dom. Je kan op je vingers natellen dat de eigenaren zich zouden verzetten.’

‘Ja,’ zuchtte Tom. ‘Dat gevaar is onderschat. De regering zou voor de grond betalen, hoor. De adel wilde echter niet dat er iets aan hun machtspositie zou veranderen.’

‘Wat gebeurde er toen?’

‘De coupleider heeft de Loge in Doran ontbonden en de meesters die hij te pakken kon krijgen gemarteld, geëxecuteerd of verbannen. Hij had mijn pleegmoeder in zijn greep door te dreigen mij en een aantal anderen te doden. Ze moest voor hem blijven zingen. Ik werd verbannen naar dit dorp om nooit meer terug te keren naar de stad. Na een paar maanden werd ik losgelaten en kon mijn eigen huis bouwen. Dit hier. Elk jaar zijn ze tot nog toe komen kijken of ik er nog was. Als ik zou vluchten zou mijn pleegmoeder gedood worden.’ Ze had zijn hand vastgepakt en kneep er zachtjes in toen hij zweeg. ‘Ik hoor later wel meer details. Hoe oud was je toen?’

‘Ik was zestien toen ik in Doran kwam met mijn pleegmoeder. Josephine had een engagement voor een jaar bij de Opera. Je moet weten dat er over de hele wereld Loges zijn, die veel contact met elkaar hebben. Zo is ze hier gekomen, op voorspraak van de Grootmeester in Paris is ze hier eerst Meester van de Keizerlijke Loge en later Grootmeester geworden. Ik wilde ingenieur worden, net als mijn vader. Dankzij voorspraak door de Loge van mijn vader kon ik in Paris gaan studeren.’ Hij sprak de naam van zijn geliefde stad op zijn Frans uit. ‘Ik kwam in huis bij een Meester van de Loge in Paris. Ik heb er eerst het gymnasium afgemaakt. Na mijn eindexamen heb ik van mijn achttiende tot mijn tweeëntwintigste voor ingenieur gestudeerd. Ik kwam na mijn afstuderen terug naar Doran om hier mijn proefschrift te schrijven.’ Het deed hem goed om iets over zijn verleden te vertellen.

Aya overdacht wat ze net allemaal had gehoord. ‘Hoe oud ben je nu dan?’

‘Drieëndertig,’ gaf hij ten antwoord, zijn gedachten nog steeds ver weg.

‘Je ziet er veel ouder uit,’ knorde ze. ‘Maar ik kan je leeftijd niet goed schatten. Vertel eens over je jeugd.’

‘Jeugd? Waarom?’ Ze keek hem standvastig aan. Tom sloeg zijn ogen neer. ‘Goed, als het wilt weten: ik ben geboren in Nouveau Bourgogne, dat is een Franstalige staat in Noord-Atlantië...’

‘Dat weet ik nog, je hebt kaarten voor me getekend bij je aardrijkskunde lessen.’

Tom keek verrast op. ‘Dat was ik vergeten. Goed dan, mijn vader is van Bourgondische afkomst. Mijn moeder is half inheems Atlantisch, half Frans. Waren, moet ik zeggen, ze zijn al vijftientig jaar dood.’

‘Dan was je acht? Wie zorgde er toen voor je?’

‘Zeven. Ik was zeven toen ze verongelukten en mijn tante Josephine mij als pleegkind aannam. Zij is een verre nicht van mijn vader.’

‘Hoe ging dat? Ik bedoel tussen jou en je pleegmoeder?’

‘Eigenlijk wel goed. Ik ging altijd mee als ze op tournee was. Ik was als kind in Nouveau Bourgogne al gewend om op mijn eentje te zijn. Ik las veel, ik struinde rond in de omgeving en af en toe had ik een leermeester waar ik meer geestelijke zaken kon leren. Over andere culturen, occulte kennis, talen, geneeskunst. In het dorpje waar Josephines huis stond, was ik vaak te vinden bij de smid en de wagenmaker. Ik heb daar mijn handigheid met knutselen opgedaan.’

‘Had je vrienden? Vriendinnen?’

Hij schokschouderde. ‘Niet echt. Toen ik in Paris studeerde ging ik wel met andere studenten en met actrices om. Vrienden? Ik denk het niet.’

Ze zag dat hij het er niet verder over wilde hebben. ‘Zorg je wel goed voor jezelf? Je ziet er niet gezond uit.’

‘Echt?’

Ze streek vluchtig over zijn voorhoofd. Hij schrok ervan.

‘Allemaal rimpels,’ zei ze, opeens vinnig om een week plekje dat in haar borst groeide in de kiem te smoren. ‘Of hebben Europeanen dat altijd?’

Hij glimlachte, wat zijn gezicht deed veranderen van een trieste regendag in een zonnige middag. Het verminderde zijn eenzaamheid dat Aya zoveel aan hem kon zien en aandacht voor hem had.

‘Je bent zelf ook een vreemdeling,’ zei hij met een scheef lachje. In dit land van kleine, tengeren mensen met sluijk zwart haar, donkere ogen en een oogplooï vielen haar lengte, haar bruine haar, lichtbruine huid en lichtbruine ogen bijna evenveel op als zijn Europese verschijning. Zij was van het Bergvolk.

Aya’s venijnigheid smolt toen ze zijn glimlach zag doorbreken.

‘Nee Tom, al zien we er anders uit, mijn familie woont hier al generaties. Onze verwanten wonen in de bergen. Ook dat is Doran. Jij komt van ver, van heel ver. Dat kan ik zien. Dan bedoel ik niet je geboorteland in Atlantië of dat land in Europa waar je voorouders vandaan kwamen.’

‘Wat zie je dan?’ vroeg hij ongemakkelijk.

Ze keek hem aan door een mist van tranen die zich langs haar zelfbeheersing naar buiten persten. In de war door haar eigen emoties fluisterde ze schor: ‘Ik zie een onmetelijk ver land, Tom, en kleuren waarvoor ik geen naam heb. Die zie ik ook bij het meisje.’

Verdriet welde onstuitbaar op: ze wist dat hij weg zou gaan. Het had met dat kind te maken. Verdriet ook om datgene wat hij haar niet kon vertellen, dat andere dat ze soms in haar dromen bijna kon aanraken. Impulsief omhelsde ze hem. ‘Oh Tom, er is zoveel buiten mij, buiten dit dorp. Ik verlang er naar, maar ik weet niet eens waarnaar. Ik voel me alleen, zo... zo onvolledig, zo ontzettend alleen, alsof ik maar de helft ben van wie ik zou moeten zijn.’

Hij klopte haar onhandig op de rug, in een poging haar heftige emoties te kalmeren. Hij had nooit aan Aya willen denken als vrouw. Vanaf het moment dat ze als dertienjarig meisje bij hem in de leer kwam had hij een formele afstand bewaard. De zware trainingen in vechtsporten en yoga die hij zijn hele leven lang had gevolgd, hadden hem het mogelijk gemaakt zijn seksuele begeerte om te zetten in slangenenergie, de motor achter zijn onverzadigbare jacht naar kennis. Maar de jarenlange onthouding eiste zijn tol. Zijn kokende bloed loste diep in zijn wezen een oude blokkade op. Het voelde of hij in twee afdraken van zichzelf werd gespleten. Het lichaam waarin hij leefde en een andere werkelijkheid, die daar doorheen vibreerde. Een macht groter dan de zijne schakelde het lichaam en het brein uit. Een commando galmde in zijn hoofd:

Vertel je droom!

Hij zakte door zijn benen. Vanuit angst niet te kunnen doen waartoe de stem hem aanspoorde, greep hij Aya bij de polsen. ‘Help me,’ kraste zijn stem. ‘Ik moet me een droom herinneren.’

Het kind uit de droom

MET AYA'S HANDEN OM ZIJN HOOFD, de ogen gesloten, begon Tom hakkelend zijn droom te vertellen. De woorden verbraken echter de ragfijne herinnering. Midden in een zin hield hij op.

'Ga verder,' fluisterde Aya na een tijdje.

'Het gaat niet,' zuchtte hij. 'Met elk woord waarmee ik iets wil beschrijven verdwijnt er meer van de droom.'

Ze greep hem bij het haar boven zijn oren en schudde zijn hoofd heen en neer. 'Je moet!'

'Het gaat niet,' kreunde hij. 'Ik kan me haar gezicht niet meer herinneren.'

Aya keek gejaagd om zich heen, of er iets was wat haar op een idee bracht, om iets te vinden om die man zijn droom scherp te laten krijgen. Alles in haar schreeuwde dat Toms droom van het grootste belang was. Het was niet zo maar een droom, het was een boodschap. Haar blik viel op zijn kist. Daar bewaarde hij zijn tekeningen in wist ze... tekenen... 'Tom!' drong ze aan. 'Tom, teken het portret van dat kind in je droom. Nul! Nu het beeld nog vers is.'

'Ja, tekenen, dat is goed,' mompelde hij. Hij kon zich net genoeg concentreren om, met bijna mechanische bewegingen, papier en tekenstiften uit zijn kist te pakken. Op zijn knieën voor de kist, die hij als tafeltje gebruikte, probeerde hij een begin te maken. Eerst dwaalde het houtskool in zijn hand in bogen over het witte vlak zonder het te raken.

'Nee, dit is te grof,' mompelde hij en pakte een dun potlood uit een etui.

Onder de ogen van de gespannen toekijkende Aya verscheen er een portret op het papier.

'Zo zag ze er uit.' Hij keek verwonderd naar zijn creatie.

'Ze heeft dezelfde ogen als het meisje,' zei Aya zachtjes. 'Alleen groter. Ook haar mond heeft er wel iets van weg.'

'Ze had ook kieuwen.' Zolang hij naar de tekening keek bleef de droom helder, kon hij er wel woorden voor vinden. 'Ze was heel licht, net alsof ze van een ander soort materie was gemaakt. Licht en warm.'

De sensatie van het droomkind in zijn armen was heel levendig. Hij stond op, er kwam iets hards in de lijnen van zijn gezicht. 'Ik moet het kind ten koste van elke prijs beschermen.'

'Hoe bedoel je?'

Tom keek haar verbouwereerd aan. 'Wat zei ik dan?'

‘Dat je het kind tegen elke prijs moet beschermen. Bedoel je dat meisje?’ Hij staaarde een moment voor zich uit. ‘Dat moet toch wel?’ zei hij tenslotte aarzelend. ‘Eerst droom ik van een kind met kieuwen en de volgende dag valt er eentje voor mijn deur op de grond.’

‘Waarom is het zo belangrijk dat je haar beschermt? Tegen wie of wat?’

Tom kneep in zijn neusbrug om zich te concentreren. De verschijning van de twee gezichten kon hij niet over zijn lippen krijgen. Hij moest iets anders zeggen. ‘Ze is zelf niet alleen een raadsel,’ begon hij langzaam, ‘ze heeft ergens de sleutel van. Van... ik weet niet wat, iets groots, iets enorms...’ Hij zoog zijn adem in en keek Aya met grote ogen aan. ‘Ze draagt het heil van de mensheid in zich!’ fluisterde hij vol ontzag. ‘Er zijn vijanden, die haar niet mogen vinden. Ze is een raadsel dat we moeten oplossen voordat de anderen dat doen.’

‘Wat gaan we er aan doen, Tom?’ Dat van die vijanden en heil van de mensheid waren uitspraken die Aya weinig zeiden.

Tom ijsbeerde heen en weer. ‘Moet ik eerst dat raadsel ontcijferen, of moet ik haar ergens heenbrengen waar ze niet gevonden kan worden?’ mompelde hij.

‘Uitzoeken waar ze vandaan komt, denk ik.’

‘Misschien kan jij voorzichtig navraag doen in het dorp?’

‘Tom, je hebt niet geluisterd. Ik ken alle kinderen, alle gezinnen in de verre omtrek, niet één uitgezonderd. Ze is beslist niet van hier.’

‘Toch moet er een aanwijzing te vinden zijn.’

‘We moeten haar spoor terug volgen. Het is het enige aanknopingspunt dat we hebben. Ze komt niet zomaar uit de lucht vallen. Ze moet ouders hebben. Of, als die dood zijn, moet iemand voor haar gezorgd hebben.’

‘Misschien is ze afkomstig van een rondtrekkende kooplieden karavaan?’

‘Dat zou kunnen.’

‘Zou ze een weggelopen slavinnetje zijn?’ opperde Tom.

‘Daar ziet ze niet naar uit. Ik kan bij het dorps hoofd nagaan welke kooplieden onlangs in het dorp geweest zijn. Hoewel...’

‘Wat wou je zeggen?’

‘De laatste tijd vertrouw ik het niet meer zo.’ Aya keek met een frons door de openstaande achterdeur naar buiten. ‘Ik weet niet wat het is, ik heb het gevoel dat we geen navraag naar haar moeten doen. Ik denk dat het beter is dat we niemand iets over haar vertellen, Tom. Er schoot me iets te binnen over wat je zei over kooplieden: er komen er steeds minder naar het dorp. Ik heb er feitelijk al een hele tijd geen enkele gezien. Ik denk dat we die kant niet hoeven te zoeken.’

‘Dat is zo,’ gaf hij toe. ‘Ik verkoop al tijden niets meer, ook reparatieopdrachten worden steeds schaarser. En mijn leverancier van metalen en gereedschappen had ik al een tijd geleden verwacht.’

‘De mensen worden armer, Tom,’ merkte Aya bedrukt op.

‘Hoezo?’

‘Op de markt wordt steeds minder verhandeld. De oogsten zijn slecht. Misschien komen er daarom minder kooplieden. Ik kom elk jaar wel een keer bij alle gezinnen aan huis. Steeds vaker kunnen ze me niet betalen. Ik vraag niet veel en mij niet betalen is wel het laatste wat ze willen.’

Er kwam hem een ander schrikbeeld voor ogen.

‘Weet je of er momenteel soldaten in het dorp gelegerd zijn?’

Ze dacht te begrijpen waarom Tom benauwd was. De eerste tijd van zijn ballingschap was hij doorlopend lastig gevallen door de plaatselijke militaire commandant. Het contingent soldaten was al na een half jaar uit het dorp vertrokken. Sindsdien kwam er elk jaar alleen een belastinggaarder.

‘Niets gezien of gehoord. Je bent toch nooit meer lastig gevallen?’

‘Ze zijn me heus niet vergeten,’ mompelde hij.

Bedachtzaam streek ze door haar weerbarstige haar. ‘Ik dacht laatst paarden gehoord te hebben, maar toen ik buiten keek was de weg verlaten.’

‘O ja? Als je het gedroomd hebt heb ik het dan zeker ook gedroomd.’

‘Heb jij ook paarden gehoord?’

‘Er is gisternacht een colonne wagens en ruiters door het dorp getrokken. Ik weet niet waar ze heen gingen en of ze er nog zijn.’

‘Tom, ik heb bij geen van mijn patiënten iets gehoord over soldaten. Vanaf dat de belastinggaarder is geweest staat de kazerne leeg. Men klaagt alleen dat er al een hele tijd geen kooplieden zijn geweest.’

‘Zou ze ontsnapt kunnen zijn..? Nee, ze komt niet van die colonne.’ Hij schudde zijn hoofd. ‘Ik denk dat die juist op zoek zijn naar haar..’ Ook dat klopte niet helemaal. Aya keek hem verontrust aan. Zo onderhevig aan twijfel had ze hem nog niet eerder meegemaakt. Tom klemde zijn handen om zijn hoofd. Aya legde in een impuls de hare er overheen. ‘Pijn,’ fluisterde hij. ‘Er is een denkbeeld in mijn hoofd, als ik er naar ga graven krijg ik kramp in mijn hersens.’ Ze voelde hem ontspannen.

‘Ik kan er niet over praten,’ zei hij met een vreemde stem, alsof de spieren in zijn gezicht verslapt waren. ‘Ze zijn op zoek, naar iets, ze weten dat er iets moet zijn, maar ze hebben het nog niet gevonden.’

‘Wie zijn “ze”?’

Ze voelde zijn hoofd bewegen in een ontkennend gebaar. ‘Niet vragen,’ mompelde hij. ‘Dan kunnen ze ons horen.’

‘Wat bedoel je? Hier?’

‘In de geest, Aya. Ik ben bang dat onze gedachten opgevangen worden.’

‘Hoe kan dat, Tom? Het maakt me bang.’

‘Vooral gedachten aan... aan dat waar we ons voor verschuilen.’

‘Ik denk dat ik het een beetje begrijp, Tom.’ Aya haalde diep adem. ‘Hoe dan ook, dat kind heeft allereerst verzorging nodig. Ze kan niet lopen en ze is vel over been.’

‘Kun jij haar niet beter meenemen?’

‘Ik heb het te druk, ik ben nauwelijks thuis en buitendien: ze is voor jouw deur gevallen. Dat scheidt verplichtingen.’

‘Ik weet niet zo goed hoe ik met een kind om moet gaan,’ mompelde hij. ‘Al helemaal niet met een ziek kind.’

‘Het is het kind uit je droom!’ zei ze streng. ‘Houd haar warm, kook voedzame soep en voer haar bij. Ik kom morgen pas weer langs, want ik moet zo dadelijk naar een bevalling. Dat kan de hele nacht wel duren. Het is haar eerste. Het wicht is zelf pas dertien.’ Dat laatste gromde ze vol weerzin. ‘Het is pervers dat meisjes zo jong uitgetrouwde worden.’ Ze rommelde in haar tas. ‘Doe haar in bad,’ adviseerde ze terwijl ze hem een zakje kruiden en een potje zalf gaf. ‘Ze is nogal vies. Morgen kom ik weer naar haar kijken. Van deze kruiden moet je thee voor haar maken.’

Ze beende in zichzelf mompelend weg. Tom keek haar vanuit de voordeur na. In de trillend hete lucht leek ze wel een djinn die voor zijn ogen oploste. De stoffige weg was vrijwel verlaten; ver weg staken een paar buffels over. De mensen werkten op het land; voor de kinderen was het nog te heet om op de weg te spelen. Tegen de tijd dat de zon onderging zou het drukker worden. Met een ongerust gevoel bleef hij in de deuropening staan en keek naar het slapende kind. ‘Je bent mijn leven binnengevallen en ik zal weten wat dat te betekenen heeft,’ mompelde hij, voorvoelend dat het geen lichtvaardige beslissing was, dat er moeilijkheden op komst waren. Hij sloot de voordeur; zoals gebruikelijk schoot de kat op het laatste nippertje naar binnen, zodat hij geschrokken de dichtvallende deur moest tegenhouden.

‘Ellendeling,’ foeterde hij het beest uit. Die keek hem met half geloken ogen aan, sprong op het bed en krulde zich luid spinnend op. Tom keek het even aan, zuchtte en slofte naar het achterhuis. Van een plank pakte hij een kookpot en greep een paar bosjes groenten uit een mand bij de deur. Vanuit een porseleinen kraan aan het betegelde fornuis tapte hij heet water. Hij vulde de pot met gesneden uien, groenten en knollen, een paar handjes linzen en rijst en zette hem op de kookplaat. Met zijn gedachten ver weg pompte hij water omhoog naar een bassin bovenin het fornuis. In de vuurmond deed hij een paar houtblokken; er waren nog voldoende gloeiende kolen zodat hij geen nieuw vuur hoefde te maken. Terwijl hij op een krukje wachtte tot de soep kookte en het badwater warm werd, verzorgde hij de beet in zijn hand.

Via een bamboe gootje vulde hij een houten badkuip achter een gordijn en bracht het op temperatuur door er koud water uit een emmer bij te mengen.

Toen de kat hem de voorkamer in zag komen, maakte hij het meisje wakker door met een pootje op haar oogleden te tikken.

Ze kwam traag tot zichzelf en rilde even; waarschijnlijk was ze koud van de nachtok. Haar lichte ogen dwaalden rond alsof ze niets scherp kon waarnemen. Hij schoof een hand onder haar schouders om haar in een zittende houding te helpen. Ze was helemaal slap, hij moest haar overeind houden terwijl hij moeizaam met zijn vrije hand de jurk over haar hoofd schoof. Hij hield zijn adem in van de inspanning om haar niet te bezeren terwijl hij haar optilde, maar kon niet vermijden dat haar gewonde voet vrij kwam hangen. Ze piepte en kneep haar ogen dicht van de pijn.

Hij droeg haar naar achter en legde haar in het warme water. Zodra ze het water voelde kreunde ze, zo te horen niet van pijn, maar van genot. Hij kon haar in zijn armen voelen ontspannen.

‘Wat is ze mager, haar heupen steken gewoon als vleugels uit, je kunt alle ribben tellen,’ mompelde hij. Hij zag nu voor het eerst dat ze een zachte, zilverige pels had, die op haar armen en benen was afgeschoren. Verlegen wendde hij zich af, niet gewend om zo onverbloemd naar een naakt kind te kijken en ging naar buiten om de jurk eens goed te bekijken. Het was een vod, van grofgeweven stof, nogal versleten. In een opwelling gooide hij het ding in het fornuis. Ja, dat is goed en wel, maar wat moet ze dan aan? bedacht hij zich net iets te laat. Er zat niets anders op om haar een hemd van zichzelf geven.

In de voorkamer rommelde hij in zijn kist, waaruit hij na even zoeken een geborduurd wit hemd tevoorschijn trok, dat in andere streken de dracht is van mannen die trouwen. Hoofdschuddend bekeek hij het nooit gedragen kledingstuk en pakte naaigerei uit de kist. Hij ging in de open achterdeur zitten waar hij goed licht had en begon het lange hemd in te nemen tot een soort jurkje. Het naaiwerkje werkte kalmerend. Hij knipte de overtollige stof af langs de nieuwe naden en bekeek met enige trots zijn creatie.

De kat kwam hem halen.

‘Is ze wakker?’ Hij was elke keer weer verrukt over de band met zijn huisdier. Achter het gordijn lag het meisje hem aan te kijken vanuit het bad. Na enige aarzeling liet Tom een paar druppels zelf gemaakte haarzeep uit een kruikje op zijn hand lopen en begon haar lange haar te wassen. Ze schrok even, maar liet hem toen gelaten begaan. Het was zo ook wel duidelijk dat het geverfd was: de natte strengen gaven zwarte strepen af op haar schouders.

Langzaam wendde ze haar gezicht af en toonde hem daarmee ongewild drie roze, flauw gebogen... striemen leken het wel, schuin onder haar oor, in het zachte deel tussen haar kaak en nek. Maar het waren geen littekens.

Hij draaide haar hoofd en sloeg het haar aan de andere kant terug; ja, daar zaten er ook drie, precies hetzelfde.

Hij hield zijn adem in. Weer die ruk aan zijn hersenen. De boodschap was duidelijk, wanhopig duidelijk zelfs: kom! Maar in vredesnaam: wáár moest hij komen? Het gevoel van urgentie ontstak een onrust in hem die bijna niet te hanteren was. Hij had al zijn zelfdiscipline nodig om weer te kunnen functioneren. Pas toen het alarmerende gevoel wegebde kon hij verder gaan. Zachtjes masseerde hij haar hoofdhuid en zorgde er voor dat er geen zeep bij die geheimzinnige spleten kwam. Hij spoelde het zwart geworden schuim uit met vers water uit het fornuis.

Ze keken elkaar aan, het meisje en de man. Hij schraapte zijn keel. 'Wie, of wat ben je?'

Ze antwoordde niet. Haar blik werd onweerstaanbaar naar de soeppot getrokken, die voortreffelijke geuren stond te verspreiden. De honger straalde van haar af. Het antwoord op zijn dringende vraag moest nog even wachten, zoveel was wel duidelijk. Hij schepte een kom vol en bracht die haar, met een stuk brood. Hongerig at ze alles op. Vragend reikte ze hem de lege kom aan. Na een paar keer opscheppen vond hij dat ze voorlopig genoeg had gegeten. Ze moest er geen buikpijn van krijgen. Hij tilde haar uit het afgekoelde bad en droeg haar, druipend en wel, naar het bed in de voorkamer, waar hij haar met een zachte doek afdroogde. Intussen dacht hij na, met van inspanning gefronste wenkbrauwen: die telepathische oproep hield duidelijk fysiek verband met het kind. Als hij haar met twee handen tegelijk aanraakte zinderde de noodzaak door hem heen. Het antwoord op het raadsel moest te vinden zijn als hij maar eenmaal wist waar ze vandaan kwam, stond hij zich te bedenken, terwijl hij haar het geïmproviseerde jurkje over het hoofd trok. Ze keek met grote ogen naar de geborduurde versieringen en bevoelde voorzichtig de fijne stof. Een echt vrouwtje, moest hij ondanks zijn spanning glimlachen, zo jong als ze is. Hij schatte haar op tien of elf, al was ze lang voor die leeftijd, zeker vergeleken met de dorpskinderen. Ze kon ook wel twaalf of veertien zijn, dacht hij bij nader inzien. Haar uitgeteerde lichaam vertoonde echter nog niet de kenmerken van een vrouw.

Verlegen door wat ze bij hem opriep vergat hij alles wat hij daarnet had bedacht. Hij begon de nat geworden verbanden om haar ellebogen, knieën en enkel af te wikkelen. Hij smeerde nieuwe zalf op de wonden en verbond ze met de laatste droge stroken van zijn opgeofferde hemd.

'Mag ik nog wat eten?' vroeg ze timide. Hij schrok van het onverwachte, hoog zingende geluid. Eigenlijk had hij er niet eens op gerekend dat ze zou kunnen praten, of dat hij haar zou kunnen verstaan.

'Ja natuurlijk,' mompelde hij schor en stond gehaast op.

'Heb ik het goed gehoord?' mompelde hij terwijl hij naar het achterhuis liep. 'Ze spreekt Dorisch, maar de intonatie is...' vergeefs trachtte hij haar tongval

thuis te brengen, ‘...ouderwets lijkt het wel. Haar stem zingt als een wijnglas waar je met een natte vinger over de rand strijkt. Zo’n stem heb ik nog nooit eerder gehoord.’

Terug bij het bed gaf hij haar een nieuwe kom soep met een snee brood, die ze net zo gretig opat als de vorige.

‘Straks kun je meer krijgen, niet teveel ineens.’ Hij zette het brood opzij. ‘Zo, nu zullen we eens bedenken wat we moeten doen.’ Hij keek haar aan. ‘Waarom waren je haren eigenlijk zwart geverfd?’

Ze schrok. Zenuwachtig bevoelde ze haar fijne haar, dat lichtblond bleek nu de verf er grotendeels uit was gespoeld. Het antwoord liet zich ook zo wel raden: temidden van een bevolking met uitsluitend zwart haar springt een kind dat zo blond is er net zo uit als een albino. Kennelijk was het de bedoeling geweest dat ze zo min mogelijk op zou vallen. De bedoeling van wie? Antwoord op die vraag zou veel verduidelijken.

Overvallen door een plotselinge vlaag van onrust sprong hij op, rende naar de deur, rukte hem open, keek links, keek rechts. Hij voelde zich tamelijk belachelijk: de weg was leeg, in het veld tegenover hem viel ook niets te bespeuren dat er niet moest zijn. Hij wilde net weer naar binnen gaan toen hij ver weg een rijtje dieren de weg zag oversteken. De hitte maakte dat het leek of ze door de glinsterende lucht zweefden. Verbeelde hij het zich of waren het ruiters? Het waren geen kamelen of dromedarissen, die liepen heel anders en hadden langere poten. Turend vanonder zijn hand zag hij de laatste schim verdwijnen. De klem in zijn zonnevlecht was veelbetekenend: zijn lichaam maakte zich op voor de strijd.

Hoofdschuddend ging hij op het bed zitten. ‘Jij bent echt niet van hier. Jij komt uit een andere wereld. Een waterwereld. Ik kan het aan je zien.’

Ze wilde wat zeggen, maar stokte.

‘Ik heet Tom, je hoeft niet bang te zijn,’ fluisterde hij geruststellend.

‘Ik weet niet wie ik ben,’ zei ze zachtjes. ‘Ik viel. Van daarvoor kan ik me niets herinneren.’ Ze huiverde. ‘Er was een gezicht achter me met zwarte ogen. Hij keek een andere kant op, ik kon wegrennen.’

Zie je wel!

Tom verschoot van kleur. Het meisje had niet in de gaten hoe haar mededeling hem had geraakt. ‘Dat ding dat ik aanhad, heb ik gevonden,’ ging ze verder. ‘Het hing te wapperen. Ik zag dat andere kinderen zo’n ding droegen, daarom heb ik het gepakt.’

Tom besloot niet te laten merken dat hij dat gezicht ook had gezien. ‘Zo’n kledingstuk noemen we een jurk,’ zei hij schor.

‘Jurk?’ Ze proefde het woord: ‘Ik wist dat... die jurk niet van mij was. Maar

niemand heeft me hem zien pakken. Dat is eigenlijk wel gek...' Ze keek met een frons boven haar neus voor zich uit. 'Ik rende daar, er waren andere mensen, ze zagen me niet.' Ze keek hem verwonderd aan: 'Of deden ze alsof? Doen mensen of ze elkaar niet zien?'

Hij schudde zijn hoofd.

'Ik was bang dat ze naar me zouden kijken. Ik rende hard weg, ik dacht dat iedereen me wilden pakken. Maar ik was zo moe. Toen struikelde ik.' Ze begon zachtjes te huilen.

Tom wist niet wat hij daar mee aan moest; om wat te doen te hebben bracht hij de lege soepkom naar achteren. Uit de voorkamer bleven hartverscheurende snikken komen. Er klonk zo'n verlatenheid in door dat hij terugkeerde. Toen hij haar vastpakte flitste weer die boodschap door zijn zenuwen, maar deze keer schonk hij er geen aandacht aan. Ze kroop tegen zijn borst en hilde het hart uit haar lijf. Dat was een onbekende sensatie voor hem. Er had nog nooit iemand zo fysiek bescherming bij hem gezocht, laat staan een kind.

Geleidelijk bedaarde ze in zijn armen. Ze zuchtte diep en beverig, viel toen pardoes in slaap. Hij legde haar zachtjes neer op het bed en trok de dunne sprei over het magere figuurtje. Hoofdschuddend ging hij naar het achterhuis.

Lang stond hij in de deuropening naar de snel donker wordende hemel te staren. Geleidelijk zakte het oproer in zijn binnenste. Met een zucht sloot hij de deur, maakte een bed op in de achterkamer en probeerde te slapen. Hij woelde onrustig om en om op de harde mat, tot hij in een koortsachtige sluimer raakte. Hij droomde van zijn initiatie tot gezelschap in de Keizerlijke Loge. Zijn mentor leidde hem geblinddoekt naar de huistempel van de keizerlijke burcht, waar hij een wake van drie dagen moest houden. Toen de hoge bronzen deuren achter hem dicht bonsden, knielde hij voor een beeltenis met zwarte ogen. Zijn eigen gezicht.

Met een schreeuw schoot hij overeind. Zijn keel deed zeer en in zijn oren klonk de brul nog na. Zo was het helemaal niet gegaan! Ze waren niet geblinddoekt de tempel ingegaan. Alleen het geluid van de sluitende deuren klopte. Ze waren met vier geweest en hadden slechts één nacht, voorover liggend op de grond, gewaakt. Hij dronk wat water, ging kijken of het meisje nog sliep en probeerde weer in slaap te komen.

De kat kwam hem wakker maken door geduldig zijn gesloten ooglid te likken tot hij zich bewoog. Slaapdronken stommelde hij naar voren, waar hij in het schemerduister van de kamer de zittende gedaante van het meisje ontwaarde. Ze maakte duidelijk dat ze moest plassen. Half slapend bracht hij haar een aardewerken kom die ze als po kon gebruiken. Hij smiet hem buiten de deur leeg en ging weer liggen. Hij was zo moe.

Tegen de ochtend werd hij met een schok wakker van geluiden van galopperende paarden die hij in zijn droom dacht te horen. Toen hij verontrust buiten ging kijken was de late nacht duister en stil.

Hij voelde zich lamlendig, had helemaal geen zin om de werkelijkheid van de dag tegemoet te treden. Dat vreemde kind lag hem zwaar op de maag. Ze bracht onrust met zich mee, gevaar. Toen hij bij haar ging kijken verzachtte zijn gemoed. Ze lag diep in slaap en zag er kwetsbaar, bijna onwerelds uit.

Hij had de hele dag niets anders te doen dan af en toe het meisje te helpen en eten te geven. Er kwam niemand met kapot huisraad of gereedschap om te laten repareren, waar hij aan de ene kant wel dankbaar voor was nu hij het vreemdelingetje tot gast had. Aan de andere kant was het de zoveelste dag zonder klanten. Niet uit het dorp en niemand van langs de weg. Het was niet normaal in deze tijd van de oogst. Zou het betekenen dat het land in oorlog was? Dat hij daarom telkens soldaten dacht te zien of te horen? Hij wist het niet. Hij had ook geen animo om het dorp in te gaan om het te vragen. Een grote weerzin bekreep hem zelfs als hij er over dacht om zijn huis te verlaten. Nee, hij hield de voordeur stijf dicht met de balk ervoor. Aya wist wel hoe ze achterom binnen kon komen.

Hij maakte een rijstschotel klaar en bakte wat graankoeken. Het brood was op en hij wilde niet het hele eind naar de bakker lopen. Hij voelde zich eenzamer dan ooit. Hij kon met niemand zijn ongerustheid delen. Zelfs de kat was weg. Aan het eind van de middag riep het meisje hem. Hij stond net op het erf te turen naar de vreemd rode zon. Afwezig liep hij naar de voorkamer. Ze zou wel weer honger hebben of haar behoefte moeten doen. Hij had gelijk in beide veronderstellingen. Ze at gretig van de rijstschotel, wat hem plezier deed, want hij was redelijk tevreden over zijn kookkunst. Zelf nam hij ook wat.

Ze zaten net te eten toen er op de voordeur werd geklopt. Geschrokken zaten ze samen naar de deur te kijken. Er werd gebonsd en aan de klink gerammeld. Met kloppend hart zette Tom zijn kom op de grond, trok snel de sprei over het meisje heen, dat zich met grote schrikogen onzichtbaar probeerde te maken tussen het bed en de muur.

‘Wie daar?’ riep hij, boos van angst. Een onverstaanbaar antwoord maakte hem in zoverre wijzer dat het een man was die voor de deur stond.

‘Ik versta je niet!’ brulde hij terug. ‘Ga weg!’

Het bleef even stil. Toen klonk er duidelijk verstaanbaar door de kier tussen de deur en de deurpost: ‘Kunt u open doen? Mijn wagen is stuk. Het wiel is gebroken. Ze zeiden dat u het kunt repareren.’

Automatisch stond Tom op om de deur openen. Plotseling realiseerde hij zich dat de stem Dorisch had gesproken in plaats van het plaatselijke dialect!

‘Vandaag niet,’ riep hij terug. ‘Ik ben ziek.’

‘Alstublieft, ik moet verder. Doet u even open. Mijn wagen staat in de weg. Kunt u niet toch even komen?’

‘Ik heb de driedaagse koorts. Kom niet dichterbij, anders krijg je het ook.’

Dat moest afdoende zijn. De driedaagse koorts was berucht besmettelijk.

Tot zijn grote opluchting hoorde hij stappen zich verwijderen. Met zijn oor bij de kier hoorde hij het kraken van leer, gevolgd door hoefslagen van paarden. Ruiters! Dat konden alleen maar soldaten zijn! Bleek om zijn neus ging hij rechtop staan en wiste zich het koude zweet van het voorhoofd. Er waren dus toch soldaten in het dorp! En ze waren kennelijk naar iets of iemand op zoek. Zenuwachtig ijsbeerde hij heen en weer. Waren die soldaten voor hem of voor het meisje gekomen? Of hadden ze echt panne met een wagen? Dat kon natuurlijk ook nog. Aan de andere kant, als ze speciaal voor hem waren gekomen hadden ze geëist om binnen te komen, desnoods de deur ingebeukt. Uit het feit dat ze hem met een smoes uit zijn huis wilden krijgen kon hij afleiden dat ze wel iets zochten, maar het niet specifiek op hem hadden voorzien. Waar zouden ze achteraan zitten? Toch het meisje?

Hij besloot af te wachten. Zolang ze niet kon lopen kon hij weinig doen.

De late middag vergleed naar de avond. De zon was roder dan ooit: er hing een stofnevel in de lucht. De hitte was ongewoon drukkend, geluiden klonken gedempt. Zou er een aardbeving komen? In deze kustvlakte van klei en zand kwamen volgens hem geen aardbevingen voor. Een stofstorm dan? Dan had hij uren van tevoren al donderkoppen moeten zien groeien. Daar was hem niets van opgevallen. Toch was hij er niet gerust op.

Eigenlijk had hij verwacht dat Aya nog voor donker langs zou komen. Toen het laatste licht uit de hemel week gaf hij de hoop op. Hij scharrelde wat rond in zijn huis bij het licht van enkele olielampjes, verzorgde het meisje, dat na elke maaltijd in slaap viel, en ging uiteindelijk ook naar bed. Het was heet in huis, de wind bleef weg. Onrustig draaide hij zich om en om.

Midden in de nacht voelde hij de aarde onder zich golven. Buiten ruisten bomen in de doodstille lucht, op de planken aan de wanden rammelden voorwerpen. Een diep gerommel passeerde onder hem door.

Stijf van spanning lag hij in bed, gereed om bij het geringste geluid of beweging naar buiten te stormen.

Opgelucht hoorde hij een kip in het hok zachte geluidjes maken. Dan kwam er vast niet nog een schok. Dieren bleven altijd stil tot het gevaar geweken was.

Een bons gevolgd door trippelende stapjes vertelden hem dat Alex binnen was gekomen door het raam. Nu wist hij zeker dat het aardbevingsgevaar voorbij was.

De snorrende kat draaide zich een lekker plekje tussen zijn benen.

Tom droomde van paarden in de nacht met lange blonde manen.

*Niet ver van het dorp was een steile helling van de aardlagen er onder
afgegleden en in het water van een groot kratermeer gestort.*

In de heldere nacht glansden blootgekomen juwelen in het sterrenlicht.

De Aarde bereidde zich voor op de dingen die moesten gebeuren.

Hoog in de ionosfeer roerden zich elektrische wezens.

De spanning liep plaatselijk ver op,

zware onweerstormen lagen in het verschiet.

Ver daarbuiten toefden donkere bewustzijnsvormen, in afwachting.

Zij wachtten al zo lang. Sommige hadden zelfs geen thuisplaneet meer.

Een veilig heenkomen... ergens

TOM OPENDE ZIJN OGEN en was meteen klaarwakker. Een lichtgrijs vierkant waar het raam zat vertelde hem dat de dageraad op handen was. Buiten ritselden de palmen in de gestage oostenwind die terug was gekomen. Het enige andere geluid was het spinnen van Alex.

De aardbeving vannacht! Die had iets los gemaakt. Hij had het in zijn droom gezien. Opwinding woelde in zijn bloed. Er was een schat te winnen, ergens. Het meisje had er mee te maken...

Naarmate hij er meer aan probeerde te denken vervaagde de droom. Er waren andere dingen die zijn aandacht vroegen. Geluiden. Geruisloos stond hij op. Had hij nou wel of niet paarden gehoord? Ergens op een erf kraaide een haan. Andere begonnen te antwoorden.

Op zijn tenen sloop hij naar de voorkamer om bij zijn gastje kijken. Ze sliep. Haar mond stond een beetje open, ze zag er ontspannen uit. Hij opende de voordeur op een kier en keek de weg af. Geen mens of dier te zien. Zag hij het goed of hing er nog wat stof in de lucht verderop? Stof dat was opgeworpen door ruiters? Onrustig sloot hij de deur en deed de balk er weer voor.

Terwijl hij zich op het achtererf waste dacht hij na. Dit kon zo niet langer doorgaan. Als die soldaten nog eens langs kwamen en zich naar binnen zouden forceren... Het leek hem beter om het kind ergens anders te verbergen. Hij was de meest voor de hand liggende verdachte, alleen al omdat hij er anders uitzag en een balling was. Maar waar? Aya wilde haar niet hebben... Als hij haar verborgen wilde houden zou hij zichzelf met haar moeten verbergen.

De conclusie van zijn gedachtegang beviel hem allerminst. Toch pakte hij uit zijn kist een beduimelde kaart, die hij zelf getekend had. Hij vertoonde scheuren langs de vouwen door de talloze malen dat hij hem opgevouwen en na enige tijd teleurgesteld weer opgevouwen had.

Waar kon hij heen met dat kind? Waar zouden ze veilig zijn voor soldaten? Een grot? Een afgelegen ravijn? Zolang er water was...

Het was lang geleden dat hij zo over de kaart gebogen had gezeten. Er klopten sommige dingen niet van, merkte hij tot zijn ergernis. Hij begon wijzigingen in te tekenen, maar het papier was zo versleten dat hij besloot een hele nieuwe kaart te maken, een grotere, waar ook meer van de omgeving op kon. Zijn kennis van de streek waar het dorp lag was behoorlijk uitgebreid sinds hij de kaart had gemaakt.

Het was een precies werkje, waar hij ondanks zijn onrust van kon genieten. Ook de nieuwe kaart bood geen soulaas: hij kon geen plekje in de omtrek aanwijzen waar ze zich voor zoekende soldaten zouden kunnen verbergen. Hij ging staan en keek somber naar de kaart. Was er wel een plek waar ze zich voor de gezichten konden verbergen? Buiten dit huis? Hij had de indruk dat de spreuk die hij had uitgesproken en die hij voortdurend vernieuwde, hen daadwerkelijk verborg. Of zou het goede gezicht het kwade zo bezig houden dat het geen gelegenheid had om te verschijnen? Hij wist het niet. In ieder geval was het meisje niet door hem opgemerkt. Het gezicht was dus niet alziend. Ze was aan komen rennen vanuit het midden van het dorp. Voor een antwoord op de vraag waar dat kind vandaan kwam leek het hem logisch eerst daar te gaan zoeken. Hij moest bij die gedachte verschrikkelijk gapen. Peinzend bestudeerde hij de tekening. Er ontbrak nog heel wat aan. Juist van de noordkant van het dorp wist hij weinig. Zou hij een kijkje gaan nemen? Weer stond hij te gapen, hij kreeg zijn mond bijna niet meer dicht.

Hij stak zijn hoofd om de hoek van de doorgang naar de voorkamer. Hij kon wel even weg, het meisje sliep nog wel een tijd door.

Langs smalle paadjes, tussen ommuurde erven en tuinen, wandelde hij in de richting van het dorpsmidden. In de huizen hoorde hij mensen en dieren scharrelen, rammelend vaatwerk, kinderen die slaperig iets vroegen, hoge vrouwenstemmen, getok van kippen, gekraai van hanen. Rook van kookvuurtjes zweefde tussen de huizen. In het centrum van het dorp lagen in twee grote poelen buffels in de modder te dommelen. Bij een groot, open gebouw, meer een dak van palmladeren op palen, waar de dorpsraad bijeen kwam en waar de markt werd gehouden, was nog niemand te zien. Er naast stond de woning van het dorps hoofd: een aan elkaar gebouwd groepje lemen verblijven, sommige met steile daken van palmladeren, andere met een plat dak waar wasgoed hing te drogen. Hij hoorde stemmen en kon ruiken dat er op houtvuur vlees werd geroosterd. Daar weer naast stond een groot vierkant gebouw van leem met een plat dak en een uitkijktoren: de oude kazerne. De muren waren vers wit gekalkt: een veeg teken. Hij besloot er achter te gaan kijken of er ook paarden stonden.

Langs een smalle weg tussen hoge, eeuwig bloeiende bougainville trok hij in een boog rond het plein. Het weggetje kronkelde en splitste zich enkele keren, waardoor hij steeds verder van zijn doel af raakte. Na enig ronddwalen kwam hij in een stuk van de oase dat hij niet kende. Er stonden weinig huizen, veel dadelpalmen en er was een kleine poel die stil lag te glanzen in het ochtendlicht. Nieuwsgierig wandelde hij verder, mentaal de weggetjes en bebouwing in zijn geheugen markerend om straks op zijn kaart aan te tekenen. Hij had er niet aan gedacht om papier en stift mee te nemen om schetsen te kunnen maken.

Vreemd eigenlijk dat hij in dit stuk van het dorp niet bekend was. Er was bij nader inzien ook weinig dat de moeite waard was om naar toe te gaan.

Een open strook in de begroeiing bleek de oude hoofdweg te zijn. Verderop herkende hij het hoge dak van het gemeenschapshuis aan het plein. De brede weg zag er ongebruikt uit, er stond verdord gras en er waren geen verse sporen in het zand te bespeuren. Hij stond in dubio, zou hij verder gaan of...? Gapend ging hij er even bij zitten.

Een vleugje mestgeur herinnerde hem er aan dat hij had willen kijken of er paarden achter de kazerne stonden. Een beetje duizelig stond hij op en kuierde langs de oude weg richting dorpsplein. Het aanvankelijke doel van zijn speurtocht was hij vergeten. Een zijweg voerde hem achterlangs een rijtje stallen en schuren. Tussen de gammele bouwwerken door kon hij een glimp opvangen van de stallen bij de kazerne. Er stonden enkele wagens en in een kraal liepen muilieren. Er waren geen rijpaarden bij, zo te zien. Geen paarden, geen soldaten. Als er kwartiermakers waren gekomen om de kazerne in orde te maken voor de komst van soldaten, moest hij echt uit het dorp verdwijnen.

Via een grote omweg, die hem niet wijzer maakte, kwam hij terug op zijn eigen achtererf. In zichzelf mompelend maakte hij een ontbijt van pap, fruit en gekookte eieren klaar. Toen hij met een zwaar beladen blad in de schemerige voorkamer kwam zat het meisje rechtop in bed.

‘Ik rook het eten,’ verklaarde ze verlegen. ‘Ik heb al...’ met neergeslagen ogen wees ze naast het bed.

‘Wel wel,’ lachte Tom, ‘je hebt goed je best gedaan.’ Hij zette het blad met eten op het bed en ging de po buiten legen. Tom stond net met een opgeruimd gemoed de ontbijtboel af te wassen toen er op de deur werd gebonsd. Hij sloop naar de voorkamer en riep met een schorre stem: ‘Niet binnenkomen! Ik heb de driedaagse koorts!’

‘Wat zeg je?’ klonk een bekende stem aan de andere kant.

‘Aya!’ Gehaast liet hij haar binnen. ‘Waarom kom je aan de voordeur?’

‘Tom!’ fluisterde ze, terwijl ze door de deuropening glipte. ‘Ze zoeken iets. Ze rijden overal rond! Soldaten bedoel ik. Ze hebben mijn hele huis overhoop gehaald. Hoe is het met...?’ Haar spraakwaterval, van de consternatie een octaaf hoger dan normaal, stakte toen ze het meisje in bed zag zitten.

‘Pfff,’ zuchtte ze opgelucht en liet zich op het bed vallen. ‘Man, doe die deur dicht,’ snauwde ze tegen Tom. Tegen het kind kirde ze: ‘Gaat het al weer beter? Heb je al gegeten? Doen de wonden nog pijn? Wat een mooi hemd heb je aan. Tom!’ riep ze weer streng. ‘Geef je haar wel genoeg te eten? Geeft hij je wel goed te eten?’ weer tegen het meisje.

‘Houd nu even je mond!’ beet Tom haar toe, bitser dan hij bedoelde. ‘Zijn er soldaten in de buurt?’

‘Schreeuw niet tegen me!’

‘Aya, als je blijft, is het veilig buiten?’

‘Nee, ze zijn nu in de kazerne. Ik ben achter hen aan gegaan.’

‘Wat dapper van je,’ zuchtte Tom. ‘Dan heb ik ze net gemist.’

‘Gemist?’

‘Ik ben gaan kijken of er paarden stonden bij de kazerne. Die waren er niet. Ik heb wel wagens en muilieren gezien. Hoeveel waren er?’

‘Hoeveel?’

‘Hoeveel soldaten waren er!?’ herhaalde hij zijn vraag op heftige toon.

Ze keek beteuterd. ‘Eh, dat weet ik niet. Het waren er wel veel.’

‘Laten we er maar van uitgaan dat ze straks doorgaan met huiszoekingen.’

‘Ze weten toch dat je hier woont? Ik denk dat ze iemand anders zoeken.’

‘Dat zou kunnen. Het gekke is, ze probeerden gisteren binnen te komen met een smoes over een gebroken wiel. Als ze mij echt hadden willen arresteren hadden ze dat kunnen doen, desnoods hadden ze de deur uit zijn hengsels getrokken. Je hebt gelijk, ze zijn op zoek, maar niet naar mij.’

‘Wat deed je toen ze aanklopten?’

‘Ze spraken Dorisch. Dat waarschuwde me. Ik riep door de deur dat ik de driedaagse koorts had. Toen gingen ze weg.’

‘Hm. Heel plausibel. Ik heb drie patiënten met de driedaagse.’

‘Denk je dat ze hier wegblijven als jij op de voordeur schrijft dat het in dit huis heerst?’

‘De meeste mensen zijn als de dood om het ook te krijgen. Ik zal het meteen doen.’ Ze haalde krijt uit haar tas, ging naar buiten en tekende een aantal symbolen op de voordeur.

‘Dank je, dan zijn we vandaag misschien nog veilig. Morgen niet meer, ben ik bang. Ik denk er sterk over om weg te gaan.’

‘Weg? Je bedoelt, voorgoed?’ Ze stak haar hand naar hem uit. Hij nam die tussen de zijne, terwijl hij op zijn hurken naast haar ging zitten.

‘Vorgoed, voorgoed...’ mompelde hij. ‘In ieder geval enige tijd.’

‘Wil je haar ergens verbergen? Of... echt helemaal weg?’

‘Ik maak al jaren plannen om hier vandaan te komen, Aya. Weg uit Doran, misschien zelfs terug naar Atlantïë, of naar Europa, naar Paris. Maar telkens ging het weer wat beter, dan verdiende ik een tijdje goed...’

‘Waar wil je dan heen?’ herhaalde ze haar vraag toen hij niets meer zei.

Hij haalde met een rukkerig gebaar zijn schouders op. Frustratie maakte dat hij zich maar met moeite kon beheersen. Het liefst zou hij brullend naar buiten rennen om de soldaten net zo lang te lijf te gaan tot of zij of hij dood waren.

‘Ga zitten, Tom,’ zei Aya. Inwendig was ze alles behalve rustig, maar dat liet ze niet merken. Alleen kalmte kon Tom nu helpen.

Hij schokte met zijn schouders, alsof het hem allemaal niets meer kon schelen en ging weer naast haar zitten. Hij haalde een paar keer diep adem, tot onderin in zijn buik, tot de opwindning was afgevoeld.

‘Ik weet het niet,’ wist hij eindelijk uit te brengen. ‘Er zitten vast in elk dorp soldaten.’

Dat leek haar ook. Deze oase was de laatste bewoonbare plek voor de wildernis begon. Als er hier al zoveel soldaten waren zouden ze er in dichter bevolkte streken zeker zijn. ‘Enne...?’ ze wees met haar hoofd naar het meisje.

Somber schudde hij zijn hoofd. ‘Zolang ze niet kan lopen kan ik nergens met haar heen. Als die soldaten werkelijk in alle huizen gaan zoeken, is ze nergens in het dorp veilig.’

‘Nee, dat denk ik ook niet,’ beaamde Aya. Ze dacht ingespannen na. ‘Tom, zouden ze haar hier blijven zoeken als jij er vandoor gaat?’

‘Je bedoelt dat ze dan achter mij aangaan en ze het meisje niet meer in het dorp zoeken?’

‘Ja, zoiets.’

Hij schudde zijn hoofd. ‘Nee, dat is niet logisch. Ik weet vrijwel zeker dat ze niet mij moeten hebben.’ Met zijn hoofd in zijn handen zat hij een tijdje naar de grond te staren. Hij keek op toen hem iets inviel. ‘De soldaten zijn al bij jou geweest, hè?’

‘Ja, ze zochten duidelijk een persoon; ze keken alleen op plaatsen waar ik iemand zou kunnen hebben verstoep.’

‘Dan zou ik haar naar jou toe kunnen brengen.’

‘Ga je er van uit dat ze nergens twee keer zullen zoeken?’

‘Het is een risico, natuurlijk. Als ze bij mij blijft zullen ze haar zeker vinden.’

‘Goed, breng het kind maar bij mij, als het donker is.’

Ze lag al een tijdje te luisteren, vaag verbaasd dat ze zich zo wakker voelde, voor het eerst sinds ze zich kon herinneren. De nieuwe gewaarwording betekende ook dat ze zich bewust van zichzelf was. Ze keek naar haar verbonden armen die uit de wijde mouwen van het verkreukelde hemd staken. Ze streekte de zachte pels op haar buik en besepte dat die net zo bij haar hoorde als haar... als bijvoorbeeld haar neus en oren. Ze begreep niet waarom de vacht van haar armen was verwijderd, ze kon zich ook niet herinneren hoe dat gebeurd was. ‘Ik heet Alante,’ zei ze plotseling tegen de ruggen van de twee mensen die op de grond voor haar bed zaten. Ze wist niet waarom, het leek belangrijk dat ze haar naam vertelde.

‘Kindje!’ riep de vrouw blij. Aya heette ze, dat kon ze zich herinneren. Ook de man die zo lief voor haar zorgde en Tom heette, keek verrast om. ‘Je bent wakker en nu weten we ook je naam. Dat is een hele vooruitgang. Laat me je

armen eens zien.' Al pratend had de vrouw haar intussen een knuffel gegeven en beide ellebogen gecontroleerd, waarbij ze haar vrolijk aankeek. Alante voelde zich blij worden, een gevoel dat ze niet kende.

'Dat gaat de goede kant op. Nu je knieën.... dat ziet er ook goed uit. Je enkel... die is nog een beetje dik. Doet het pijn als ik er op druk?' Alante vertrok haar gezicht en schokte met haar been. 'Die heeft nog even tijd nodig.'

'Alante zei je?' vroeg Tom, die er een gezicht bij trok of dat een probleem was. Ze knikte, opeens bedrukt dat haar naam bij haar weldoener iets opriep dat niet aangenaam was. Ze kon er toch niets aan doen dat ze zo heette?

'Dat is geen naam die hier voorkomt. Hij lijkt me meer...'

Aya porde hem in zijn zij. 'Zit niet zo te bazelen. Haal wat te eten en te drinken. Moet je plassen?' Dat was tegen haar. Verschrikt knikte ze. Ja, ze moest ontzettend nodig.

Even later kwam Tom terug uit de keuken met kommen soep en graankoeken. Het water liep haar in de mond. Hij kon zo lekker koken, ze smulde van alles wat hij klaar maakte. Ook al had ze pas nog ontbeten, ze at met smaak drie kommen soep leeg.

'Vertel eens wat meer over jezelf. Waar woon je, kun je ons dat uitleggen?' vroeg Aya. Ze gaf haar lege kom aan Tom, die het blad met servies naar achteren bracht.

Alante had zich ook al afgevraagd waar ze vandaan kwam. Ze schudde haar hoofd.

'Weet je niet waar je woont? Waar kwam je vandaan toen je hier langs rende?'

'Ik weet het niet,' zei ze timide. Ze fronste haar fijne wenkbrauwen in een poging zich iets te herinneren. Ze keek om hulp naar Tom, die weer op de grond was gaan zitten, maar hij zag de vraag in haar ogen niet.

'Weet je soms helemaal niets meer?'

Alante keek Aya gepijnigd aan. Ze deed zo haar best... Er kwam een gedachte boven drijven. Haastig zei ze: 'Toch wel. Dat ik op moet passen dat ze me niet zien. Niemand mag weten dat ik haar op mijn armen en benen heb en dat ik...?' Ze pauzeerde om de vage beelden te kunnen begrijpen. Het was half beeld, groen licht en bewegende vormen, en half een lichamelijk weten, alsof haar lijf het vertelde. Ze besloot haar geheim met Tom en Aya te delen. Ze had het urgente gevoel dat het belangrijk was dat ze zoveel mogelijk van haar te weten kwamen. Haar hart hamerde in haar borst toen ze de woorden vormde. 'Ik kan onder water ademen.'

Let op, dit is een aanwijzing. Het is een stuk van het raadsel.

Verbaasd keek ze naar Tom. Had die tegen haar gepraat? Nee, hij zag er eerder uit dat hij ook iemand had horen praten. Er was nog iets wat ze er aan moest toevoegen. 'Niemand anders mag dat weten.'

Ze keek hen beiden aan om te kijken of ze begrepen hoe belangrijk het was dat ze het niet verder zouden vertellen.

‘Dat weet ik,’ fluisterde Tom. ‘Ik weet al vanaf het eerste moment dat ik je vond dat je verborgen moet worden gehouden. Aya weet dat ook. Ik heb aan je voeten gezien, toen ik je oprapte, dat je een watermens bent en...’

‘Hoe eh, kunt u dat weten?’ onderbrak Alante hem. ‘Ik bedoel, dat ik me moet verstoppen?’

‘Wel,’ antwoordde hij aarzelend, ‘dat weet ik door jou. Als ik je aanraak krijg ik een soort boodschap. Dat je geheim moet blijven, dat ik je ergens naar toe moet brengen waar de antwoorden liggen. Van iets. Van jou denk ik. Ik weet alleen niet waar naar toe.’

‘Ik ook niet,’ zei Alante sip. ‘Ik weet helemaal niets.’ Een verdriet dat ze niet begreep maakte haar aan het huilen.

‘Stil maar,’ troostte Aya. ‘Je geheugen komt vanzelf terug. Dat duurt misschien een tijdje, het komt allemaal terug, echt.’

Alante vertrouwde Aya; haar belofte maakte dat ze kon ophouden met huilen.

‘Aya,’ begon Tom, ‘dat van dat onder water ademen, dat zou er op kunnen wijzen dat ze...’

‘Straks Tom, ik moet nu hóógnodig naar een patiënt toe.’ Aya stond op en stak een hand uit om hem overeind te helpen. Verbaasd keek hij omhoog, ze had een afwezige uitdrukking op haar gezicht. Het leek wel of elke keer dat hij iets belangrijks wilde zeggen Aya’s aandacht opeens naar iets anders schoot.

Onderweg naar de achterkamer draaide ze zich even om teneinde met een zwaai en een knipoog afscheid van Alante te nemen. Buiten omhelsde ze Tom en verdween langs een voetpaadje tussen de akkertjes door.

Alante had de twee benauwd nagekeken. Ze wilde helemaal niet weg. Ze vond het fijn hier. Vooral bij Tom. Ze wilde eigenlijk dat hij de hele tijd bij haar was en haar vasthield of aanraakte met zijn handen. Dan ging de pijn weg en verdween de onrust in haar spieren en voelde ze zich heerlijk zweven. Alleen was hij vaak zo... zo bozig. Ze wist het goede woord niet in de taal waarin ze dacht. Ze ging met een ruk rechtop zitten, zo heftig dat ze haar enkel voelde protesteren. Er was nog een taal in haar hoofd! Ze wist dat ze daar wel het goede woord zou kunnen vinden... Hoe ze haar best ook deed, ze kreeg geen toegang. Het denken eraan veroorzaakte een stekende hoofdpijn, ze liet noodgedwongen de gedachte los.

Opgejaagd

MET EEN ONBEVREDIGD GEVOEL, alsof hij iets belangrijks gemist had, stond Tom in de late middag voor zich uit te staren. Hij had gedurende de afgelopen jaren talloze plannen gemaakt om te vluchten. Tijdens zijn meest vertwijfelde uren van eenzaamheid had hij de meest uiteenlopende strategieën uitgewerkt om te ontsnappen uit zijn verbanningsoord. Het frustreerde hem dat hij, juist nu het er om spande, verzand raakte in een misselijk makende onzekerheid. In geen enkele van zijn plannen had hij rekening gehouden met een situatie dat er overall soldaten te paard rond reden, op zoek naar iets of iemand. Toch was stilletjes ervandoor gaan het enige wat een uitweg leek te bieden. Daar had hij gedurende de afgelopen jaren zijn zeilwagen voor gebouwd. Die had één nadeel: hij was heel opvallend. Niet alleen door de glimmende metalen wielen, vooral vanwege het hoge zeil. Dat was van grote afstand te zien. Hij zou dus 's nachts moeten reizen.

Voordat zijn eeuwige twijfel hem voorgoed lam zou leggen besloot hij het lang voorbereide vertrek gewoon uit te voeren. Later zou hij wel zien welke kant hij op zou gaan. Als hij eerst maar hier weg was. In zijn huis was hij een veel te makkelijke prooi.

Het besluit gaf hem weer richting. Uit een schuurtje van gevlochten palmbleden duwde hij zijn wagen naar buiten en begon dingen in te laden. Hij had ooit uitgezocht wat hij mee zou moeten nemen bij een plotseling vertrek, zodat hij nu maar weinig hoefde na te denken. Binnen pakte hij voedselvoorraden in manden en aardewerken potten. Het warme water in het fornuis besloot hij op te maken in een laatste bad.

Het was een genot om in het hete water weg te zinken.

Ga nu. Snel. Anderen wachten op jou.

Met een schok kwam hij uit zijn doezeling. Had daar iemand iets tegen hem gezegd? Hij ging rechtop zitten en keek achterdochtig om zich heen. Het was intussen donker geworden. Het vlammetje van een olielampje deed de schaduw bewegen. Alex gaf een krauwend geluidje vanuit de voorkamer; gerustgesteld ging hij weer achterover liggen, het was zeker de kat geweest.

Blijkbaar had hij het niet goed begrepen, want even later verscheen Alex en ging rechtop tegen de kuip staan. Door zacht te miauwen gaf hij te kennen dat Toms aanwezigheid werd verlangd. Met een zucht hees Tom zich uit het bad en slofte naar de voorkamer terwijl hij zich afdroogde.

‘Wat is er?’ vroeg hij.

Alante wees schuld bewust naar een hoopje scherven. ‘Ik stond er per ongeluk op,’ fluisterde ze. ‘Ik dacht dat ik zelf kon staan, maar het ging niet.’

‘Gelukkig zat er nog niets in.’

‘Vind je het niet erg?’

‘Wat, dat hij leeg was?’

‘Dat hij kapot is.’ Een zweem van ergernis was in haar glazen stem geslopen.

‘Ik kan hem toch niet meenemen. Je moet het maar even buiten doen, ik heb geen andere lege pot meer.’

Tom bracht haar naar het achtererf. Ze kon nog niet op haar verzwikte voet staan, laat staan hurken. Verlegen steunde hij haar onder haar armen.

Ze verstijfden allebei toen ze in het donkere struikgewas iets hoorden. Of misschien voelden, want er was niets anders te horen dan geruis waar de wind door de hoge palmen ging. Hij zette haar neer op de grond en gleeed op zijn buik naast haar. Toen hij Alex zag, met een hoge rug en een dikke staart, besepte hij dat hij beter geen bad had kunnen nemen en direct had moeten vertrekken. Er was iemand in de tuin. In zichzelf vloekend om zijn onbenulligheid beduidde hij Alante plat te blijven liggen. Op knieën en ellebogen werkte hij zich naar voren tot onder een paar bessenstruiken. Met alle concentratie die hij op kon brengen probeerde hij gewaar te worden wat of wie verderop verscholen zat. Geen van zijn vijf zintuigen, noch zijn zesde ving iets verdachts op.

De kat kon beter zien. Alex liep met stijve poten langs hem heen naar de diepe schaduw en snuffelde aan de laag hangende bladeren. Nog steeds met een dikke staart sproeide hij zijn geurmerk op de takken en begon zich met een onverschillig air te likken. Moe van de spanning liet Tom zijn hoofd op de aarde rusten. Wie er ook was geweest, hij was nu weg. De ontdekking dat hij bespioneerd werd had zijn laatste illusie van geborgenheid in zijn eigen huis in de grond geboord. Tot nu toe had hij toch nog de stille hoop gehad dat het helemaal niet nodig zou zijn om te vluchten, dat de bui over zou waaien en de soldaten zouden weggaan uit het dorp. Want waar moest hij heen? In dit hele lege land was nergens een veilige schuilplaats te vinden. Hij moest vechten tegen een soort hopeloosheid, dat het allemaal geen zin had. Hij keek om naar waar Alante lag. Hij had moeite om haar te zien. Hij knipperde met zijn ogen om haar gestalte scherp te krijgen. Het leek wel of hij haar door een gordijn van gras zag. Toen hij ging staan verdween het en kon hij haar weer duidelijk zien. Haar ondervoede gestalte, de onzekerheid in haar blik, de mysterieuze bede om hulp die door hem heen zinderde als hij haar aanraakte, dat alles wekte bij hem een oeroud instinct op tot behoud van hemzelf en ‘zijn’ kind. Vanuit dat instinct handelde hij zonder er over na te denken. Tegelijk was er de afgrond van het kwijtraken van zijn veilige thuis.

‘Kom,’ fluisterde hij. ‘We moeten weg zijn voordat die verspieder terugkomt met versterking.’ Hij droeg haar naar de wagen en liet haar in een mand zakken. ‘Ik kom zo terug. Je hebt je fantastisch gedekt gehouden. Als je dat onderweg blijft doen, hoef ik de mand niet dicht te doen.’

De kat sprong er meteen bij in toen Tom terug rende naar het huis. Binnen verzamelde hij haastig nog wat spullen in de kist waar hij zijn gereedschap en tekeningen in bewaarde. Met een laatste blik naar het vertrouwde huisje sjouwde hij de zware kist op zijn schouder naar de wagen. Het deed hem zeer om deze plek te verlaten, want hij had het noodlottige gevoel dat hij er nooit meer terug zou komen.

‘Niets vergeten?’ mompelde hij. ‘Natuurlijk kom ik daar pas achter als ik lang en breed op weg ben.’

Met een heftigheid die voortkwam uit zijn ongerustheid trok hij de wagen in een drafje over achterweggetjes naar de rand van de wildernis. Het zwaarbeladen voertuig rolde op zijn vier rubberbanden geluidloos achter hem aan. Al gauw wenste hij dat er een paard of muilnier tussen de trekbomen stond, in plaats van hijzelf. Hijgend hield hij halt toen ze onder een rij acacia’s uit kwamen en het open veld voor hen lag.

Behalve enige nachtvogels was er niets anders te horen dan de wind door het lange gras. Een soort besluiteloosheid beving hem. Hij bleef staan, de bomen van de wagen nog onder zijn armen. De urgentie om te vluchten snoerde zijn keel zowat dicht. Er was echter ook iets in hem dat niet weg wilde. Waarom zou hij moeten vluchten? Er was toch niets om voor te vluchten? Dat waren toch zijn eigen bedenksels? Het was nergens veiliger dan thuis.

Hij stond op het punt om zich om te draaien.

Op dat moment gromde de kat. Een onheilspellend geluid, te diep haast voor zo’n klein dier. Onraad! In een reflex begon hij te rennen, de wagen achter zich aan zeulend. Op een splitsing hield hij buiten adem halt. In de war keek hij in de richting van het dorp waar de verlokking om terug te gaan vandaan scheen te komen. Hij strekte in een gebaar om steun zijn hand uit, waar Alante vanuit de mand haar smalle hand in legde. Die voelde koud aan. Toen hij zijn andere hand er oplegde om hem te warmen scheurde de bedde om hulp die met Alante verbonden was, dwars door al zijn tegengestelde impulsen heen. Nooit eerder was hij onder invloed geweest van een wil buiten hemzelf, laat staan twee die in hem streden om de overhand op hem te krijgen. Er was iemand in het dorp die hem probeerde te hypnotiseren om terug te keren en er was een gevaar wat hem op de vlucht joeg; tegelijk was er de oproep van ver weg om zo snel mogelijk te gaan naar waar het mysterieuze kind vandaan scheen te komen.

De kat gromde niet meer, maar bleef in de richting van het dorp staren en zijn staart was nog dik. Dat overtuigde hem nog het meest dat hij het zich

niet verbeeldde. Met zijn tanden op elkaar geklemd, trillend van de doorstane tweestrijd, liet hij de trekbomen op de grond zakken en haakte ze los.

‘We gaan vanaf hier zeilen,’ gromde hij. ‘De wind is gunstig en de weg is vrij. Het gaat heel snel, hopelijk. Ik heb de wagen alleen nog nooit kunnen uitproberen.’

Uit een bergruimte onder de wagen trok hij tuigage tevoorschijn en borg de trekbomen er in op. Het uitvoeren van de eenvoudige handelingen bracht hem weer een beetje tot zichzelf. In enkele handgrepen richtte hij een mast op, haakte er een giek met een opgerold zeil aan vast en hees het smalle zeil. Het donkerbruin geverfde doek was nauwelijks zichtbaar tegen de donkere lucht. Het bolde met een zachte klap. Een duw en de wagen was in beweging. Geluidloos zette de wagen zich scheef in de veren toen Tom de schoot strak aantrok. Hun snelheid nam meteen toe. Alante keek verbaasd in het rond: ze reden achteruit! De bok was, net als bij een boot, de stuurplaats achterin geworden. De hobbels in de zandweg gaven weinig last, dankzij de soepele vering en de luchtbanden. Ze maakten een behoorlijke vaart; af en toe kon hij de wagen bijna niet houden. Hij besloot vaart te minderen. In het bedrieglijke maanlicht zou hij misschien niet tijdig kunnen reageren op onverwachte obstakels.

‘Eens kijken of mijn uitvinding werkt,’ mompelde hij. Met uiterste concentratie trok hij een hefboom streep voor streep aan. De wagen minderde direct vaart. Vanonder de bak klonk een laag gebrom.

‘Wat is dat, gaat er iets stuk?’ vroeg Alante verontrust.

‘Wat je hoort is een vliegwiel onder de wagen, dat ik op snelheid breng met een riem om de as van de wielen. Als het vliegwiel heel snel draait kan ik daarmee een stuk rijden als we tegen de wind in moeten,’ antwoordde Tom, met zijn gedachten bij het sturen.

‘O ja.’

‘Snap je eigenlijk wat ik bedoel?’ vroeg Tom, opeens nieuwsgierig naar haar reactie.

‘Niet alles,’ zei Alante aarzelend. ‘Ik weet niet echt wat een vliegwiel is. Ik denk dat je onder de wagen een wiel vliegensvlug rond laat draaien; dat komt door de... de rijwielen. Je trok aan die stok en meteen ging het brommen en gingen we langzamer rijden. Klopt dat?’ Ze was zelf verbaasd. ‘Of heb jij me dat verteld?’

‘Je hebt het helemaal zelf bedacht. Ga eens door met bedenken?’

‘Alleen... wat je daarna zei begreep ik niet.’

‘Ik zal je het later beter uitleggen. Ik moet het je eigenlijk laten zien, maar dan moeten we stilstaan om onder de wagen te kunnen kijken. Misschien begrijp je wel dat als de wielen het vliegwiel aandrijven, het ook andersom kan, dat het vliegwiel de wielen aandrijft? Als er geen wind is bijvoorbeeld?’

‘Hoe dan?’

‘Het vliegwiel is heel zwaar. Het kost heel veel energie, heel veel werk om het snel te laten draaien. Die energie zit dan in het draaiende vliegwiel en kunnen we er later weer uithalen om de wagen te laten te rijden.’

Ze knikte heftig, opgelucht dat ze zijn moeilijke zinnen een beetje begreep. ‘Ik zie het,’ mompelde ze met starende ogen.

Tom, onbewust van haar onzekerheid, was in zijn schik. Iemand met technisch inzicht was moeilijk te vinden in dit lethargische land. Nu was er eentje in zijn leven gevallen, een meisje dat zijn uitvindingen leek te begrijpen. Haar gezelschap verwarmde hem van binnen op een manier die hij nooit eerder had ervaren.

Een onverwachte schuiver van de wagen bracht hem terug in de werkelijkheid. Het sturen over de slingerende weg vergde al zijn aandacht, het was niet handig om te zitten dromen.

Ze waren al een eindje buiten het dorp en het landweggetje zou verderop uitkomen op de hoofdweg. Om bij het huisje van Aya te komen moest hij langs de hoofdweg terugrijden. Bij een bosje stopte hij. Snel haalde hij het zeil naar beneden om het niet te laten klapperen.

‘Ik ga eerst kijken of er niemand op de hoofdweg is,’ fluisterde hij. Hij had een onrustig gevoel, ondanks de nachtelijke stilte. Meestal was zijn gevoel terecht, had hij door schade en schande geleerd. Hij legde het laatste stuk lopend af en spiedde omzichtig links en rechts de lege hoofdweg af. Het alarmerende gevoel bleef echter onverminderd doorzeuren. Hij besloot te wachten. Naast de weg kroop hij tussen het lage struikgewas, met een stok voor zich uit porrend om slangen en schorpioenen te verjagen.

De wereld lag stil en bleek in het lage maanlicht, zoals te verwachten viel om deze tijd van de nacht. Desondanks had hij de stellige indruk dat er zowel vóór hem onraad was, op de weg, als achter hem, bij zijn huis. Ze zaten min of meer tussen twee vuren.

Het geluid van hoefslagen.

‘Zie je well’ siste hij. Paarden! Om deze tijd van de nacht. Dat kon niets anders dan soldaten betekenen. Zijn voor gevoel had hem niet bedrogen.

Even later passeerden twaalf bereden soldaten op vermoeide paarden in een ordelijke formatie, voorafgegaan door hun commandant. Gespannen wachtte hij of er nog meer kwamen, maar de weg bleef leeg. Haastig keerde hij terug naar de wagen en hees het zeil. Er stond te weinig wind in de luwte van het bosje: de wagen kwam niet in beweging. Hij sprong er weer af en duwde de wagen vooruit tot het zeil de wind ving. Hij moest rennen om op het plotseling vooruit schietende voertuig te kunnen springen.

Bij de hoofdweg ging hij overstag en draaide in de richting van het dorp. Hij sloeg een zijpad in en hobbelde verder over de ongelijke sporen.

Hij haalde diep adem toen zij uit het zicht van de hoofdweg raakten. Op dit achterlangs paadje liepen ze nauwelijks kans soldaten tegen het lijf te lopen.

Bij een poortje in een lemen muur trok hij de rem aan en liet het zeil zakken.

‘Hier woont Aya,’ fluisterde hij. ‘Ik breng je naar binnen en dan moet ik gaan.’

Een paar grote ogen keken hem over de rand van de mand aan.

‘Kom nu,’ fluisterde hij op dringende toon, ‘ik heb niet veel tijd.’

Met duidelijke tegenzin klom Alante uit de mand. Tom tilde haar ongeduldig van de wagen af. Toen hij haar neerzette kon ze een kreun van pijn niet onderdrukken. Ze kon duidelijk nog niet lopen. Hij tilde haar op en droeg haar door het poortje, via de moestuin en de boomgaard naar de achterdeur van Aya’s huisje. De hond had hem herkend. Het beest kwam kwispelend op hem af en snuffelde even aan Alante’s vrij hangende voeten, die ze angstig omhoog trok.

‘Wees maar niet bang,’ fluisterde Tom aan haar oor. ‘Het is Aya’s hond, een heel lief dier.’ Ze keek met grote ogen; het was de eerste keer dat ze een hond zag. Hij zette Alante zittend op de grond neer en probeerde de deur. Die was op slot. Hij klopte zachtjes en toen er niets gebeurde tikte hij een paar maal met de klopper op de kalebas die daar hing voor patiënten om hun bezoek aan te kondigen. Ook dat leverde geen reactie uit het huis op.

‘Ik ga even kijken of ze er wel is,’ fluisterde hij. Omzichtig sloop hij rond het huisje. Zou Aya weggeroepen zijn naar een patiënt? Dat zou wel heel slecht uitkomen. Hij morrelde vergeefs aan de voordeur, die zat hermetisch op slot. Hij wist precies hoe: hij had hem zelf gemaakt toen hij Aya geholpen had dit huisje op te knappen.

Hij keek om zich heen, maar de zijweg waaraan het huis lag was verlaten. Hij liep verder rond het huis tot hij weer bij Alante uitkwam. De hond lag naast haar en kwispelde toen Tom om de hoek verscheen.

De hond verstrakte opeens en ging staan. Gealarmeerd pakte Tom Alante op en trok zich terug in de richting van het tuinpoortje. Even later hoorde hij wat de hond eerder dan hij had opgevangen: hoefslagen. Twee stappende paarden, zo te horen, naderden over de weg. Dat konden alleen soldaten zijn. Even later hoorde hij hen voor het huis halt houden. Er klonk gekraak van leer, stappen van een paard dat zijn evenwicht terugzocht, gemompel. Een boze vrouwenstem schoot uit: Aya! Schel geblaf: de hond was zijn bazin te hulp gekomen. Een mannenstem zei iets op luide toon, een zweep knalde, gegil van de hond. Aya’s stem sloeg over van woede, haar scheldwoorden knetterden door de stille nacht. Hij had niet geweten dat Aya zo kon vloeken. Intussen schuifelde hij met het hart in de keel voetje voor voetje door de moestuin naar het tuinpoortje. De ruzie voor Aya’s deur hield op, maar hij hoorde geen paarden vertrekken. Hij durfde niet naar de wagen te gaan, misschien kwamen de soldaten de omtrek wel afzoeken. Op dat moment verwenste hij het lot dat

hem met een hulpeloos kind had opgescheept. Hij kon geen kant op. Even overwoog hij om haar bij de achterdeur te leggen en zelf de benen te nemen. Het was niet echt een optie en hij verbeet zijn ongeduld, in de hoop dat de paarden snel zouden weggaan.

Er klonken hoefslagen van twee paarden. Hij durfde weer adem te halen en een kriebel in zijn keel weg te hoesten. Snel liep hij naar de achterdeur, hij kreeg lamme armen van het dragen. Op zijn kloppen deed Aya de deur op een kiertje open en keek hem geschrokken aan bij het licht van een olielampje. 'Wat doe je hier, man!' siste ze, 'ik word in het oog gehouden.'

'Ik heb alles gehoord,' fluisterde hij terug. 'Ik was in de tuin. Wat is er gebeurd? Ik kwam Alante brengen. Is de hond erg gewond? Ik hoorde dat ze hem met een zweep sloegen.'

'Een striem over zijn neus, ik heb er al zalf op gesmeerd. Kom binnen, leg haar maar op de onderzoekstafel.'

De hond kwispelde blij toen hij Tom en Alante de kamer binnen zag komen. Tom aaide hem voorzichtig over zijn kop. De striem was gelukkig niet diep.

'Tom, ze zoeken je!' zei Aya geagiteerd. Hij kwam overeind en keek haar aan.

'Echt, Tom. Ik werd een paar uur geleden opgehaald door twee soldaten. Ze hebben me eerst van alles over de dorpsbewoners gevraagd. Of ik ook vreemde mensen had gezien. Mensen van buiten het dorp die ergens in huis zitten. De dorpsoudste was er bij, hij werd ook ondervraagd. Hij was er heel zeker van niemand gezien te hebben die hier niet hoort. Toen vroegen ze of wij een Europese man kennen. Tom, ze gaven ons jouw signalement! We konden er niet onderuit om te beamen dat jij hier woont.'

Tom beet op zijn lip. Het raadsel werd er alleen maar groter door. 'Ze weten in Doran toch dat ik hier woon?' mompelde hij. 'Blijkbaar is dit een heel andere afdeling van het leger. In ieder geval wisten ze wel dat jij de genezeres bent van het dorp.'

'Dat hebben ze van de dorpsoudste gehoord.'

'Dan zal hij ook wel hebben verteld dat jij met mij omgaat,' vervolgde Tom.

'Weet je ook of ze Alante zoeken? Of in het algemeen een weggelopen kind?'

'Daar hebben ze het niet over gehad.'

'Dan kan ik haar helemaal beter bij jou laten. Ik ga zo snel mogelijk op pad om de soldaten voor te blijven. Wil jij mijn kippen en de duiven...'

'Nee!'

Ze keken verbaasd om naar Alante, die met een hand voor haar mond geschrokken naar hen zat te kijken.

'Wat is er dan, lieve kind? Wil je niet bij mij blijven?' vroeg Aya.

Op dat moment hoorden ze paarden terugkomen en voor het huis briesen. Veel meer dan twee. Even stonden ze stokstijf naar elkaar te kijken.

Tom kwam als eerste in beweging, schepte Alante van de tafel en spurtte naar de achterdeur. Aya greep in een flitsend gebaar de hond, die grommend op was gesprongen, bij zijn nekvel. Er werd op de deur gebonsd en een mannenstem riep: 'Open doen! Order van de commandant!'

Met zijn hoofd beduidde Tom dat Aya de deur pas moest openmaken als hij met Alante door de achterdeur verdwenen was. Biddend dat ze hem niet achter het huis opwachtten rende hij gebukt door de boomgaard, door de moestuin en door het tuinpoortje. Hijgend luisterde hij even of er iemand achter hen aan kwam. Er was alleen een heftige woordenstrijd bij de voordeur te horen. Het stak hem dat hij Aya er alleen voor moest laten staan, maar zij was niet de gezochte, dat was hij. Hij had niet eens afscheid van haar kunnen nemen. Bij de wagen tilde hij met lood in zijn armen Alante in de bak, waar ze hinkend naar haar mand ging en zich er in verborg.

De sporen van de smalle banden stonden duidelijk afgetekend in het maanlicht. Niets aan te doen. Hij moest het nu van snelheid hebben om achtervolgers voor te blijven. Hij moest zich bekennen dat hij eigenlijk blij was dat Alante met hem mee ging. Nerveus stuurde hij de wagen op het vliegwiel naar de hoofdweg. Het leek hem het beste om verder naar het zuiden, waar de hoofdweg zich splitste, de weinig gebruikte route naar de bergen te nemen. Hij keek nog een keer om of er werkelijk niemand achter hen aan kwam en hees het zeil.

Een tijd lang liet hij de wagen op topsnelheid voortrazen. Toen die bijna kantelde in een flauwe bocht minderde hij geschrokken vaart door het vliegwiel opnieuw in te schakelen. De ongelukkige manoeuvre bracht hem weer tot rede: de lijfelijke vrees voor een ongeluk won het van de aan hem vretende achtervolgingsangst.

Het vliegwiel dat al enige tijd een nauwelijks hoorbaar, bijna jankend gezoem af had gegeven, koppelde zichzelf op een gegeven moment los. Tevreden stelde Tom vast dat zijn automatische koppeling precies zo werkte als hij hem ontworpen had. De wagen schoot vooruit nu er minder weerstand was. Hij minderde haastig snelheid door de schoot te vieren zodat het zeil minder wind ving. Hij wilde niet stoppen om het te reven.

Na verloop van tijd bereikten ze een groep heuvels, bekroond met kale, afgesleten rotspunten. Waar de weg zich aan de voet van de helling splitste hield hij halt. Vanaf de bok kon hij zien dat de sporen van de ruiters die hij naar het dorp had zien rijden vanuit het zuiden kwamen. Het smalle karrenspoor de heuvels in zag er ongebruikt uit.

Vlug reefde hij het zeil door het een paar slagen om de giek te rollen en liet de rem los. De weg begon slingerend langs de hellingen omhoog te lopen. Af en toe schakelde hij het vliegwiel in.

‘Als jij een graankoek en water uit die mand daar haalt en jezelf en mij er wat van geeft,’ zei Tom zachtjes. ‘Dan hoeven we niet te stoppen om te eten.’

Alante klauterde uit de mand en scharrelde in de schommelende wagen rond tot ze het eten gevonden had.

‘De kat slaapt nog,’ zei ze bedeesd.

Tom knikte afwezig terwijl hij een stuk graankoek van haar aannam. Kauwend keek hij uit naar obstakels op het korte stuk weg dat hij kon onderscheiden bij de lage maan. De weg kronkelde tussen grillig gevormde rotspartijen omhoog en omlaag. Hij kende de route niet, maar ging er van uit dat die berekend was op ossenwagens en nergens zo steil zou klimmen dat ze het niet met het vliegwiel zouden redden. Tot nu toe ging het vlotjes: ze maakten gemiddeld een behoorlijke snelheid, sneller dan dravende paarden. De maan ging laat onder zodat ze een behoorlijke afstand konden afleggen voordat ze moesten stoppen.

De hoge snelheid als ze een helling afdaalden vergde alles van zijn aandacht en matte hem af. Steeds vaker moest hij met zijn ogen knipperen als hij niet scherp meer kon zien. De angst om ingehaald te worden zweepte hem voort en dan ging het weer een tijdje.

Toen hij echt te weinig zag om nog veilig te kunnen rijden stopte hij op de top van een heuvel, rolde het klapperende zeil op en streek de mast. Bij het laatste licht van de fletsrood ondergaande maan trok hij de wagen achter lage rotsen, die als slapende olifanten in het rond lagen.

Op de tast gaf hij de kat wat voer en fluisterde het luid spinnende dier toe dat hij de wacht moest houden. Hij voelde zich nog verre van veilig, maar hij moest even slapen. De nacht was lauw, de wind rumoerde tussen de verweerde rotsen en langs de spaken van hun voertuig. Het laatste waar hij aan dacht was de aardbeving, wat die te betekenen had.

Hinderlaag

TOM WERD WAKKER en ging rechtop zitten. Met al zijn zintuigen aangescerpert beluisterde hij de stille wereld. Het was nog te donker om iets te kunnen onderscheiden. Hij snuffelde: geen houtrook, geen geur van paarden. Behalve de immer aanwezige wind was er geen geluid en geen beweging in de wijde koepel tussen hemel en aarde. Hij voelde zich desondanks niet veilig. De kat sprong uit de mand en rekte zich stevig uit. Dat was niet te zien, maar wel te horen aan de krassende nagels op het harde hout van de bank. ‘Heb je toch geslapen,’ beknorde Tom hem. ‘Ik dacht dat je de wacht zou houden.’

Onder het karige ontbijt deelde hij zijn gedachten op fluistertoon met Alante. ‘Ik zoek een schuilplaats waar we een tijdje kunnen blijven. Belangrijkste voorwaarden zijn water en onzichtbaarheid. Ik zal proberen om een goed verborgen ravijn of zoiets te vinden in deze heuvels.’

Tegen dat de hemel grijs kleurde en de omgeving zichtbaar werd trok Tom de wagen naar de weg en zette de mast overeind. Het ontrolde zeil ving de oostenwind met een klap. Hij klom aan boord en schakelde de rem los.

‘We gaan eerst nog een stuk verder. We zijn nog te dicht bij het dorp.’

Alante zei niets terug. Haar gezicht toonde dat ze er weinig van begreep.

In een toenemende vaart suisden ze een lange helling af. De weg liep hier kaarsrecht, Tom kon alles uit de wagen halen. Toen de bak begon te sidderen van de hoge snelheid schakelde hij het vlieg wiel in, dat zoemend de energie van de voortsnellende wagen opnam. Opgetogen vanwege de soepel werkende techniek van zijn hand maakte hij zich op om de hoogste top tot nu toe te halen, zonder te hoeven duwen. Ze schrokken zich wild toen voor hen een koppel vogels met luid geraas uit de lage begroeiing opvloog. Alante dook verschrikt diep in haar mand. Toms hart was net tot bedaren gekomen toen iets met grote snelheid langs zijn gezicht suisde. Hij dook in elkaar en probeerde opzij te kijken zonder stuurstang of schoot los te laten. Het was vast een steen uit een slinger geweest, schoot het door hem heen. Als die hem geraakt had, was hij bewusteloos, zo niet dood geweest! Zouden er meer worpen volgen? Was hun vlucht nu al gedoemd te eindigen in dood of gevangenschap? Verbeten besloot hij zich tot het uiterste te verweren. De weg werd vlakker, de wagen suisde op topsnelheid de helling af. Een tweede projectiel raakte met een luide knal de stuurstang, vlak onder zijn hand.

Hij knelde zijn verdoofde hand strak om de stuurstang en begon te zigzaggen. De wagen slingerde met slippende wielen van de ene zijde naar de andere. Koelbloedig in zijn angst maakte hij gebruik van de hoge berm om de wagen telkens kort om te trekken naar de andere kant. Nog een steil stuk, dan dook de weg achter de top van de heuvel en zouden ze zoveel snelheid winnen dat ze aan hun achtervolgers konden ontsnappen. Met de tanden op elkaar trok hij de wagen als het ware met zijn ogen naar de top. Zijn hart bonkte als een razende. Een derde steen plofte in het zeil zonder schade te doen en rolde in de wagen. Als die steen geslingerd zou zijn om hem te doden, was hij dwars door het zeil gegaan. Dat stelde hem ondanks alles iets geruster.

Bijna jankend van angst hoorde Tom het geroffel van paarden in galop achter hen. Soldaten! Hoe ter wereld had iemand kunnen weten dat we hier langs zouden komen? Of zijn het struikrovers? Nee, die hebben geen paarden.

Hij durfde niet om te kijken. Ze naderden het steile stuk. Hij bad vurig dat het vliegwiel voldoende vermogen had om de wagen tot over het hoogste punt te helpen. Het zigzaggen kostte teveel snelheid! Met een ruk aan de stuurstang trok hij de wagen recht en koerste op de top af. Hij reikte naar de hefboom om het vliegwiel in te schakelen... Een explosie in zijn nek vloerde hem.

Op golven van pijn en misselijkheid kwam hij bij bewustzijn toen handen hem omrolden. Op scherpe scheuten hete pijn zakte hij weg in benauwde diepten. Hij kon zich niet bewegen! Paniek deed de pijn in zijn hoofd ontploffen. Inwendig gillend van ellende zakte hij opnieuw weg in bewusteloosheid.

Golvend donker en lichten als vuurwerk. *Het meisje, Alante, is ze veilig?* flakkerde even het besef op.

Met tegenzin kwam hij bij bewustzijn. Zijn maag krampde. In een flits realiseerde hij zich dat hij geblinddoekt en gekneveld was; een doek was strak over zijn mond gesnoerd. Als hij nu overgaf zou hij stikken in zijn eigen braaksel! In uiterste doodsnoed slikte en slikte hij om de golf brandend zuur beneden te houden. Al zijn lichaamsbeheersing mobiliserend wist hij de misselijkheid te dempen. De opluchting toen het hem lukte was de grootste die hij ooit had beleefd. Nog geen enkele keer in zijn leven was hij zo afschuwelijk dicht bij de dood geweest.

De inspanning en de pijn waren even teveel. Doezel overmande hem, een helende slaap waaruit hij na korte tijd ontwaakte.

Behalve zijn nek deed zijn schouder pijn en schrijnden schaafwonden op zijn arm en heup. Hij zou wel van de wagen afgevallen zijn. Maar het ergste was dat hij zich niet kon bewegen en niets kon zien. Alleen zijn oren konden nog iets van zijn omgeving waarnemen. Het was doodstil om hem heen.

Een grondeloze angst bekwam zijn net herwonnen bewustzijn.

Was hij hier alleen achtergelaten, om te sterven? Mon Dieu, het meisje! Kruennend van ongerustheid bad hij tot de god van zijn Franse voorouders. Wat was er gebeurd met de wagen? Als die was omgeslagen en ze was er onder gekomen... Was ze gewond, of misschien wel dood? Zou ze ook gevangen genomen zijn? Hij wist niet wat erger was. Rovers zouden dat prachtige kind zeker als sekslavinetje verkopen...

Woest worstelde hij om los te komen, maar de druk van zijn gespannen spieren verergerde alleen maar de pijn in zijn hoofd. Het ging allang niet meer om zijn eigen veiligheid. De verantwoordelijkheid voor het vreemde kind drukte als lood op zijn ziel. Hij beseftte dat hij zich nog nooit eerder voor iemand verantwoordelijk had gevoeld. Altijd was hij op zichzelf geweest, altijd had hij het lot van anderen als hun eigen zaak beschouwd.

Als een hagedisje scharrelde de gedachte aan Alex door zijn bewustzijn. De kat! Hoe zou het met Alex zijn? Natuurlijk was die op tijd van de wagen gesprongen en zou vast in de buurt rondzwerven. Nieuwe hoop filterde door. Beschaamd herinnerde hij zich zijn bijna telepathische contact. Hij haalde zich de gestalte van de kat voor de geest en riep hem om te komen.

Even later werd hij aangenaam verrast door de ruwe tong van de kat in zijn bebloede nek. Het likken deed pijn, tranen maakten vochtplekken in zijn blinddoek, maar wat was hij er blij mee. Pas nu hij in deze precare situatie verkeerde drong tot hem door hoe gelukkig hij was dat hij leefde en dat er een wezen was dat hem zo nabij stond als de kater Alexander de Grote. Onder invloed van het bijna hypnotische likken kwam hij tot rust. Het lukte hem zich op zijn omgeving te concentreren met wat hem restte aan zintuigen. Hij hoorde wind, rook paarden en mest.

Hij merkte dat zijn gehoor grens zakte. Er was veel meer te horen dan hij eerst dacht. Een, nee, twee paarden graasden; het regelmatige, scheurende geluid van afgerukt gras was onmiskenbaar. Iemand haalde zijn neus op, een man. Daarbij rinkelde iets zachtjes, misschien wel een wapen. In zijn geest begon zich een beeld te vormen van zijn omgeving.

In haar mand was Alante doodsbang geweest en misselijk geworden van de capriolen van de wagen. Bij elke slinger die ze maakten had ze zich krampachtig vastgehouden, ieder moment vrezend dat ze over de kop zouden slaan. Ze had niets kunnen zien, ze was te druk geweest met zich schrap zetten in de mand. Opeens was het slingeren voorbij. De wagen rolde kalmpjes uit en kwam tegen de berm tot stilstand. Toen ze boven de rand van de mand uitkeek kon ze net zien hoe Tom achter de wagen als een hoopje vodden op de weg lag. Het zeil wapperde krachteloos in de wind, de losse schoot zwierde mee met de bewegingen van de giek.

Wat moest ze doen? Moest ze gaan kijken hoe het met Tom was?

Haar instinct vertelde anders: ze moest zich zo goed mogelijk schuil blijven houden. Hoefslagen! Hoewel ze die dieren nooit eerder had gezien, wist ze dat ze paarden werden genoemd. Het waren er twee, er zaten mannen op die iets tegen elkaar zeiden in een taal die ze niet verstond. Ze hielden stil. Ze hoorde één van de mannen vlakbij afstijgen en om de wagen heen lopen. De andere was wat verder weg, ze hoorde hem roepen.

Verstijfd van schrik voelde ze de wagen heftig schommelen toen de man aan boord klom. Hij rommelde wat rond. Een licht geratel vertelde haar dat hij de rem aantrok, dat geluid herkende ze. Paniek besprong haar toen de man zich snuivend over de mand boog. Helemaal teruggetrokken in haar geest bemerkte ze amper dat het deksel werd geopend, het plots invallende licht even werd verduisterd, waarna de mand weer werd gesloten.

Pas na een hele tijd durfde ze zich te bewegen.

De wagen schommelde niet meer. Ver weg hoorde ze mannen met elkaar praten in korte, afgebeten zinnen. Ze waren met iets bezig. Met Tom? Tranen drongen onder haar oogleden uit toen ze bedacht dat haar beschermer wel dood kon zijn.

Het bleef een hele tijd stil, ze kon zich niet langer bedwingen om even te kijken. Langzaam drukte ze het deksel zover omhoog dat ze met haar ogen over de rand kon gluren. Er zaten twee mannen in de berm, even verder graasden twee paarden. Ze deden niets, waarschijnlijk zaten ze te wachten. Waar was Tom? Ze kon hem nergens zien. Hij lag ook niet meer op de weg. Ze bleef waakzaam; daardoor viel haar opeens een lichte beweging in het gras op. Daar sloop een klein dier!

Ze snikte bijna van vreugde toen er opeens een zwarte staart uit het gras omhoog schoot. Alex! Meteen was de staart weer weg. Ze nam als vanzelfsprekend aan dat de kat haar even had gegroet om haar gerust te stellen.

Ze volgde de lichte beweging met aandacht, tot de kat achter een rotsblok verdween. De grijze steenbulten deden haar aan iets denken, aan enorme slapende dieren naast het water... Ongemerkt zonk ze weg in een droomwereld, waarin ze gewichtloos was en een lange gestalte omhelsde.

Alante, fluisterde Tom in zijn geest, de eerste keer dat hij bewust aan haar dacht bij haar naam. Het antwoord kwam als vanzelf in zijn bewustzijn op: ze was in orde en hield zich verstopt in de mand die onbeschadigd op de wagen stond. Tom voelde onrust op de plek; die ging ongetwijfeld van de twee ruiters uit. Ze wisten niet wat ze moesten doen, leek het wel. Er was iets niet helemaal goed gegaan. Ongerst schoof hij heen en weer om een betere houding te vinden, er stak iets hoekigs in zijn rug. Onwillekeurig kreunde hij; onmiddellijk was de

kat verdwenen. Spijtig betreurde hij zijn gebrek aan beheersing, vooral toen een voet hem in zijn kruis porde. Hij kon zich niet verweren en verbeet de pijn in zijn testikels. De man gromde nog iets en liep weg. Ze wachtten ergens op, dat was zonneklaar.

Ze waren bang van hem, besefte hij opeens. Daarom was hij zo gekneveld.

Na wat een eindeloze tijd leek voelde hij de grond trillen. Hoefslagen!

Niet veel later hoorde hij paarden hijgend ademhalen tussen de roffel van de galop door. Het waren er twee, voor zover hij dat kon opmaken. De ruiters reden alsof ze door de duivel achterna werden gezeten. Steentjes spatten tegen hem aan toen een paard vlak bij hem met een ruk werd ingehouden en slippend tot stilstand kwam, bijna boven zijn hoofd. De scherpe zweetlucht van het uitgeputte rijdier golfde over hem heen, vermengd met warme ademtochten van de raspande ademhaling.

Een harde hand rukte hem bij zijn haar overeind. Hij had niets horen aankomen, de schok in zijn nek benam hem bijna het bewustzijn. Hij kreunde, zijn geblinddoekte ogen schoten vol met tranen van de pijn. Warmte op de onbedekte huid van zijn gezicht voelde als de straling van een lantaarn. Hij begreep het niet. Was het dan al avond? Een vinger trok de blinddoek omhoog om zijn wang vrij te maken. Zijn ooglid schoof mee. Uit angst blind te worden hield hij zich onbeweeglijk. De doek werd terug geschoven en het schrijnende hoornvlies werd weer bedekt met de zachte binnenkant van het ooglid. Ruw werd zijn tuniek omhoog getrokken. Een hand streek bijna strelend door zijn borsthaar. Zochten ze soms de pigmentvlek die hij daar vroeger had? Die had hij weggemaakt. Hoe konden ze dat weten? Wat wilden ze toch?

Hij vermoedde dat ze nu fluisterend overlegden, al kon hij hun stemmen niet boven de zachtjes suizelende wind uit horen. Hij had de indruk dat hij niet was wie ze zochten.

Stijf van plotselinge doodsangst hoorde hij steelse voetstappen naderen. Elk moment kon een mes door zijn keel of in zijn hart... Zwetend gromde hij van benauwenis.

De stappen hielden stil bij zijn hoofd.

Nu gebeurt het! dacht hij. Vergeefs probeerde hij weg te rollen. Ik wil niet dood! griende hij inwendig, ik wil leven laat me leven, alsjeblieft laat me leven ik zal alles doen wat je zegt maar dood me niet maak me niet dood... koud staal schoof langs zijn slaap en sneed de blinddoek door. Zijn ogen stijf gesloten, wangen koud van verdampende tranen, wachtte hij slap op de genadestoot, terwijl warme urine zich langs zijn benen verspreidde.

Een arm schoof onder zijn schouders, drukte hem in half zittende houding overeind. Weer het koude mes langs zijn hals. Hij viel flauw.

Toen hij bijkwam was zijn knevel verdwenen. Hij likte zijn droge en gebarsten lippen. Hij zou nu nog niet hoeven te sterven. Bang om wat hij zou zien opende hij zijn ogen op een langzaam wijder wordend spleetje. In een floers van traanvocht ontwaarde hij eerst slechts donkere en lichte vlekken. De wereld tolde om hem heen. Het duurde even voordat hij zijn ogen scherp kon stellen.

Met moeite ging hij overeind zitten, steunend op de geboeide handen achter zijn rug. Hij kon zijn kloppende hoofd amper draaien, zijn gewonde nek was helemaal verstijfd. Hij schrok op van de plotselinge bewegingen van het rustende paard achter zijn rug. Het werd bestegen en steigerde wild in de rondte voordat het in galop verdween.

Stilte nam weer bezit van de plek.

Nu zijn angst om vermoord te worden was geweken voelde hij zich leeg en wee. Het was een ontluisterende ervaring; hij schaamde zich dat hij het letterlijk in zijn broek had gedaan. Voorzichtig draaide hij zijn hoofd om naar de weg. Net binnen zijn beperkte gezichtsveld zag hij de wagen staan. Maar waarom was het licht zo grijs? Met enige moeite sloeg hij zijn ogen op: de hemel was zwaar bewolkt. Tamelijk ongewoon voor deze streken. Vandaar dat hij zijn tijdsbesef kwijt was: hij was gewend aan de stand van het zonlicht de tijd van de dag te bepalen.

De mannen die hem gevangen hadden genomen leken hem geen gewone soldaten toe. Ze droegen identieke, kleurige kleding en goed gepoetste wapens. Het leken soldaten, maar geen militairen. Waarschijnlijk een particuliere militie. De drie mannen wachtten duidelijk ergens op.

Toen hij zich verder probeerde op te richten ontschoot hem een kreun van pijn. Eén van de mannen naderde met getrokken zwaard. Onbewogen keek hij toe hoe Tom langzaam overeind krabbelde. De natte broek kleefde aan zijn lijf en de scherpe stank van zijn doodsangst stond om hem heen. Onzichtbaar voor de toekijkende soldaat raapte hij bij het opstaan met zijn geboeide handen het voorwerp op waar hij op had gelegen en hield het verborgen in zijn vuist. Een kristal...

De soldaat greep hem bij de bovenarmen en klemde hem geroutineerd in een houdgreep. Tom kreunde nu ongeremd van de pijn en bleef doodstil staan tot de druk op zijn armen wat afnam. Na enige tijd, waarin niemand bewoog, naderde in de verte opnieuw een paard in galop. Tot zijn stomme verbazing bleek het een vrouw te zijn met wapperende blonde lokken. Blond! Hier, waar alle mensen gitzwart haar hebben... Ze hield het paard in en gleed in dezelfde soepele beweging van het dier, dat zwaar stond te snuiven.

De vrouw, gekleed in een veelgedragen leren wapenrusting, nam met gefronste wenkbrauwen de situatie in ogenschouw.

Een soldaat fluisterde iets in haar oor, terwijl ze naar Tom keek. De vrouw begon er steeds kwader uit te zien; hij verwachtte dat ze elk moment in een scheldpartij zou kunnen losbarsten. Ze liep om Tom heen om hem aandachtig op te nemen; haar woede gold niet zijn persoon blijkbaar. Ongeduldig gaf ze soldaat die hem vast hield een teken dat hij de boeien los kon maken. De touwen werden niet doorgesneden, maar zorgvuldig losgeknoopt. Zwijgend nam ze hem bij de arm mee naar de wagen. Met gebaren beduidde ze haar spijt over het gebeurde, maar uitte geen enkel geluid.

Tom stierf van de dorst en pakte een kruik met water uit de wagen. Werktuiglijk bood hij die eerst aan haar aan, zoals het gebruik was. Ze schudde haar hoofd en liep weg. Hij dronk tot het water langs zijn mondhoeken omlaag liep. Huiverend van de pijn goot hij wat over zijn nek om het bloed weg te spoelen.

Hij wist niet wat hij moest doen. Het hele voorval was zo uitzinnig. Hij stond een hele tijd naar zijn voeten staren, tot hij ten lange leste zijn schouders ophaalde en om zich heen keek. Ze waren alleen in het verstilde landschap, waar slechts de wind bewoog.

Alante had het meeste kunnen volgen vanuit haar mand. Ze had de soldaat zijn mes zien trekken, maar omdat ze niets van doden met wapens wist had het haar niet verontrust. Het was voor haar normaal dat de soldaat er de knevels van Tom mee lossneed. Toen de vrouw dichterbij kwam moest ze het deksel sluiten en verder op haar gehoor afgaan.

De wagen schommelde. Aan het ademen hoorde ze dat het Tom was. Ze kon wel huilen van opluchting. Het was te ruiken dat hij doodsbang was geweest. Het wekte een intens medelijden op met haar beschermer; toch durfde ze de mand nog niet te openen.

‘Alante,’ hoorde ze hem fluisteren, ‘blijf waar je bent. Het lijkt erop dat er geen mens meer is in de verre omtrek. Beter om niet de kans te lopen dat iemand je ziet. We worden misschien in het oog gehouden. Is alles goed met je?’

Ze knikte heftig met haar hoofd, bang om zich te laten horen. Toen ze beseftte dat Tom dat niet kon zien fluisterde ze: ‘Ja.’

‘Fijn.’ Zijn stem klonk opgelucht. ‘Met mij gaat het ook weer een beetje. Ik trek eerst een schone broek aan, dan gaan we verder. We zullen straks behoorlijk hard rijden als we de heuvel af gaan, je hoeft niet bang te zijn.’

Opeens ging iets krakend aan haar mand trekken. Alante’s schrik ebde weg toen ze door kreeg dat het de kat was. Hij gleed door de kier die ze even voor hem openhield en nestelde zich luid spinnend op haar schoot.

Ze voelde de wagen draaien. Hij schommelde toen Tom op de bok klom. Ze hoorde hoe het touw van het zeil door een katrol ratelde en de klik waarmee de

rem werd losgemaakt; de wagen ging schuin hangen maar kwam niet van zijn plaats. Dat gebeurde pas toen ze de klikjes hoorde waarmee Tom het vliegwiel inschakelde. De wagen kwam in beweging. Op de top van de heuvel stopten ze en werd de rem aangetrokken. Het vliegwiel bromde nog, heel zachtjes en de toon was een stuk lager dan beneden. Alante begreep dat het heel veel vermogen had moeten afgeven om de wagen de heuvel te laten oprijden.

Ze gluurde voorzichtig over de rand van haar mand. Tom zat met een frons op zijn gezicht iets in zijn hand te bekijken.

‘Mooie steen,’ peinsde hij hardop. ‘Een rozenkwarts. Ik lag er op. Dat is ook toevallig. Zeker die steen die afketste tegen de stuurstang. Kijk, hier is hij beschadigd. Met een slinger geworpen is het door die scherpe hoeken een levensgevaarlijk projectiel. Hm, zo’n kristal is een beter doel waardig. Maar deze stenen komen in deze landstreek niet voor.’

Was het een aanwijzing? Had het te maken met het raadsel van Alante? Of was het een toevallig incident, dat helemaal niets met hen te maken had? Nee, dat kon haast niet... Het schudden van zijn hoofd veroorzaakte pijnlijke steken, beter om dat voorlopig maar niet te doen. Nee, de hinderlaag was kennelijk opgezet om iemand gevangen te nemen die als twee druppels water op hem leek. Maar hij was niet degene die ze hadden willen hebben. En dan die blonde vrouw... Hij kon de gedachte niet van zich afzetten dat er een diepere betekenis zat achter deze ongelukkige ontmoeting. Er was van alles gaande blijkbaar. Overall trokken bereden soldaten van hot naar her, er was deze clandestiene operatie, want dat was het ontegenzeggelijk, net op hetzelfde moment dat zij op de vlucht waren. Dat kon geen toeval zijn.

Hij ging rechtop in de wagen staan en speurde met de hand boven de ogen de omgeving af. Niets bewegends te zien, nergens een stofwolkje van iets dat ongezien bewoog. Toch had hij de kriebel in de rug dat ze misschien nog steeds op de hielen gezeten werden. Onbevredigd loste hij de rem en trok de schoot aan. De wagen rolde met toenemende snelheid langs de slingerende weg omlaag. Hij schakelde het vliegwiel in. Geholpen door de oostenwind haalden ze moeiteloos de volgende top. Geleidelijk daalden ze af door de lager wordende heuvels naar de vlakte.

Toen Tom zo vermoeid was dat hij bijna in slaap viel, vond hij een schuilplaats in een dicht bosje altijdgroene struiken aan het eind van een wekje langs de weg. Hij verborg de wagen onder de takken en vroeg Alante om de wacht te houden. Hij kon niet meer. Verfomfaaid van de lange reis dook ze op uit haar mand met de kat in haar armen. Gerustgesteld legde Tom zich neer op een matje in de schaduw. Hij sliep meteen.

De bron

TOM WERD ZACHTZINNIG GEWEKT door de raspende tong van de spinnende kat in zijn gewonde nek. Doezelig bleef hij nog even liggen om er van te genieten. In de rust van de vroege ochtend dacht hij na over zijn volgende stappen. Hij zou het liefst de bergen oversteken naar het buurland, om er een nieuw bestaan op te bouwen. Dat had hij altijd als een uitwijkmogelijkheid beschouwd; hij sprak de taal enigszins en hij kon ook daar met zijn vaardigheden voldoende verdienen. In dit land had hij geen toekomst meer, dat was hem bitter duidelijk geworden.

Waar zou dat waterkind toch vandaan kunnen komen? vroeg hij zich voor de zoveelste keer af. Hij begon het idee te aanvaarden dat de oplossing van het mysterie rond Alante alles te maken had met het vinden van haar oorsprong. Dat was nu net het probleem: hij had de indruk dat ze steeds verder van het antwoord af raakten. Ze was vanuit de noordkant van het dorp aan komen rennen; ze reden nu naar het zuiden. Als er een kind is, verwacht je ook ouders, andere watermensen en vooral een heleboel water. Waarom was ze opgedoken in het droogste deel van het land?

Hij besloot in de hoogste struik te klimmen om de omgeving te verkennen. Het land was aan alle kanten leeg, maar over de weg kwam een kudde magere runderen aankuieren, gevolgd door een herdersjongen.

‘Nee hè,’ mompelde hij.

Om de zaak nog ingewikkelder te maken zwerfde onder zijn geërgerde blik de kudde het weiland op, waar de beesten fanatiek gingen grazen. De herder ging op een steen zitten langs de weg en begon met zijn vingers rijst uit een gevouwen blad in zijn mond te werken, waarbij hij geen moment zijn dieren uit het oog verloor. Behoedzaam liet Tom zich zakken. Terug op de grond wekte hij Alante. Gapend verontschuldigde ze zich: ‘Alex zei me dat ik kon gaan slapen; hij zou de wacht wel houden.’

‘Zo, dus met jou praat hij dus ook al,’ zei hij, zijn wrevel dat ze haar wacht verzaakt had intomend. ‘Het geeft niet. Weet je trouwens nog steeds niet waar je vandaan komt?’

‘Ik herinner me iets, groen water,’ antwoordde ze vaag.

‘Kun je echt onder water ademen?’

‘Ik weet het niet...’ ze bevoelde onwillekeurig de spleten achter haar oren.

‘We kunnen het proberen door je hoofd in een emmer water te houden,’ zei hij

grimmig. Ze keek hem verbaasd aan, met tranende ogen van het geeuwen. 'Al goed, geen goed idee dus.'

Het zat hem dwars dat hij zijn ergernis over het oponthoud afreageerde op het kind. Hij begon zijn geduld te verliezen met dat rondtasten in het duister, over wie ze was, waar ze vandaan kwam en, veel urgenter, waar ze in hemelsnaam naar toe konden om veilig te zijn. Geagiteerd drentelde hij heen en weer. Hij hoefde niet te kijken om te weten dat de koeien nog achter het bosje liepen te grazen. Hun geloei maakte duidelijk dat ze nog niet konden vertrekken. Hij verbeet zijn ongeduld en besloot wat te rusten nu ze toch tot nietsdoen waren veroordeeld. Ze stonden hier goed verscholen. Hij was eigenlijk nog best moe, moest hij zich bekennen, en zijn lijf deed overal zeer van de val van de wagen. Hij maakte het zich gemakkelijk en probeerde zijn gram kwijt te raken door te mediteren. Dat lukte niet: hij viel in slaap.

Hij werd wakker doordat hij de beesten niet meer hoorde. De kudde was weer verder getrokken. De kat was ook weg, jagen vermoedde hij. Hij keek in de mand; Alante sliep.

De ergernis, die daarnet nog zijn inzicht vertroebelde, was weggeëbd. Er was weer ruimte voor een meer afstandelijke kijk op de situatie. Hij voelde zich voor het moment betrekkelijk veilig, zodat hij zijn geest ongebonden rond durfde te laten dwarrelen, op zoek naar aanwijzingen wat ze het beste konden doen. Zijn aanvankelijke idee om ergens een ravijn of grot met een bronnetje te zoeken en daar een paar weken te blijven kwam hem nu nogal naïef voor. In deze afgesloten heuvels kwamen overigens zo te zien geen ravijnen of grotten voor. Bronnen had hij ook nog nergens gezien.

Tom ging rechtop zitten. Een opgewonden gevoel ontwaakte in zijn buik. Hij beseftte dat hij zijn ballingschap had verbroken. Hij was eindelijk vrij!

Zijn vertrek uit het dorp was niet vrijwillig geweest. Hij was er feitelijk uit verjaagd. Zo moeilijk was het dus ook voor hem geweest om de ban van zijn ballingschap van zich af te gooien. Nu ze op weg waren had hij alle vrijheid om te gaan en staan waar hij wilde! Hij had al zijn belangrijke bezittingen bij zich: geld, kleren, tekeningen, gereedschap, medicijnen, voedsel voor weken. En het meisje natuurlijk, Alante. Zij vormde geen beletsel, hij kon heel goed voor haar zorgen, had hij gemerkt gedurende de afgelopen dagen. Het was best gezellig met haar en de kat was er ook tevreden mee. Het duizelde hem even van de mogelijkheden die binnen handbereik lagen. Hij beheerste zich en probeerde te bedenken waar hij het liefste heen zou willen gaan.

Voor zijn geestesoog schetste hij een kaart van westelijk Doran. Van het oosten, aan de overkant van de rivier, wist hij weinig meer dan dat het een uitgestrekt, heuvelachtig en dichtbevolkt landbouwgebied was. Het noorden was vrijwel onbewoonde steppe tot aan de bergen op de grens, die richting liet

hij buiten beschouwing. In het westen was de zee, maar de moerassen aan de kust waren voor zover hij wist ontoegankelijk en onbewoond. Bleven over het zuiden en de rivier, die vanuit de bergen in het noordoosten in een grote boog naar het zuiden stroomde, langs de hoofdstad Doran, waarna hij uitmondde in een enorme delta.

Vanaf deze plek konden ze het beste doorrijden tot de rivier. Daar zouden ze opnieuw kunnen beslissen welke richting ze op moesten gaan. Van waar ze nu zaten was het niet eenvoudig om over de bergen te komen. Met de wagen was het, voor zover hij wist, zelfs onmogelijk; de paden door de bergen waren alleen begaanbaar voor mensen of muilezels. Er was één doorgang door de bergen die door karavanen gebruikt werd, wist hij bij benadering. Daar kwam je via de weg die langs de rivier liep. Hij dacht dat ze er met de wagen over konden, zeker als hij een paard of muilnier wist te vinden.

Het denkwerk had hem klaarwakker gemaakt. Het was een hele opluchting dat hij enige duidelijkheid had verkregen over hun te volgen koers. Aan de andere kant was het ook benauwend dat er weinig andere wegen schenen te zijn. Dat betekende dat hij voortdurend op zijn hoede moest zijn: degenen die jacht op het kind maakten zouden dezelfde gevolgtrekkingen kunnen maken en hen overal kunnen opwachten.

Naast zich hoorde hij Alante bewegen. Blij dat hij niet alleen was wachtte hij tot hij haar slaperige hoofd boven de mand zag verschijnen. Hij wilde nog iets verifiëren omtrent de hinderlaag.

‘Luister, die vreemde soldaten die me neergekogeld hebben vergisten zich blijkbaar. Ze zochten iemand die op mij leek, maar ik was het niet. Hebben ze nog naar jou gezocht?’

Alante keek hem wazig aan en knikte toen, alsof ze het begreep. Hij zag niet dat ze dat uit pure beleefdheid deed.

‘Hebben die soldaten nog naar jou gezocht?’ herhaalde hij zijn vraag toen ze geen antwoord gaf.

‘O!’ Ze begreep hem eindelijk. Ze schudde haar hoofd in een ontkenning. ‘Er kwam wel een man op de wagen. Hij zocht die..’ ze vond een passend woord, ‘die werpsteen, niet mij. Dat kon ik horen aan zijn bewegingen. Hij heeft wel even in mijn mand gekeken, maar hij zag me niet.’

‘Had je je verstopt onder iets, dan?’

‘Hmhm, ik deed alsof ik onder een stapel vuile kleren lag.’

‘Vuile kleren?!’

‘Ja, die man keek in mijn mand en dacht dat hij een hoop vuile kleren zag. Ik gluurde door mijn wimpers, ik kon het aan zijn mond en neus zien, hij trok een vies gezicht. Ik probeerde om me er onder te verstoppen.’

Bewonderend keek Tom haar aan: ‘Hoe deed je dat? Was je niet bang?’

‘Ik was heel erg bang,’ gaf ze toe. ‘Ik hoopte zo dat hij me niet zou zien als ik me onder zogenaamde vuile kleren verstopte. Maar hij zocht die steen; toen hij hem vond klom hij uit de wagen.’

‘Fantastisch. Dat je dat kan. Dat is heel bijzonder.’

Ze gloeide van de onverwachte erkenning.

‘Waar komen die lui toch vandaan?’ vroeg hij zich vervolgens voor de zoveelste keer af. ‘En dan die blonde vrouw. Ze was duidelijk de baas. Even duidelijk van Europese oorsprong als ik. En jij? Waar kom jij vandaan? Jij bent ook blond. Net als de zeemeerminnen uit Europa. Die hebben alleen volgens de legenden vissestaarten. Vragen, vragen, vragen.’ Hij keek haar broedend aan.

Een waas van angst verscheen in haar sterrenogen, angst om helemaal alleen op de wereld te zijn.

In een opwelling trok hij haar beschermend tegen zich aan. Het deed hem goed om haar aan te raken, om haar met zijn armen tegen zich aan te drukken. De elektriserende boodschap die hij had verwacht, was nauwelijks merkbaar: het was meer alsof hij in iets werd meegetrokken, zoals je opeens door de stroom midden in een rivier kan worden meegevoerd. Elkaar omklemmend bleven ze een hele tijd zo zitten.

Toen de beroering in zijn binnenste enigszins tot bedaren kwam maakte hij aanstalten op te staan. Ze leek niet van zins om hem los te laten. Uit verlegenheid begon hij met zijn vingers haar verwarde pruik te kammen. Het voelde prettig aan om haar verknoopte haar glad te strijken.

‘Tijd om te vertrekken,’ kondigde hij zachtjes aan toen het karweitje gedaan was. ‘We eten onderweg wel.’

Alante had door Toms onverwachte uiting van genegenheid voor het eerst een lichamelijk gevoel van veiligheid en welbehagen ervaren. Ze wist nu dat de lange man voor haar zacht was, dat zijn onzekerheid en kwaadheid niet haar golden, maar de gevaren waartegen hij haar wilde beschermen. Haar lijf gloeide en haar hart sloeg op hol bij zijn aanrakingen. Zijn gefrunnik aan haar haar zond golven van ontspanning van haar hoofdhuid tot in haar buik en benen. Ze liet hem met tegenzin los toen hij opstond om de reis voort te zetten. Met een zucht, half van spijt dat het moment voorbij was, half van verzaligheid ging ze in de mand liggen, de luid ronkende kat in de holte van haar lichaam.

Tom bleef de tinteling van haar aanraking nog lang voelen toen hij Alante losgelaten had. Hij richtte zijn aandacht met moeite op de kwestie van hun reisdoel. Dat leverde toch wel meer problemen op dan hij daarnet in zijn optimisme had gemeend. In de eerst plaats was het noodzakelijk te weten te komen wat de situatie in het land was, of het veilig was of dat er misschien oorlog op

handen was. Het vooruitzicht maakte hem zenuwachtig. Tegelijk vond hij het spannend, een uitdaging. Hij zou eerst naar een dorp of klein stadje met een markt kunnen gaan om informatie in te winnen en naar aanwijzingen te zoeken. Natuurlijk was het niet zonder gevaar, het hing er van af of hij zich goed zou kunnen vermommen. Dergelijke marktplaatsen waren alleen in de buurt van de rivier te vinden. Waarschijnlijk was het zelfs beter om direct helemaal door te rijden naar de rivier.

Na veel wikken en wegen beviel die gedachte hem wel.

Het karrenspoor voerde hen zonder onderbreking naar het noordoosten. De oostenwind blies scherp in het zeil, het vliegwiel zong onder de wagen, heuvel op en heuvel af. De oude weg liep door nauwelijks bewoonde streken. Sporadisch was er op laag gelegen plaatsen enig groen te bekennen, wat op de aanwezigheid van water in de ondergrond wees.

Ze passeerden enkele gehuchten met schrale, ommuurde akkertjes. De mensen leefden hier voornamelijk van de veeteelt. Af en toe kwamen ze kleine kuddes magere runderen tegen, met hun even magere herders, die voortdurend rond moesten trekken om op de uitgedroogde steppe nog wat voedsel te kunnen verzamelen. Alante dook in haar mand om niet gezien te worden, elke keer dat ze langs een nederzetting of kudde kwamen. De behoefte onzichtbaar te blijven was een tweede natuur.

Nadat ze de heuvels verlaten hadden bleef het landschap zover het oog reikte vlak als een strand, met hier en daar lage stuifduinen. Wijd verspreid en van verre zichtbaar in de onmetelijke vlakke staken afgesleten rotsen door het zand. Vreemd genoeg liep de weg elke keer dwars door zo'n heuvelpartij heen. Deze op eilanden lijkende bulten had Tom herkend als geërodeerde vulkanen. Ze hadden een schaarse begroeiing van dor gras en ondoordringbaar stekelig struikgewas. Soms staken er kegelvormige pieken uit de afgeronde toppen. In laag gelegen dalen troffen ze soms groepjes bomen aan. Voornamelijk acacia's en dadelpalmen.

Aan alles kon Tom merken dat het land verdord was, dat het vroeger veel groener en bewoonder moest zijn geweest. Onderweg waren hier en daar aan de voet van heuvels nog rechte vormen in het veld te herkennen, alsof er ooit huizen en ommuurde tuinen in een strak patroon hadden gelegen. Het land voelde verlaten aan, alsof het treurde om de verdwenen bewoners. Hij had het gevoel dat het hen met teleurstelling nakeek als ze hun weg vervolgden.

Tijdens de eindeloze uren aan de stuurstang realiseerde Tom zich dat de naspeuringen van zijn broer naar verloren gegane irrigatiesystemen op deze vage overblijfselen berustten. Zou Aloys nog leven? Somber schudde hij zijn hoofd, meer om zijn eigen onverstand dan dat van zijn broer. Waarschijnlijk was hij

tijdens de staatsgreep wel op tijd vertrokken, het was altijd een verstandige jongen geweest.

Tegen de middag vonden ze een goed verborgen kampeerplaats in een smal ravijn. Het heetst van de dag brachten ze slapend door om de koelere nacht te benutten om verder te trekken, zolang de maan licht gaf.

Hun grootste probleem was watergebrek. Tom durfde niet voor water naar een dorp te rijden, bang dat er soldaten zouden zijn. Zelfs dat ze alleen maar gezien werden kon fataal zijn: de wagen en zijn verschijning vielen zo op dat elke malloot die ze tegenkwamen hen kon verraden aan de autoriteiten. Hij was te moe na de urenlange rit om Alante's lethargie op te merken. Dat haar anders vrijwel onstiltbare eetlust zich nu niet voordeed viel hem niet op, verzand als hij was in zijn eigen zorgen en lusteloosheid.

Alante was steeds meer ten prooi aan opperste verwarring. Ze begreep maar gedeelten van wat Tom tegen haar zei. Ze verstond de woorden wel, maar zelfs als ze wist wat ze betekenden kon ze geen touw vastknopen aan wat die man allemaal beweerde. Soms kon ze stukjes begrijpen, dan zag ze het voor zich. Als hij vertelde over wat ze onderweg tegen kwamen kon ze tenminste met eigen ogen zien wat hij beschreef. Van de omstandige uitleg die hij er bij gaf kreeg ze echter weinig mee. Ze knikte dan van ja. Hij keek dan zo blij. Inwendig treurde ze echter omdat hij een wereld beschreef waar ze geen deel van uitmaakte. Dan krulde ze zich op in haar mand en hilde zich in slaap. Daar droomde ze en als ze wakker werd had ze soms het gevoel dat ze in haar eigen wereld was geweest. De dromen die ze het liefst had waren van schemerige gewichtloosheid, vloeiende vormen en vloeiende bewegingen. Ze kon zich dan nog uren gelukkig voelen. Er waren ook verschrikkelijke nachtmerries bij. Van donkere wolken, van verduistering van het groene licht en heftige bewegingen, van modder en verstikking. Dan werd ze benauwd wakker, hijgend of ze ternauwernood uit smorende kleverigheid boven kwam. Ze moest haar vuist in haar mond proppen om het niet uit te schreeuwen. De aandrang om ongezien en ongehoord te blijven lag als een strak gespannen vlies over haar heen. Het duurde na zo'n nachtmerrie een hele tijd voor haar spieren zich ontspannen. Het maakte haar doodmoe, maar ze durfde niet meer te slapen, tot ze van pure uitputting in een ondiepe sluimer zakte. Zolang ze onderweg waren werd haar halfslaap telkens onderbroken door het hotsen en bewegen van de wagen. Ze wist dan op den duur niet meer wat droom en wat werkelijkheid was.

Toen ze stopten om de rest van de dag in de schaduw van een paar bomen door te brengen bleef ze in haar mand liggen, tot ze er wel uit moest om haar behoefte te doen. Onrustig zwierf ze rond om een plekje te vinden. Ze dacht dat haar wiebelige gevoel werd veroorzaakt doordat haar darmen in de knoop zaten.

Haar op water ingestelde lichaam was in een dermate hoge nood dat er diep in haar cellen een instinct tot expressie kwam: het vermogen om water te vinden. Zonder er bij na te denken groef ze het kuiltje dat ze gemaakt had om boven te hurken steeds dieper uit. Het zand werd vochtig. Taaie wortels hadden het water lang voor haar gevonden. Een onbeheerste drang nam bezit van haar. Met woeste kracht trok ze de weerbarstige slierten uit de grond tot ze water op zag wellen. Ze smeerde zich in met modder en groef koortsachtig verder. Zo vond Tom haar, van boven tot onder besmeurd, terwijl ze hijgend grote klodders natte grond achter zich wegsmeet. Ze zag zijn schaduw over haar heen vallen en keek schuld bewust op. 'Ik heb zo'n dorst,' fluisterde ze. Tranen trokken bleke sporen door de smurrie op haar gezicht. Pijn klopte in haar vingers. Bloeddruppels welden op onder haar gescheurde nagels. De taaie wortels hadden sneden in haar zachte handpalmen gemaakt, haar vingertoppen waren ontveld. Haar buik begon te krampen. Ze voelde zich zo ellendig dat ze alleen maar kon huilen en wegvluchten in het verste hoekje van haar geest. Nauwelijks nog bij bewustzijn voelde ze, ver weg, hoe twee armen haar lichaam optilden. De herinnering aan de keer dat Tom haar van de weg had opgeraapt en niet alleen verbonden had, maar haar voorgoed in zijn zorg had opgenomen, bracht haar terug in haar lijf. Kreunend en hijgend van de pijscheuten – ze kon zich met geen mogelijkheid meer stil houden – hing ze in zijn armen.

Tom stond daar met Alante en ging door de grond. Hij was zo opgegaan in zijn eigen gedachten, dat hij niets van Alante's groeiende nood had opgemerkt. Hij was net bezig voorbereidingen voor een maaltijd te maken, toen hij door een soort alarm in zijn geest er op attent gemaakt werd dat er iets met Alante aan de hand scheen te zijn. De boodschap was heel helder geweest:

Ga snel naar haar toe, ze heeft je nodig.

Je zult aanwijzingen vinden.

Haar zo ziek, zo wanhopig aan te treffen, met haar blote handen gravend naar water, deed hem beseffen dat hij onvergeeflijk tekort was geschoten.

Alante jammerde zachtjes en begon te persen. Geschrokken hielp hij haar met hurken om haar darmen en blaas te legen, waarbij ze een pijnlijk gejammer niet kon onderdrukken. Hij keek wit van ontzetting toe hoeveel moeite het haar kostte. Met trillende handen spoelde hij haar af met het koude water uit de kuil en waste het zand van haar gezicht.

'Blijf hier staan,' fluisterde hij, 'ik haal wat om de pijn te verlichten.'

Tom haastte zich naar de wagen, rommelde in zijn tas met medicijnen en kwam terug met de zalf die Aya had achtergelaten. Terwijl hij haar gekwetste handen insmeerde en verbond, mopperde hij bezorgd voor zich uit: 'Gelukkig hebben we nog wat over van de zalf, kleine idioot dat je bent. Als je voortaan naar

water gaat graven neem je een schep, hoor je.’ Op een heel andere toon: ‘Hoe heb je hier trouwens water kunnen vinden?’

Alante begreep dat Tom overstuur was dat ze zich verwond had en tegelijk onder de indruk dat ze in staat was geweest een bron onder het zand te vinden. Dat maakte dat ze zich minder ellendig voelde. Hij gaf om haar. Ze was misschien wel onwetend, ze kon wel dingen doen waar hij van opkeek.

Ze deed haar ogen open toen ze hem met iets bezig hoorde en zag hem bezorgd met een stokje in haar keutel prikken.

‘Heb je al langer zulke harde drollen?’ vroeg hij met gefronste wenkbrauwen. Ze knikte schuldbewust, al kende ze het woord niet. Blijkbaar was het niet gewoon dat ze zo hard waren.

‘De volgende keer roep je me maar. Ik zal je dan wat geven dat het geen pijn meer doet.’

‘Als ik plas doet het ook pijn,’ zei ze hees.

Hij keek haar verstoord aan. ‘Dan moet je meer drinken.’

Ze begon te huilen. ‘Maar we moesten zuinig zijn met water,’ snikte ze. Hij wilde iets antwoorden, tot het tot hem doordrong wat Alante feitelijk had gezegd. Beschaamd sloeg hij zijn ogen neer.

‘Dat is mijn fout, lieve kind,’ mompelde hij schuldbewust. ‘Ik ben stom geweest. Ik had er beter op moeten letten dat je genoeg drinkt.’ Hij ging hoofdschuddend tegenover haar zitten. ‘Het spijt me heel erg, lief kind,’ pleitte hij. ‘Ik ben gewoon niet gewend voor iemand te moeten zorgen. Door die hinderlaag en dat gedoe heb ik helemaal niet meer op jou gelet.’

Hij maakte een kom van zijn handen en schepte water uit de kuil.

‘Kijk, het wordt al helder.’ Hij nam een slokje. ‘Hier, proef maar. Het is jouw water.’

Ze dronk met kleine teugjes. Hij moest zijn handen keer op keer vullen voordat ze genoeg had. Hij pakte een metalen blad aan een lange steel van de wagen, waarvan ze begreep dat dat nu een schep was, en begon de bron uit te graven.

‘Hé, kom eens kijken.’

Ze kwam moeizaam overeind. Hij wees met zijn spa in de kuil. Ze begreep niet wat er te zien was en keek hem vragend aan.

‘Steen,’ verklaarde hij en schraapte nog wat zand weg. ‘Een stenen rand. Van een put denk ik. Hier is vroeger een waterput geweest.’

Alante kon nu zien wat hij bedoelde: een deel van een cirkelvormige stenen rand was blootgekomen.

‘Hier is vroeger bewoning geweest,’ zei Tom. ‘Dat moet wel, bij een waterput wonen altijd mensen.’ Hij keek in het rond. ‘Hier heeft vast een heel dorp gestaan. Misschien vinden we nog sporen.’

Hij liep weg en zocht de grond af. ‘Ik denk dat alle resten ondergestoven zijn,’ zei hij toen hij terug kwam. Hij wees naar de knoestige, verweerde acacia’s die om de put heen stonden. ‘Deze bomen zijn heel oud. Het kan best dat hier ooit het dorpsplein was.’

Hij groef verder tot een hele cirkel van naadloos passende, taps gehakte tufstenen zichtbaar was. De kuil werd steeds groter. Uit de opgegraven put welde steeds meer water omhoog en maakte er een modderboel van.

‘Zou dit zo’n aanwijzing zijn waar ik telkens van droom?’ vroeg hij zich hardop af. ‘Ik denk het wel, alleen vat ik de betekenis nog niet helemaal. Zegt het jou iets?’

Alante keek hem onzeker aan, schudde toen haar hoofd.

‘Vreemd dat de put overstromt. Dat was niet zo toen ze hem gebouwd hebben,’ zei hij met een verbaasde blik. ‘Toen hebben ze juist een put moeten graven om bij het water te komen.’

Hij stond een poosje naar het opwellende water te kijken. ‘Ik weet het al! De put steekt als een pijp door een ondoorlatende bodemlaag, waaronder water zit dat onder druk staat. Daarom komt het vanzelf boven.’ Hij keek Alante bij deze woorden enthousiast aan. Ze begreep er niets van en wachtte geduldig tot er meer ontboezemingen kwamen. Meestal kon ze er uiteindelijk wel een beeld van maken.

Er glinsterde iets. Tom knielde en trok een gouden kettinkje tevoorschijn. Er hing een mooi gevormd hangertje aan. Verbaasd bekeek hij het, gaf het toen aan haar en groef voorzichtig met zijn handen verder.

‘Ai,’ mompelde hij, ‘daar was ik al bang voor.’

Met voorzichtige gebaren legde hij een menselijke schedel bloot, daarna meer beenderen. Het stijgende water maakte verder graven onmogelijk; het vloeiende zand bedekte het skelet weer. Besmeurd met modder klom Tom uit de kuil en begon hem dicht te gooien tot alleen de putrand nog uitstak.

‘Misschien is het iemand geweest, een vrouw waarschijnlijk, gezien dat kettinkje, die hier gestorven is omdat de put droog stond.’

Alante voelde wat hij bedoelde: alles wees op een tragedie, die zich in een ver verleden had afgespeeld. De droefheid ervan hing nog op deze plek.

‘Hoe kan dat? Er loopt vanzelf water uit.’ Alante begreep niet hoe iemand naast de put van dorst had kunnen sterven.

‘Nu wel. Toen die vrouw water kwam halen waarschijnlijk niet. Ik weet echt niet hoe het komt dat hij toen droog is gevallen.’

Hij ging naast haar zitten. ‘Ik zie dat we drie aanwijzingen hebben gevonden,’ legde hij haar uit. ‘Eén: jij kan water vinden, zelfs in een woestijn. Dat is belangrijk, omdat je een watermens bent. Twee: er is hier een put die overstromt. Dat betekent dat er een onderaardse waterlaag is die onder druk staat. De der-

de aanwijzing is het skelet met dat kettinkje. Er is misschien lang geleden een ramp gebeurd waardoor het water verdween en alle bewoners zijn gestorven of vertrokken. Zou dit het irrigatiesysteem zijn waar Aloys achteraan zat?’

In gedachten nam hij het kettinkje uit haar hand en maakte het vast om haar hals. Ze gloeide van het gebaar, van het geschenk, want dat was het, en van de aanraking van zijn handen om haar hals, van het gefrunnik onder haar haar toen hij het sluitinkje dicht haakte. Zijn ernstige gezicht was heel dicht bij het hare, nabijer dan ooit tevoren. Ze rook zijn geur, zag de zwarte haren van zijn baard uit de huid komen, zo heel anders dan haar eigen zijige pels. Ze kon aan Tom merken dat hij het fijn vond om haar een sieraad te kunnen geven. Een verlangen benam haar de adem, maar ze wist niet hoe er vorm aan te geven. Het was alsof de dode vrouw glimlachte omdat haar kettinkje weer om de hals van een meisje kwam te hangen.

Ze bleven de rest van de middag en een deel van de avond rusten. De uitgegraven put bleef overvloeien van helder water. Er was een hele waterplas ontstaan, waar Alante uren in lag te weken. Ze voelde zich zienderogen opknappen. Ze kreeg ook weer trek in eten toen Tom ging koken. Hij maakte een behoorlijk maal klaar, waar ze beiden van genoten. Het restant verpakte hij in bladeren. De soep die over was deed hij in een kruik.

Hij vulde alles wat maar vloeistof kon bevatten met Alante’s bronwater, zoals hij het noemde. Het maakte dat ze zich trots ging voelen op haar vondst.

‘Waar gaan we eigenlijk heen?’

‘O eh...’ Tom krabde zich in zijn haar. ‘Ik weet het eigenlijk niet precies. Ik ben nog steeds zo hard mogelijk aan het wegvluchten.’

‘Die soldaten hebben ons toch laten gaan? Dan zitten ze ons toch niet meer achterna?’

‘Nee, die niet. Maar in het dorp waar we vandaan komen waren andere soldaten op zoek. Naar ons, naar jou, denk ik. Ze waren op zoek naar het raadsel dat in jou belichaamd is.’

‘Welk raadsel?’ Alante maakte zich onbewust kleiner.

‘Dat weet ik niet.’

‘Hoe weet je dat?’

‘Ik weet het niet, zei ik toch.’

‘Ik bedoel, hoe weet je dat ze mij zoeken?’ verbeterde ze zichzelf.

‘Ja, dat is een goeie vraag. Ik vermoed het omdat die soldaten in het dorp kwamen tegelijk met jouw verschijnen.’

Ze staaarde voor zich uit met haar brein volop in werking. Ondanks de beperkte gegevens waar ze over beschikte kon ze toch tot logische gevolgtrekkingen komen.

‘Hoe weet je eigenlijk dat ze ons achterna zitten? We rusten toch vaak uit en we kijken altijd goed om ons heen, maar we zien nooit iemand.’

‘Ik wéét het niet,’ gaf hij toe. ‘Omdat ik geen risico wil lopen dat ze ons pakken heb ik haast en wil ik geen sporen achterlaten of dat iemand ons ziet die ons kan verraden.’

‘Waarom zouden ze mij willen pakken?’

‘Omdat jij een heel bijzonder persoonkje bent, lieve kind.’

Haar gezicht betrok. ‘Ik weet zelf niet eens wat ik ben of wie ik ben of waar ik vandaan kom.’

Tom keek haar aan, een plotseling inzicht verhelderde zijn gelaat. Hij pakte haar verbonden handen, voorzichtig om haar geen pijn te doen, en verklaarde plechtig: ‘Dat is zo, alleen weten zij dat niet. Dat je aan geheugenverlies lijdt weten alleen jij en ik. En Aya, en die zal het nooit aan iemand vertellen.’

Daar moest ze een poosje over nadenken.

‘Dat begrijp ik,’ zei ze tenslotte. Ze fronste haar wenkbrauwen. ‘Ik zit te denken: als ze mij achterna zitten weten zij misschien wel wie ik ben of waar ik vandaan kom.’

Ze zag aan zijn gezicht dat ze hem had afgetroefd. Hij fronste zijn wenkbrauwen, alsof het hem niet aanstond wat ze te berde had gebracht. Gespannen volgde ze de veranderingen in zijn gezicht, waaraan ze bijna zijn gedachten konden raden. Hij schudde zijn hoofd, keek haar peinzend aan en schudde nogmaals zijn hoofd. ‘Dat denk ik niet. Ze zijn op zoek, maar ze weten niet precies hoe het er uit ziet wat ze zoeken.’

‘Ze zitten óns toch achterna?’

‘Zelfs dat weet ik niet zeker. Ik ga er van uit dat ze ons volgen om aan de veilige kant te blijven. Jij hebt iets. Een geheim waar je je zelf waarschijnlijk niet eens van bewust bent. Dat trekt hen aan, op een of andere manier.’

Dat klopte met haar eigen intuïtie. Het was alleen niet logisch, het gaf haar een rotgevoel. ‘Dus daarom vluchten we elke dag verder,’ was haar conclusie.

Hij knikte. ‘Voor jouw en mijn welbevinden.’

‘Blijven we nu altijd vluchten?’ vroeg ze bedrukt. ‘Hoe komen we dan aan eten?’

‘Goeie vraag. Je stelt betere vragen dan ik antwoorden weet te verzinnen.’ Met het hoofd in de handen zat hij na te denken. ‘Wel, liefje,’ begon hij na een hele tijd. ‘Er staan ons twee dingen te doen. Het ene doen we al: dat is uit handen blijven van de soldaten. Het andere is uitzoeken waar je vandaan komt. Ik denk dat we dan ook antwoorden zullen vinden wie je bent, waar je eigen volk is en hoe het kwam dat je alleen in mijn dorp rondliep, zonder geheugen en met zwart geverfd haar.’

‘Ja?’ zei ze verheugd. *Hij heeft me liefje genoemd!* juichte ze inwendig. ‘Waar gaan

we zoeken?’

‘Ik denk dat ons niet anders open staat dan dat we naar de rivier gaan. Van daaruit kunnen we de bergen over of de andere kant op, naar de zee.’

‘Zee?’

‘Een eindeloze vlakte van zout water. Ik denk dat je daar uiteindelijk vandaan komt. Of in ieder geval het volk waartoe je behoort.’

Zee. Het woord riep iets in haar op, van ruimte, ook van gevaar. Het bracht haar een eerste glimp van vertrouwen dat Tom zou vinden wie ze was.

Ze ruimden het kamp op, klommen aan boord en gingen op weg. Ze voelde zich veel beter nu ze water genoeg had. Ze neuriede zachtjes een deuntje dat door haar hoofd speelde, in een duet met het geruis van de wielen door het zand: naar zee, naar zee...

Slaags

ALANTE'S SLAAP WERD RUW AFGEBROKEN doordat haar mand bijna omkieperde. De wagen had een scherpe bocht gemaakt en was abrupt gestopt. Ze keek verwilderd rond wat er aan de hand was. De nacht was al vergevorderd, de oranje maan stond vlak boven de horizon. Verder kon ze niets onderscheiden, noch enig geluid horen.

Tom sprong van de bok en liep in het weinige licht voorover gebogen naar de grond te kijken. Hij wenkte haar. Ze klom van de wagen af, ongerust wat er te zien zou zijn.

'Hier,' fluisterde Tom. 'Paardensporen. Ze zijn nog vers, kijk maar, het zand staat nog rechtop. Niet ouder dan een uur, waarschijnlijk minder.'

Hij nam haar bij de schouder een eindje mee de weg op. 'We zijn op de hoofdweg uitgekomen. Dat wilde ik nou juist niet.'

Alante begon het te begrijpen. 'Zijn het sporen van de soldaten die ons achterna zitten?' vroeg ze; een rilling liep over haar rug. Ze had gedacht dat ze allang buiten gevaar waren.

'Ik denk het wel. Ze gaan dezelfde kant op. Het kunnen natuurlijk ook ruiters zijn geweest die niets met ons te maken hebben, maar ik vrees het ergste.'

Besluiteloos stonden ze in de stille nacht.

'Luister!' siste Tom dringend. 'Er komen er nog meer. Wegwezen!'

Terwijl ze terug renden naar de wagen kon ook Alante een ver verwijderd geroffel horen. Ze klommen gehaast aan boord. Tom probeerde de wagen te keren op het vliegwiel. De wagen kwam niet van zijn plaats. Geagiteerd sprong hij op de grond en duwde uit alle macht tegen een achterwiel.

'Het wil niet,' steunde hij. 'Hij komt niet rond.' Woedend schopte hij tegen een voorwiel dat diep in zijn spoor was weggedraaid. 'Nee!' brulde hij. 'Zo makkelijk laat ik me niet vangen!'

Grommend van de krachtsinspanning wrikte hij aan de half in het mulle zand begraven stuurwielen tot ze weer recht onder de wagen zaten.

'Schakel in,' steunde hij terwijl hij een achterwiel bij de spaken probeerde rond te wringen. Alante begreep wat hij wilde en trok de hefboom van het vliegwiel naar zich toe. Ze negeerde de pijn in haar verbonden handen en voelde het vermogen pakken op de wielen.

Met een zijwaartse glijder door het mulle zand kwam de wagen los uit de diepe sporen waarin hij vastgelopen was. Tom sprong op de bok en trok de schoot

aan. De wagen ging scheef hangen, maar kwam nauwelijks sneller vooruit in het door vele paardenhoeven omgewoelde zand.

‘Zo komen we niet verder,’ mompelde hij. De maan zakte op dat moment in een rood waas achter de kim. Het werd aardedonker. De weg was amper zichtbaar in het licht van de sterren. De wagen zwoegde een tijdje verder op de energie van het vliegwiel en het zeil; ze kwamen niet harder vooruit dan een stappend paard.

‘Het is toch te donker dat ze ons of onze sporen kunnen zien?’

‘Ja,’ beaamde hij nors. ‘Als ze door blijven rijden halen ze ons zeker in. Dan helpt het donker weinig als we nog op de weg zitten.’

Even later vroeg hij: ‘Kan jij nog ruiters horen?’

‘N... nee.’

Tom durfde niet te stoppen: het was de vraag of ze dan weer op gang zouden komen. Aan de andere kant wilde hij ook niet in het kamp van de soldaten terecht komen die voor hen zaten, als die tenminste halt hadden gehouden voor de nacht. Het was een dilemma waar hij geen antwoord op wist. Moeizaam ploegde de wagen verder, bezorgd hoorde hij het toerental van het vliegwiel afnemen.

‘We moeten zo snel mogelijk van de weg af,’ mompelde hij. Zolang de weg in een holte liep was daar echter geen kijk op.

‘Ik hoor de paarden weer.’

Ze konden alleen maar verder gaan in de hoop dat de bermen lager werden.

‘Ik zie licht voor ons. Het lijkt wel vuur,’ meldde Alante zakelijk.

Ver voor hun uit was een vaag oranje schijnsel zichtbaar.

‘Dat zal het bivak zijn van de soldaten die voor ons zitten.’

Ze zaten gevangen tussen twee troepen soldaten. Hun enige redding lag in een verlaging van de bermen, zodat ze van de weg af konden. Die liep nog steeds in een diepe voor en begon ook nog te stijgen. De wagen kwam nauwelijks vooruit.

Plots vlamden er toortsen voor hen op. Verlamd van schrik zagen ze zich omringd door een troep soldaten met de wapens in de aanslag. Tom rukte aan de rem en de wagen stokte. Een woedende officier kwam op een weerbarstig dansend paard vanuit het duister de lichtkring in. ‘Stommelingen!’ raasde de man. ‘Voer ze weg!’

Twee soldaten te paard stapten naderbij, ongeduldig met hun zwaarden wijzend. De wagen kwam echter niet in beweging. Het zeil had onvoldoende vermogen om de wagen uit het zachte zand los te trekken, het vliegwiel was krachteloos.

‘Sleep ze weg!’ tierde de officier.

De soldaten stegen haastig af. Ze gebruikten hun teugels om de wagen aan de

zadels te binden; iets anders hadden ze zo gauw niet bij de hand. De paarden trokken onwennig en wilden steigeren. Met een ruk kwam de wagen in beweging. Tom was er niet op bedacht en viel achterover van de bok. De officier haalde naar hem uit met zijn rijzweep, maar miste. Hij nam een spurt en sprong op zijn plek aan de stuurstang, net op tijd om de slingerende wagen voor omslaan te behoeden.

Plots klonk achter hun een luid geschreeuw en gehinnik van paarden. Pijlen zoefden vlakbij langs, één van de paarden werd geraakt in zijn achterhand en steigerde, luid schreeuwend. De soldaat moest hem loslaten. Het paniekende dier denderde de weg af en sleurde het andere paard mee. De wagen schoot voor de tweede keer onder Tom uit en hotste stuurloos achter de paarden aan met een gillende Alante in de bak. Hij krabbelde net overeind toen een pijl trillend in het zand naast zijn hoofd stak. Met een kreet rolde hij opzij. *Ze moeten mij hebben*, flitste het door hem heen, *waar is de wagen, wat gebeurt er?* Achter hem klonk luid geschreeuw en geknal. *Schoten! Ze gebruiken vuurwapens!* Gebukt rende hij langs de weg achter de wagen aan. Het rokerige licht van heen en weer bewegende flambouwen bescheen de berm, erachter was het volkomen donker. Hij struikelde over een vorm. Een dode soldaat! Vaag zichtbare pijlen staken uit zijn borst. Hij hoorde Alante niet meer gillen, waar was ze? Waarom houdt die troep soldaten die anderen tegen? Wie zijn dat? Gejaagd keek hij om zich heen. Over de weg kwamen ruiters aandonderen met wapperende toortsen. Hij vluchtte de berm op. *Ze zwenkten opzij, zijn kant op; hij zette het op een lopen.* Toen de paarden links en rechts van hem opdoemden verwachtte hij elk moment een zwaardslag. In een impuls liet hij zich als een bal vallen, krabbelde overeind toen de ruiters hun briesende rijdieren met klauwende hoeven lieten keren en rende terug naar de weg. Twee andere ruiters galoppeerden hem tegemoet, hij wilde opzij zwenken, maar ze negeerden hem. *Ze schoten, staande in de stijgbeugels, met een kruisboog en een handvuurwapen op de ruiters die achter hem aan zaten.* Achter hem klonk gehinnik en geschreeuw, buiten adem rende hij de weg op in de richting waarin de wagen was verdwenen. *Waar is Alante?* was zijn enige gedachte.

Het geschreeuw en schieten nam af, ook de heen en weer dansende gloed van de flambouwen verflauwde.

Hij kon niet meer, de steken in zijn zij waren te pijnlijk om door te kunnen ploeteren in het zachte zand. Higgend klauterde hij de steile berm op en liet zich in de zwarte schaduw op de grond vallen. Een enkele ruiter galoppeerde langs, in de richting die hij opging. Hij moest de wagen zien te vinden!

Nog nauwelijks bijgekomen strompelde hij verder in het ondoordringbare duister. De gloed van vuren verderop was verdwenen. Ver achter zich kon hij heen en weer bewegende lichtstippen onderscheiden, er bewogen dus nog

mensen met toortsen. Maar van welke partij?

Op zijn hoede liep hij in snel tempo door. Nu hij niet meer rende kon zijn ademhaling het net bijbenen. Links hoorde hij gemompel en een kreet van pijn, gevolgd door een kalmerend klinkende stem. Het was te ver om te kunnen verstaan welke taal er gesproken werd. Steels sloop hij er langs. Hij hield de linkerkant van de weg aan om niet te verdwalen.

Hij schrok toen zijn voet in iets zachts bleef haken. Griezelen bukte hij en tastte ernaar. Een zak! Snel opende hij hem en trof er bekende vormen in aan: zijn tas met geneesmiddelen.

Weldra kon hij meer onderscheiden. De dageraad was op handen. Het grijze licht onthulde geleidelijk een lege weg met het duidelijk zichtbare, slingerende spoor van zijn wagen. Hij ging in looppas verder tot de weg begon te stijgen. Het zand maakte plaats voor steenslag, de hoge bermnen verdwenen. Gebukt om niet tegen de lichtere lucht af te steken rende Tom van rotsblok naar rotsblok. De top van de heuvel bestond uit afgesleten rotsen die in het rosser wordende licht oplichtten als slapende walrussen.

Daar: in een laagte stond de wagen! De paarden waren rustig aan het grazen, waar was Alante?

Hijgend kwam hij bij de wagen aan. Wat was er gebeurd? De wagen was aan een kant gekrast en zat vol met zand. Was ze er af geworpen? Geagiteerd rommelde hij rond in alle hoeken en gaten. Nergens! In zijn haast verzwickte hij zijn voet. De felle pijnscheut vloerde hem zowat. Hinkend en kreunend klom hij terug de helling op.

De zon piekte boven de horizon uit, het was op slag licht. Dekking zoekend tussen de versteende walrussen zocht hij de weg af naar een lichte gedaante. Heel ver weg zag hij een stofwolkje. Hij tuurde er net zolang naar tot hij, tot zijn opluchting, kon opmaken dat het zich van hem af bewoog. Dichterbij gaven rooksluizen de locatie van het kamp van de soldaten aan. Zolang die aan hun ochtendmaal zaten had hij nog even respijt.

Hij hinkte verder tot de bocht beneden aan de helling, waar de holle zandweg overging in de stenen ondergrond. Hij gluurde voorzichtig om de bocht. Daar! Daar lag ze! Net naast de weg. Hij was er in het donker vlak langs gelopen!

Hij rende hinkend naar het stille figuurtje toe, biddend dat ze niet dood was. Ze lag er zo slordig, als een slappe pop neergesmeten.

Hijgend knielde hij naast haar neer, tastte meteen naar de slagader in haar hals die moest vertellen of er nog leven was. In zijn consternatie kon hij de juiste plek niet vinden. 'Mon Dieu,' bad hij, 'laissez-la vivre.'

Tranen van opluchting biggelden langs zijn wangen en drupten op haar bleke smoeltje toen hij haar hartslag voelde.

'Merci, mon Dieu,' dankte hij.

Hij riep haar zachtjes bij haar naam. Misschien had ze iets aan haar nek of hoofd, hij durfde haar niet te bewegen voordat ze bij kennis was. Ze bleef echter onbeweeglijk, haar ogen gesloten. Nerveus keek hij de weg af; als er soldaten kwamen konden ze geen kant op. De wereld, badend in het licht van een nieuwe dag, bleef gelukkig leeg. Geen mens of dier liet zich zien of horen.

Omdat hij niet wist wat hij anders kon doen legde hij zijn handen om haar schedel en liet helende energie in haar stromen. Hij merkte daarbij een grote bult op haar achterhoofd op, er zat echter geen bloed in het haar.

Zo zat hij een hele tijd, zonder gedachten, zonder gevoelens.

Er ontloek een innerlijk weten in hem. Hij “voelzag” Alante’s toestand. Toen het tot hem doordrong herinnerde hij zich de oefeningen die hij had gedaan bij de meester, die hem voorbereidde op zijn eerste initiatie voor de Keizerlijke Loge. Hij besloot dat het veilig was om haar op te tillen; bij zijn weten had ze haar nek en schedel niet beschadigd. Teder, als was ze een pasgeboren kindje, tilde hij haar in een vloeiende beweging op. In een zwaaiende gang deinde hij de heuvel op. Bovenaan bleef hij even staan om rond te kijken. De paarden, het ene met een pijl in zijn achterhand, graasden een stukje verder, de wagen nog steeds op hun hielen. Tom haalde opgelucht adem en maakte aanstalten om af te dalen. Op dat moment kwamen er twee soldaten van achter de paarden vandaan. Ze richtten hun wapens. Tom dook in elkaar, als de dood dat ze zouden gaan schieten. Even bleven schutters en doelwit als bevroren staan, toen liet een van de soldaten zijn wapen zakken en wenkte.

Schoorvoetend daalde Tom de helling af. Met Alante in zijn armen voelde hij zich erg kwetsbaar. De andere soldaat hield hen nog steeds onder schot.

‘Jij bent de man van deze wagen, hè?’ constateerde de soldaat die hem had gewenkt. Hij sprak plat Dorisch.

Tom knikte schuw. De man grijnsde een gehavend gebit bloot. ‘Dit zijn onze paarden. Wij hebben je weggesleept, weet je nog?’

Tom knikte opgelucht. ‘Ik zou jullie niet herkend hebben,’ antwoordde hij schor. ‘Het was donker.’

De andere soldaat liet nu ook zijn wapen zakken, al bleef hij de omgeving scherp in het oog houden.

‘Is dat je kind?’ vroeg de eerste soldaat.

Tom knikte. ‘Ze is van de wagen gevallen toen de paarden op hol sloegen. Wat...’ hij aarzelde even, ‘wat is er eigenlijk gebeurd?’

‘Niks wat jij zou moeten weten,’ gromde de andere soldaat. ‘Heb je nog iemand gezien?’

Tom schudde zijn hoofd. ‘Ik ben alleen op de weg geweest en op deze heuvel. Ik heb geen mens en geen dier gezien.’

De soldaten keken elkaar even aan. Op een knikje van de ander maakte de

eerste soldaat de paarden los. De tweede soldaat brak met een vinnig gebaar de pijl af die nog steeds uit de achterhand van zijn paard stak. Het dier, dat de ander met een geroutineerd gebaar bij de neus vasthield, rilde alleen maar even.

‘Waar zijn jullie naar onderweg?’ wilde hij weten.

‘Naar de rivier,’ zei Tom.

‘Ik raad je af de weg naar de rivier verder te volgen,’ zei de eerste soldaat. ‘De gevechten zijn nog niet afgelopen. De muiters waren te sterk voor ons. Er zijn nieuwe troepen onderweg, het wordt een harde strijd.’ Hij wees naar het noordoosten. ‘Ik zou maar die kant opgaan, als ik jou was.’

De soldaten keken weer naar elkaar en stegen op. Zonder om te zien dreven ze hun dieren tegen de heuvel op en verdwenen over de top.

Hoofdschuddend legde Tom Alante op de wagen en zocht iets om haar op te leggen. Toen hij een opgevouwen deken onder haar hoofd schoof sloeg ze haar ogen op.

‘Heb je ergens pijn? Je hoofd?’ vroeg hij bezorgd. Ze wilde knikken, haar gezicht vertrok toen ze haar hoofd bewoog.

‘Ik denk dat je op je achterhoofd bent gevallen. Je zal wel een hersenschudding hebben. Niets ernstigs hoor, dat gaat met rust vanzelf over. Ben je misschien misselijk?’

Ze dacht even na. ‘Nee,’ fluisterde ze. ‘Dorst.’

‘Ja natuurlijk.’ Haastig pakte Tom een kruik water, schoof een arm onder haar schouders en liet haar drinken.

‘Over mijn hoofd,’ fluisterde ze.

Voorzichtig goot hij wat water over haar heen.

‘Dat is lekker,’ zuchtte ze. ‘Ik heb pijn aan mijn hoofd.’ Moeizaam bewoog ze haar hand, bevoelde verbaasd de buil onder op haar achterhoofd. ‘Wat is dat?’ ‘Een bult. Ik heb er ook een doordat ik van de wagen viel.’

‘Ze voelde weer aan haar buil. ‘Zeer doet het wel,’ mopperde ze. ‘Net als mijn vingers. Ik heb wel altijd wat hè. Mijn knieën en armen zijn nog niet eens heel en dan val ik op mijn hoofd.’

‘Deze keer kon je er niets aan doen.’

Ze sloeg haar ogen neer.

‘Wel?’

‘Ja,’ antwoordde ze verlegen. ‘Ik trok aan de hendel voor het vliegwiel omdat we zo hard gingen. Toen ging de wagen helemaal schuin... verder weet ik het niet.’

‘Ach meisje toch. Ja, dat was wel heel slim van je. Jammer dat de wagen omkieperde. Maar hij kwam verderop weer op zijn vier wielen terecht, dat kon ik aan de sporen zien.’

‘Is hij stuk?’

‘Nee, alleen een beetje gekrast.’

‘Gelukkig.’ Ze herademde.

‘Nu, zullen we weer verder gaan? Als je tenminste niet misselijk bent.’

‘Laten we maar gauw gaan. Ik was zo bang. Wat is er allemaal gebeurd?’

‘Dat vertel ik je straks. Eerst gaan we op weg. Jij moet rustig blijven liggen tot het in je hoofd weer genezen is.’ Hij spande een laken over de wagen zodat ze in de schaduw kon liggen.

‘Ik ga even kijken of ik de kat kan vinden.’

Net toen Tom de heuvel wilde beklimmen om de omgeving af te speuren kwam de zwarte kater achter een rotspartij tevoorschijn. Hij wipte zijn staart recht omhoog in een groet en kwam op Tom toe gedraafd, bezorgd mauwend. Tom bukte zich om hem op te tillen. Alex ontweek hem en sprong op de wagen, waar hij omstandig Alante’s achterhoofd begon te likken. Ze grimaste van de pijn, maar liet de kat begaan.

Tom wist even niet wat hij moest doen en tuurde in de rondte. ‘Noordoosten, hè,’ mompelde hij. ‘Dat is toch weer richting de bergen.’

Hij rommelde in een kastje en haalde een kompas tevoorschijn. ‘Dit hebben we dan wel nodig, als we de weg niet meer kunnen volgen.’ Hij zag de vraag naar Alante’s lippen opstijgen, waardoor hij haar voor kon zijn met zijn antwoord: ‘Dit is een kompas. De magnetische naald wijst altijd naar het noorden.’

‘Wat...’

‘De noordpool van de aarde is ook magnetisch. Dat betekent dat ze elkaar aantrekken.’ Hij kon haar vragen bijna voorspellen.

‘Maar wat...’

‘Dat eh, is erg ingewikkeld. Het werkt, dat is het belangrijkste.’

‘Stil nou! Wat is ‘het noorden?’’

Hij keek haar verbouwereerd aan. ‘O, ik dacht dat je wat anders wilde vragen. Eh, het noorden is de kant van de noordpool uit, het zuiden van de zuidpool... die kant op dus.’

Hij zag dat ze er steeds minder van ging begrijpen. Ze keek op het kompas dat Tom naast haar had neergelegd. ‘Dus het noorden is de kant die de naald op wijst?’

‘Eh, ja, zo kun je het natuurlijk ook bekijken. In ieder geval weten we dan dat we dezelfde kant op blijven rijden die we willen en dat we niet per ongeluk in kringetjes gaan ronddraaien.’

‘Waarom?’

‘O, moet ik dan alles uitleggen?!’ riep hij. ‘De naald wijst altijd naar het noorden, dus als wij in een rechte lijn zó willen rijden, moeten we zorgen dat de naald altijd dezelfde kant blijft op wijzen. Als we op weg zijn zie je het vanzelf.’

De energie van het vliegwiel was uitgeput, zodat ze het van de wind alleen

moesten hebben. Tom trok de schoot aan. Traag bewogen ze zich over het ruwe terrein voort, tot ze uit de luwte van de heuvels kwamen en meer snelheid kregen. De bodem bestond bijna overal uit harde, door de zon gebarsten leem, hier en daar bedekt met een dun laagje zand. Op andere plekken waren stenige stukken met grind waar ze niet zo makkelijk vooruit kwamen.

‘Ik snap het.’ Alante had de hele tijd naar de route en het kompas gekeken. ‘Elke keer als de naald draait stuur je de wagen zo dat hij weer die kant op wijst. Maar we gaan dus niet naar het noorden.’

‘Dat heb je goed gezien. Nee, die richting noemen we het noordoosten. De wind komt uit het oosten, we zeilen nu aan de wind.’

Ze bekeek aandachtig hoe het zeil stond, voelde de wind in haar gezicht, keek weer naar het kompas. Ja, dat kon ze vatten. ‘Is er ook een zuidoosten?’

‘Ja!’ zei Tom. ‘We hebben het noorden, het oosten, het zuiden en er tussen zitten noordoosten en zuidoosten. Kijk maar op het kompas, daar staat het afgekort als NO en ZO. Aan de andere kant...’ hij wees, ‘...hetzelfde maar dat noemen we het westen.’

‘Waarom gaan we naar het noordoosten?’

‘Ik hoop daar bij een pas in de bergen te komen, dat is een laagte tussen hoge bergtoppen waar de weg door loopt. We kunnen daar hopelijk het land uit. We zullen eerst bij de rivier uitkomen. De weg naar het buurland loopt namelijk het eerste stuk langs de rivier, zodat we daarheen moeten om de weg naar de bergen te vinden. Deze route dwars door het land heeft één voordeel: we zullen niemand tegenkomen en we laten geen sporen na.’

Ze reden de hele ochtend door, tot het te warm werd. Ze sluimerden in de schaduw van de wagen gedurende het heetste deel van de dag. Na een karige maaltijd van de koude rijst die Tom bij Alante’s bron in bladeren had gepakt, snelden ze verder door de vlakke.

De volgende ochtend viel hun koers samen met een brede baan van wielsporen die uit het noordoosten kwamen. Tom besloot de sporen te volgen. Ze zouden hen langs de kortste route naar de rivier leiden, nam hij aan. De weg voerde op een gegeven moment door lage heuvels met een spaarzame begroeiing van spichtig bos. Oude rivierduinen, de rivier moest nu vlakbij zijn. Toch nog onverwacht, aan de andere kant van een duintop, lag de stroom voor hen.

Hoofdstuk 8

De rivier

VOOR HEN STREKTE ZICH een onoverzichtelijk netwerk van geulen uit met begroeide zandbanken ertussen. Daar achter was de brede hoofdstroom zichtbaar, die in een wijde bocht om hen heen liep. De heuvels aan de overkant spiegelde in het vlakke water.

‘De weg zou aan de overkant verder moeten gaan. En er zou een veerpont moeten zijn,’ merkte Tom op, een hand boven de ogen tegen het schelle licht boven de watervlakte. Er was echter in de wijde omtrek geen teken van menselijke activiteiten te bespeuren.

‘Laten we hier maar wat eten,’ stelde hij voor. ‘Als jij iets lekkers maakt, ga ik het uitzicht tekenen.’

Sloom van het lange liggen klom Alante uit de wagen en begon etenswaren uit te stallen, waarbij ze telkens zijdelingse blikken wierp op de rivier.

‘We gaan straks naar beneden. Of wil je liever meteen een kijkje nemen?’

‘Nee.’ Haar stugge antwoord nodigde niet uit tot verder aandringen.

Hij koos een plek van waar hij een goed zicht had en begon het landschap voor

hem op papier te zetten. Hij had zich tijdens zijn studie de discipline aangeleerd om alle nieuwe dingen die hij hoorde, zag of bedacht vast te leggen in schetsen en aantekeningen. Het gevoel op het spoor van de oplossing van het raadsel van Alante te zijn wakkerde de behoefte aan schriftelijke vastleggingen aan. Het was zaak om later alles terug te kunnen vinden, zoals deze verlaten oversteekplaats. Van Alante's bron had hij ook een paar schetsen gemaakt.

Alante was intussen een beetje onzeker aan de gang gegaan. Ze had weliswaar dagelijks gezien hoe Tom eten klaar maakte, maar dat wilde nog niet zeggen dat zij dat zo maar na kon doen. Gelukkig was er nog in bladeren verpakte gekookte rijst. Ze sneed er wat uien en zoete pepers bij, die vond ze rauw lekkerder dan gekookt. Ze was eerder klaar dan Tom en ging kijken wat hij aan het tekenen was. Vol bewondering zag ze op het papier een zwart-wit afbeelding ontstaan van het zonovergoten landschap voor haar. Het was alsof ze een miniatuurlandschap zag groeien, bijna net zo levend als het echte. Toen de tekening klaar was aten ze hun middagmaal, waarna ze samen alle spullen in de wagen opborgen.

‘Laten we naar het vertrekpunt van het veer gaan,’ zei Tom. ‘Dat zou op dat grote eiland moeten zijn. We kijken daar wel verder. Ik weet overigens niet of alle hanken en zwinnen nog doorwaadbaar zijn. De rivier verandert elk jaar haar bedding.’

‘Hanken en zwinnen? Wat zijn dat?’

‘Stroomgeulen die doorlopen noemen we hanken. Als ze niet doorlopen noem ik het zwinnen, maar misschien zeg je dat alleen bij de zee.’

Dat was weer een staaltje van dubbele informatie waar ze helemaal van in de war raakte. Nu wist ze wat hanken waren, ze zag ze hier voor haar ogen, maar als zwinnen alleen bij de zee waren, waarom had hij het er dan over? Ze begon te merken dat het een gewoonte van hem was, waardoor ze zich niet meer zo schuldig voelde voor haar verwarring. Als zij iets niet begreep lag dat aan hem en niet aan haar. Ze vroeg toch gewoon wat iets betekende?

Toen ze het water inreden loste haar ergernis op in de spanning van het doorwaden van de rivier. Ze had weinig animo om er in te springen, al verlangde ze er hevig naar om water om zich heen te voelen. Voor dit water was ze eigenlijk een beetje bang. De geur ervan trok haar niet aan. Het wagenspoor liep dwars door een aantal ondiepe zwinnen heen, het water kwam niet hoger dan halverwege de wielen. Het zeil en de mast waren opgeborgen, Tom liet de wagen langzaam op het vlieg wiel vooruit gaan.

Bij een wat bredere geul kwamen de wielen los van de bodem en dreven ze een stuk af. Even verder in een bocht raakten ze de grond weer. Tom reed door de ondiepten terug naar de plek waar het spoor verder liep.

Het deinen van de drijvende wagen had iets in haar losgemaakt. Een gevoel, dat haar lichaam herkende. Haar bewuste geest kon het niet duiden. Er zat een soort slot op. Dit water stroomde en rook heel anders dan in de stilstaande zwinnen waar ze doorheen waren gereden. Toch durfde ze er niet in te gaan. Waar de karrensporen door een bos op een groot eiland midden in de rivier liepen troffen ze de eerste medereiziger in al die dagen aan: een wagen beladen met balen katoen, getrokken door twee ossen die nu in de struiken liepen te grazen. Tom maakte een praatje met de voerman, een tanige oude kerel met een hoofd als een doodskop zo ingevallen. Hij bleek op vervoer te wachten dat de rivier afzakte naar de stad. Dat was ook een mogelijkheid, bedacht hij. Toch wilde hij liever naar de overkant, waar het jaagpad liep. Daar kon hij kiezen: stroomopwaarts naar de bergen of stroomafwaarts naar Doran en uiteindelijk de zee. Voer er trouwens nog wel een veerpont?

De voerman haalde zijn schouders op en lachte beleefd met zijn tandeloze mond. Met andere woorden: hij wist het ook niet. Besluiteloos bleef Tom een tijdje naar het langsstromende water kijken.

Hij liep terug naar de wagen. 'Tien jaar geleden kon men hier oversteken met een brede, platte schuit,' vertelde hij Alante. 'Door de scherpe bocht kwam de pont bijna vanzelf een stuk stroomafwaarts aan de overkant. Daar werd hij door een span ossen langs de oever stroomopwaarts getrokken om terug naar deze kant te kunnen drijven. Volgens mij heeft op dit eiland zelfs een herberg gestaan, met schuren en stallen er omheen. Tenminste, dat kan ik me herinneren. Ik ben hier vroeger een keertje aan de overkant langs getrokken toen ik de groeven ging bekijken. Er is echter geen spoor meer van te bekennen.'

Toen het donker werd had zich nog geen enkel vaartuig vertoond.

'Dat is vreemd,' mopperde hij. 'Voor zover ik me kan herinneren is de rivier bevaarbaar tot ver in het achterland. Ook zo ver van de stad was hij vroeger druk bevaren. Er moeten toch dagelijks schuiten met porseleinaarde en ertsen langs komen? De groeven liggen maar een paar dagreizen stroomopwaarts van deze oversteekplaats. Er zijn zelfs geen kleinere boten voorbij gekomen, van handelaren of vissers.'

Hij besloot ter plekke te overnachten. Een eindje van de ossenkar af spande hij een muskietennet aan hun wagen. Op het vuurpotje kookte hij een eenvoudige hutspot van rijst met langs de oever opgegraven wortelknollen, genoeg voor twee dagen. Ze aten in stilte. Na het eten viel Tom in slaap.

Alante kon niet slapen. Ze was onrustig door de nabijheid van water. Het verlangen zich onder te dompelen groeide. Al gauw hield ze het niet meer uit. Zonder Tom wakker te maken scharrelde ze bangig in het klare maanlicht haar neus achterna, op de geur van helder, warm water af. De laatste geul die ze hadden gekruist was niet zo troebel.

Ze trok haar jurkje uit en liet zich in de zonverwarmde ondiepte zakken. Zonder er bij na te denken bleef ze met haar hoofd onder water. Daar ervoer ze voor het eerst dat ze inderdaad geen adem hoefde te halen. Het uitvouwen van de kieuwen onder haar oren was een soort jeukende sensatie, met een gevoel of er een lach in haar buik opborrelde. Het zwellen van de drie plooiën aan elke kant van haar hoofd gaf een smeltend gevoel, van uitbreiding en eenwording. Het bleken fijngevoelige zintuigen voor smaak, zoutgehalte, temperatuur, de aanwezigheid van planten, vissen en andere leven. Ze kon het grind op de bodem proeven, algen in stagnerende zijarmen, hout dat langzaam verging. Het was een soort thuis komen. Het wekken van haar zintuiglijke geheugen ervoer ze als het eerste kiertje in de taaië mist die haar geheugen opgesloten hield. Pas tegen de ochtend keerde ze terug, verkwikt en slaperig. Ze kroop onder het muskietennet tegen haar metgezel aan, zuchtte diep en sliep innig tevreden in.

Tom, die van haar natte pels wakker werd, begreep onmiddellijk dat Alante had gezwommen terwijl hij sliep. Het deed hem plezier dat ze zo tevreden was, al had hij toch liever gehad dat ze hem verteld had waar ze heen ging.

Haar aanraking maakte hem onrustig en hij maakte zich los uit Alante's omhelzing. Aan de waterkant stond hij lange tijd over de nevelige rivier uit te kijken. De zon scheerde over de heuvels in het oosten en kleurde de bijna onmerkbaar bewegende watervlakte oranje met indigoblauwe schaduwen. Er was nog steeds geen vaartuig te bekennen.

Hij liep naar de ossenkar en maakte een praatje. De oude man wist echter ook niet waarom de pont er niet was; het vorige jaar was die er nog wel geweest. Het enige dat hij hem kon verzekeren was dat de rivier nergens in de buurt over te steken zou zijn met een wagen. Pas dichterbij de hoofdstad waren er meer ponten. Maar daar liep vanaf hier geen weg naar toe. Daarom wachtte hij al twee dagen op vervoer.

De hele lange ochtend bleef de rivier leeg.

Tom had het zich in de schaduw tegen een wiel gemakkelijk gemaakt om de rivier in het oog te kunnen houden. Hij vervloekte alle schippers omdat ze niet hier waren om hen over te zetten, omdat de pont was opgeheven, omdat ze hier vast zaten. Hij werd steeds nerveuzer bij het idee dat ze hun voorsprong aan het verliezen waren. Tegen de middag kon hij het niet meer uithouden. Dan maar met de wagen als boot proberen aan de andere kant te komen. Hij had bewezen goed te drijven. Het was wel een ongewisse actie, maar alles beter dan hulpeloos te moeten wachten. Gelukkig kon Alante goed zwemmen, waarschijnlijk veel beter dan hij. Alleen over de kat maakte hij zich zorgen. Die hield niet van water. Het vlieg wiel zat in een luchtdichte kast.

Zorgvuldig ging hij na of alle bagage goed vast was gesjord. Hij maakte Alante wakker, die met de kat in haar armen slaperig toekeek wat hij nou weer had bedacht.

In zichzelf mompelend liet Tom de wagen langzaam op het vliegwiel de oever afrijden. Tot de bak het water raakte ging het goed. Nog een stukje verder. De wagen begon aan de voorkant te deinen. Nu hadden de aangedreven wielen geen grip meer. Stom, hij had achteruit de rivier in moeten rijden. Nee, de wagen kon niet achteruit rijden op het vliegwiel. Besluiteloos zat hij naar de langzaam ronddraaiende wielen te staren. De wagen bleef gewoon op zijn plek staan, de stuurwielen raakten nog wel de bodem. Voorzichtig kroop hij naar de voorkant, misschien kwamen de stuurwielen dan los. Inderdaad, met een lichte deinende beweging dreef de wagen met de stroom mee. Ze waren los!

Opgelucht wilde hij terug kruipen naar de stuurstang toen de wagen tegen iets onder water stootte en schuin kwam te hangen. Het water golfde de bak in. Ze zonken als een baksteen.

Vlak onder de oppervlakte bleef de wagen steken. Alleen de grote bagagestukken staken nog boven water uit. Bovenop de mand zat de verontwaardigde kat, terwijl Alante verbaasd om zich heen keek. Tom zat tot zijn middel in het water. Verslagen keek hij naar de kolk waar de rivier over de gezonken wagen stroomde.

In zichzelf mompelend liet hij zich voorzichtig van de bok zakken om te onderzoeken waar ze tegenaan waren gedreven. Het was een enorme boomstronk. Hij zette zich schrap om te proberen of er beweging in de kar was te krijgen, maar vergeefs: de stroom duwde hem onwrikbaar tegen de stam.

Ongeduldig wrikte en duwde hij tegen het weerspannige gevaarte, los moest hij en zou hij! Zijn voet schoot uit op de glibberige stam, hulpeloos ging hij kopje onder. Hij zat klem! In paniek worstelde hij zich vrij, waarbij hij een lange snee op zijn been opliep. Hijgend dook hij op. Dankbaar voor de lucht die hij in kon ademen liet hij zijn hart tot bedaren komen.

Hij wist niet meer wat hij er nog aan kon doen. Wachten op hulp? Daar was niet veel kans op. Maar in zijn eentje had hij niet genoeg kracht om de wagen los te trekken, en dan nog zou hij alleen maar dieper zinken. Zijn been begon ook pijn te doen.

Zijn handen op de wagen vingen een nauwelijks voelbare trilling op: het vliegwiel draaide nog! Daarin zat energie opgeslagen, als hij die maar wist te benutten!

Diep ademend herwon Tom zijn kalmte. Er hoefde eigenlijk niets anders gedaan te worden dan de wagen weer op het droge te krijgen. Simpel genoeg. Zelfs als ze vlot kwamen zou verder varen veel te gevaarlijk zijn. De rivier lag waarschijnlijk vol met verzonken boomstronken.

Wat hij nu nodig had was een lang en sterk touw. Dat had hij en was opgeborgen in een bergruimte onder de wagen.

Hij dook onder water om het kastje open te maken. Er zat een tak tegenaan. Nogmaals dook hij onder, maar de tak bleek muurvast te zitten.

Hijgend stond hij tot zijn borst in het water na te denken. Zijn zaag zat ook in die bergruimte. Natuurlijk, hoe kon het ook anders.

Een ander touw met genoeg lengte had hij niet. Bij die katoenkoopman hoefde hij ook niet aan te komen, die had alleen het leren tuig voor de twee ossen. Een zaag zou die man vast niet hebben, dat was een kostbaar en zeldzaam stuk gereedschap.

‘Wat is er?’ vroeg Alante.

‘We zitten vast, aan een boomstronk,’ antwoordde hij. ‘Het touw waarmee ik ons los zou kunnen trekken zit in een kastje onder de wagen, maar er drukt een tak tegen het deurtje.’

‘O. En nu?’

‘Ik weet het niet meer,’ zuchtte hij moedeloos.

‘Kan je er aan de andere kant niet bij?’

Dat was zo’n logische opmerking dat Tom verbaasd opkeek. Hoe kwam ze er bij? Het maakte in ieder geval dat zijn vertrouwen in een goede afloop weer terugkeerde. Hij dook onder om te kijken. Proestend kwam hij boven.

‘Eh, de andere kant is de zijkant van de kast waarin het vliegwiel draait.’

‘O. Kan je niet ergens anders een gat maken?’

Tom haalde zich voor ogen hoe hij de bergkast had geconstrueerd. De zijkant van de bergruimte, achter het voorwiel, bestond uit dunne plankjes van palmhout. Sterk en licht. Vastgemaakt met houten pennen. Die nu door het water zo uitgezet zouden zijn dat de boel muurvast zat. Het enige wat hij zou kunnen doen was ze los boren.

‘Ik weet wat,’ zei hij en klom met plotselinge veerkracht in de wagen. Zijn kist stond aan de handvatten vastgesjord, zodat hij het deksel kon openen. Alleen zat dat onder water. Nou ja, de inhoud zou toch al wel drijfnaat zijn, want de kist was niet waterdicht.

Voorzichtig opende hij het deksel en rommelde met een arm rond tot hij vond wat hij zocht: zijn booromslag en een houten etui met boren.

Met spijt voelde hij doorweekte vellen papier met zijn ontwerpen en tekeningen scheuren.

Onder water voelde hij met zijn tenen naar de zijkant van de bergruimte. Het voorwiel was gelukkige weggedraaid zodat hij er met enige moeite achterlangs kon werken. Na diep adem gehaald te hebben dook hij onder om de boor in de verbindingsspennen te zetten. Al gauw moest hij boven komen om lucht te happen en verloor daarbij bijna het stuk gereedschap.

Alante had hem al die tijd zwijgend met haar grote ogen gevolgd.

‘Wat ben je toch aan het doen?’

‘Met deze boor...’ hijgend liet hij haar zien hoe het ding werkte, ‘...wil ik de houten pennen los boren waarmee de plankjes van de zijkant vast zitten. Maar ik kan niet lang genoeg onder water blijven, net als ik de juiste plek heb gevonden moet ik weer lucht happen.’

Ze knikte begrijpend. ‘Ik zie het.’ Ze zag het ook werkelijk voor haar geestes-oog. ‘Zal ik het doen?’

‘Jij?’ Zijn verbazing was op het onbeschofte af.

‘Ja, ik kan onder water ademen. Jij niet,’ zei ze vinnig.

‘Goed, als je er zo zeker van bent, ga je gang.’

Een beetje onzeker liet ze zich in het water glijden. Tegelijk met haar dook hij onder om haar handen naar de plek te leiden waar de pennen zaten. In het troebele water konden ze amper iets zien.

Ze nam de booromslag uit zijn handen. Nog net voordat hij naar boven moest om adem te halen kon hij de punt van de boor op de juiste plek zetten.

Alante bleef rustig onder water boren, terwijl hij telkens adem moest schep-pen. Op een gegeven moment, toen hij boven water stond te hijgen, dook ze triomfantelijk op.

‘Hier, pak even aan,’ zei ze en gaf hem de booromslag en twee plankjes aan. ‘Ik heb hem open.’

Meteen dook ze weer onder, om even later terug te komen met een van pijn vertrokken gezicht.

‘Er zit iets scherp in,’ zei ze, bijna huilend. ‘Kijk maar.’

Haar hand bloedde uit een rijtje sneden. Ze had midden in de zaag gegrepen. Het speet Tom meer dan hij kon zeggen. ‘Klim maar aan boord,’ zei hij be-rouwvol. ‘Ik zal je even verbinden.’

Ze schutterde wat met haar gewonde hand zodat hij haar even een zetje onder haar bips moest geven. Haar pels was glad als nat zeemleer. *Nu ben ik nog verge-ten naar die kieuwen te kijken. Ik heb er niets van kunnen zien onder water.*

Boven water was het beter, de zon scheen en droogde hem snel. Droge kle-ren waren er echter niet. Hij verbond Alante’s kwetsuren met een afgescheurd doekje. ‘Straks als we weer op het droge zijn zal ik het beter verbinden en er iets opdoen tegen de pijn,’ beloofde hij.

‘Het gaat wel,’ fluisterde ze. ‘Heb ik je goed geholpen?’

‘Lieve kind, ik ben je oneindig dankbaar.’ Hij meende het. ‘Zonder jou zou de wagen misschien wel voorgoed verloren zijn geweest.’

Ze straalde.

‘Hé, je bloedt!’ schrok ze toen ze rode slierten langs zijn been zag lopen.

‘Ja, ik doe er straks wel wat op. Kijk,’ ging hij enthousiast verder. Het was leuk

om met haar te werken. Hij trok de aandrijfhandel aan. ‘De wielen kunnen vrij draaien, zie je?’ Ze knikte, Tom schakelde de aandrijving weer uit en trok de rem aan. ‘We maken het touw vast aan een boom op de oever en slaan het om de as van dit wiel. Dan schakelen we het vliegwiel in. Het wiel gaan draaien, het touw wordt om de naaf gewonden en zo trekken we onszelf uit het water.’ ‘Ja...’ zei ze, met onverholen bewondering naar het touw kijkend, ‘ik zie het...’ Dan met een vlugge blik naar Tom: ‘Wat knap.’

Hij glom. Het was lang geleden dat iemand dat tegen hem gezegd had. Ze hielp hem door het touw naar de oever te brengen. Ze sloeg op zijn aanwijzingen het touw om een boom, haakte de ijzeren haak om het touw en zwom weer terug.

‘Als jij de hefboom heel voorzichtig van je af drukt... ja zo, voel je hoe die pakt?’

Ze knikte geconcentreerd.

‘Mooi. Het touw zit al om de as. Als ik ja zeg, beweeg je de hefboom tot je hem voelt pakken en als ik ‘los’ roep, trek je hem weer naar je toe en trek je tegelijk de rem aan. Anders rolt het touw weer af...’

Hij trok het touw aan en riep: ‘Ja!’

De achterwielen begonnen langzaam te draaien; het touw werd strakker en strakker getrokken. Het sprong uit het water omhoog, druppels sproeiden in het rond. De wagen draaide met de voorkant naar de oever.

‘Los!’ riep Tom. Ze reageerde direct.

Hij stond overboord te kijken. ‘We zitten vast aan iets. Ik ben bang dat als we doorgaan met trekken er iets kapot gaat.’

‘Zal ik even kijken?’ Ze was al in het water voor hij iets had kunnen zeggen.

‘Er steekt een tak door het wiel,’ rapporteerde ze, terwijl ze weer aan boord klom. ‘Maar het deurtje kan nu wel open,’ voegde ze er tevreden aan toe.

‘Ik zal die tak afzagen.’

Toen het stuk losscheurde voelden ze de wagen vrij komen.

‘Gauw, draaien!’ riep hij. ‘Voordat we weer vastraken.’

Terwijl de wagen langzaam het strandje omhoog kroop op het vliegwiel, lieten ze de bak leeglopen via een afvoer in de bodem. Eenmaal aan land laadden ze alles uit. Gelukkig was er niet veel verloren gegaan. Het meeste voedsel was in hun aardewerken potten droog gebleven. De nat geworden rijst spreidden ze uit op een doek in de zon. Terwijl Alante hun kleren over takken en struiken te drogen hing pelde Tom de doorweekte vellen tekenpapier voorzichtig van elkaar en legde ze uit op het strand. Het papier was hier en daar gescheurd en droogde bobbelig weer op, maar zijn schetsen waren in ieder geval gered.

Tegen de avond konden ze hun gedroogde bagage al weer inpakken. Tom had de bergplaats intussen gerepareerd met nieuwe pennen.

De oude man had hun hele avontuur met veel plezier gevolgd en lachte telkens kakelend toen ze met hun drieën zaten te eten.

Het schemerde al toen een rij diep in het water liggende aken om de bocht verscheen. De wit bestoven schuiten waren zo te zien geladen met porseleinaarde uit de groeven in de heuvels. Voortgedreven door de stroom en de wind zeilden ze statig voorbij. Het waren de eerste boten die ze op de rivier zagen. Het had geen zin ze aan te roepen: de diep liggende aken konden niet dicht genoeg bij de oever komen.

Pas door de bergen

BIJ HET LANGZAAM UITDOVEND VUURTJE probeerde Tom van de oude katoenkoopman te weten te komen of er geen andere mogelijke routes waren.

‘Ik heb horen vertellen,’ zei de koopman na lang nadenken, ‘dat er bij de porseleinaardegroeven is een veer is. Tussen de herberg waar de scheepsjagers hun trekossen stallen en het mijnwerkersdorp. Maar dat is enkele dagreizen de verkeerde kant op. Tenzij je naar de bergen wilt.’

‘Is het mogelijk daar aan deze kant van de rivier heen te rijden?’ wilde Tom weten. De man lachte beleefd; hij wist het niet.

Onder het muskietengaas lag Tom na te denken. Alante was stilletjes verdwenen om te zwemmen. Nadat hij een tijd wakker gelegen had vanwege een groeiende onrust in zijn buik, ging hij kijken hoe het met het waterkind was. Het stille zwin glansde in het maanlicht. Er was nergens enige beweging te bespeuren. Tom liet zich langzaam in het lauwe water zakken en zwom een eind met zijn hoofd onder water om te luisteren of het onder de waterspiegel ook zo stil was. Hoewel hij feitelijk niets hoorde, ontving hij op een of andere wijze signalen waardoor hij kon nagaan waar en hoever Alante was. Haar nadering zond een soort drukgolven vooruit die hij kon waarnemen. Hij dook dieper tot hij vlak boven de bodem zweefde.

Als een meermin uit een droom kwam ze aanzwemmen. Haar pels glinsterde in het maanlicht. Hij vergat bijna dat hij adem moest halen. Snel hapte hij lucht en dook weer onder om maar niets van de wondermooie verschijning te missen.

De betovering werd verbroken door plotseling gebons en geratel dat zich door het water voortplantte. *Wagens! En een heleboel paarden!* flitste het door Tom heen. *Dat kunnen alleen maar soldaten zijn!*

Tegelijk met Alante dook hij op. Ze zocht bescherming door zich tegen hem aan te drukken. Tom keek paniekerig in het rond. Gelukkig lag de voorde waar de wagens overstaken net om een bocht. Als ze snel waren... Hij greep haar bij een hand en waadde naar de kant. ‘Snell!’ siste hij. ‘Soldaten! Naar de wagen!’ Ze renden het hele stuk. Terwijl Alante in haar mand dook, smeed Tom alle spullen van hun kampje in de bak. Bliksemsnel draaide hij de wagen en trok hem het pad in dat naar het zwin leidde. Geen seconde te vroeg. Een troep ruiters was onder luid gespetter voor de wagens uit het laatste zwin overgestoken en kwam stapvoets langs de weg naar de pleisterplaats aanrijden.

Een tweetal karren volgde onder geschreeuw van voerlieden en het knallen van zwepen.

Tom wist ongezien het water te bereiken, dat er weer even stil bijlag als tevoren. Hij luisterde scherp of er nog meer wagens of ruiters onderweg waren, maar alle geluiden kwam van de pleisterplaats, waar zo te horen intussen ossen werden uitgespannen. Hij bad vurig dat de katoenkoopman zijn mond zou houden.

Tom liet de wagen voorzichtig te water; het zwin was in het midden zo diep dat de wagen een stuk drijvend aflegde. Waar het zwin doodliep op een vlak strandje liet hij de wagen met behulp van de vliegwielaandrijving aan land krui-
pen. Er zat nog net genoeg energie in.

Hoe nu verder? Hij kreeg zonder de kracht van het vliegwiel de wagen nooit in zijn eentje door alle hanken en zwinnen, laat staan over de rivierduinen verderop. Eerst ging hij poolshoogte nemen aan de andere kant van de zandbank, wat de volgende hindernis was. Zoals hij al vermoedde was daar een brede geul, dezelfde waarin ze op de heenweg een stuk op de stroom waren afgedreven. Het avontuur met de gezonken wagen maakte hem huiverig voor nog zo'n vaartocht, maar er bleef eigenlijk geen andere mogelijkheid over. Die soldaten zouden wel gauw de omgeving gaan verkennen of gaan jagen, dan moesten zij hier ver vandaan zijn.

Hij rende terug. 'We gaan een stukje varen,' fluisterde hij. 'Wil jij vooruit zwemmen om te kijken of we niet op een gezonken boomstronk belanden?'

Alante kwam uit haar mand en knikte. 'Het water is niet erg helder,' zei ze weifelend.

'Wees maar voorzichtig,' zei Tom bezorgd. 'Ik weet geen andere manier om hier snel weg te komen. Gelukkig stroomt het niet hard.'

Hij trok de wagen het water in toen Alante een stuk stroomafwaarts boven kwam en zwaaide. Deze keer bleef de wagen keurig rechtop, met Alex parmantig op het achterschot. Tom liet de wagen achterstevoren drijven. Net als bij het zeilen op het land kon hij zo de stuurwielen als roer gebruiken.

Ze dreven langs de voorde waar de sporen van zware ossenwagens diep in het zand stonden. Nu hij weer tijd had om na te denken vroeg Tom zich af wat voor troep soldaten dit was. Waarschijnlijk was het een militair escorte van een zwaar transport. Kennelijk verwachtten ze hier overgezet te kunnen worden. Wat kon er zo waardevol zijn dat het bewaakt moest worden? Hij was nieuwsgierig waar dat transport vandaan kwam. In ieder geval moest er een begaanbare weg zijn. Ze kwamen waarschijnlijk uit het noordoosten, uit de bergen.

Hij wenkte Alante terug, die een eind verderop stond te zwaaien. Even later dook ze naast de wagen op en keek hem vragend aan.

'We gaan hier aan wal,' fluisterde hij. 'Ik wil proberen de sporen van die wagens

terug te volgen. Waar zulke zware wagens kunnen komen, kunnen wij ook rijden.’

Alante hielp de wagen tegen de oever op duwen. Toen hij op het droge stond hielden ze de vaart erin en wisten met veel moeite de laatste geulen over te steken. Bij de helling tegen de rivierduinen raakte de wagen vast. Daar had Tom een plan voor klaar. Onder de nieuwsgierige blikken van Alante en de kat knoopte hij het touw dat hen eerder van dienst was geweest onder aan de wagen vast en nam het met een katrol mee de heuvel op. Hij bond de katrol aan een boom vast, stak het touw er doorheen, liep met het vrije einde weer terug, trok het touw door een katrol aan de wagen en klom weer omhoog.

‘Klim jij op de wagen; als ik ‘los’ roep doe je de rem los en bij ‘vast’ trek je hem weer aan, anders rolt de wagen terug,’ legde hij Alante uit.

Ze volgde zijn aanwijzingen op en bekeek vanaf de bok hoe Tom na zijn eerste commando ‘los!’ zich schrap zette tegen de boom en de wagen hand over hand omhoog trok terwijl hij ritmisch ‘los!’ en ‘vast!’ riep. Het was zwaar werk, dankzij de katrollen kwam de wagen langzaam maar zeker omhoog. De katrol moest nog een paar keer aan een hogere boom vastgemaakt worden voor de top bereikt was. Hijgend stond Tom olie in zijn geschaafde handen te wrijven, terwijl hij uitkeek over het maanverlichte landschap. De karavaan was inderdaad uit het noordoosten gekomen. Er stonden vele verse sporen over de oude heen. ‘Kijk,’ wees hij Alante, ‘waar ze precies vandaan gekomen zijn weet ik niet, het is voor ons in ieder geval de goede kant op. En het waait hier flink, we kunnen verder zeilen.’

Opgewekt omdat de impasse bij de oversteekplaats was verbroken haalde Tom het touw binnen, hees het zeil en zette af. Het ging niet hard door het zachte zand. Pas toen ze hardere grond bereikten kon het vlieg wiel af en toe ingeschakeld worden om op te laden.

Na een tijdje begon het landschap te dalen en te rijzen. De wind was krachtig genoeg om hen de meeste hellingen op te krijgen; bij de afdalingen kon telkens weer wat energie aan het vlieg wiel toegevoegd worden. Laat in de nacht draaiden ze van het spoor af en verscholen zich in een bosje om te wat slapen. Bij het eerste zonlicht klommen ze gapend weer op de wagen.

De weg leidde door steeds hogere heuvels. Het met spaarzame bosjes bedekte landschap zag er kaal en onbewoond uit. Af en toe kruiste het brede spoor platgetrapte banen waar zo te zien kuddes langs werden geleid. Geen enkele daarvan leek echter op een zijweg die naar de porseleinaarde groeven zou kunnen leiden.

Tegen de avond maakten ze een kamp bij een smal stroompje, dat in een diepe geul kronkelde.

‘Weinig water,’ constateerde Tom. ‘Genoeg om te drinken en te baden.’

Daar maakten ze uitgebreid gebruik van. Terwijl Tom een potje kookte liet Alante het water over zich heen stromen tot ze het koud kreeg.

De volgende dag begon het wagenspoor gestaag te klimmen. Het volgde de helling van een wijds dal, omhoog naar de bergen die in zicht kwamen. Af en toe zagen ze ver weg kuddes vee, rook van een vuur en een keer een dorpje, langs de weg bleef het land onbewoond. De hellingen waren begroeid met taai struikgewas en krom gegroeide bomen. Het land zag er dorstig uit: de beekbeddingen op de bodem van zijdalen en kloven bevatten nauwelijks enig water. Sporadisch kwamen ze andere weggebruikers tegen, alleen of in groepjes. Vrijwel allemaal plaatselijke bewoners, vaak met ezels die beladen waren met brandhout, zakken met graan, huiden en andere lokale producten.

Het begon donker te worden en het vliegwielt was bijna uitgeput. Ze hadden al een hele tijd geen andere mensen gezien en het enige dorp waren ze al uren geleden voorbij getrokken.

‘Zo komen we niet verder,’ zei Tom. ‘Ik ben bang dat we terug moeten, naar dat laatste dorp om een muildier of paard te kopen.’

‘Wat is een muildier?’ vroeg Alante.

‘Een trekdier,’ antwoordde Tom afwezig. ‘Het lijkt op een paard.’ Hij stond ingespannen te turen naar iets wat hij ver weg meende te zien bewegen. ‘Er komt iets groots aan, deze kant op,’ mompelde hij. ‘Alante ging ook staan en tuurde dezelfde kant op.’

‘Ik zie niets bewegen.’

‘De weg loopt hier en daar door een zijdal, ik denk dat wat er aan komt net achter een helling is verdwenen.’

‘Wat is het?’

Tom antwoordde niet.

‘Wat zag je dan?’ vroeg Alante dringend. Ze voelde aan dat Tom er niet gerust op was. Hij wendde zijn blik af van de verte en keek haar aan. ‘Ik weet het niet zeker, ik dacht wagens te zien met ruiters er voor.’

‘Zoals bij de rivier? Met soldaten? Moeten we ons verstoppen?’

Hij knikte. ‘Zolang we niet weten wie het zijn kunnen we beter van de weg af gaan en ons schuil houden,’ beaamde hij. ‘Een eindje terug zijn we een karrenspoor gekruist.’

De wagen kon scherp draaien, zodat ze op de weg konden keren.

‘Het enige voordeel is dat we naar beneden gaan en het vliegwielt kunnen opladen,’ mopperde Tom.

Ze vonden inderdaad een karrenspoor dat schuin omhoog liep. Ze verborgen de wagen tussen een bosje en wat rotsblokken, vanwaar ze een goed zicht hadden op wat er langs zou komen.

Na lang wachten hoorden ze ruiters aankomen. Het waren Dorische soldaten.

Even hele tijd later hoorden ze het geknars en geratel van wagenwielen, het gesnuif van ossen en het kraken van tuig. Twee grote karren passeerden onder hen door. Ze waren met zeilen afgedekt, zodat ze niet konden zien wat er inzat, maar het was zwaar, te oordelen aan de trage gang. Nog meer bereden soldaten volgden het transport.

‘Dat kan geen goud zijn,’ mompelde Tom, ‘daarvoor is het teveel.’

Hij had geen enkel aanknopingspunt en zette het vraagstuk van de inhoud van de wagens uit zijn hoofd. Vermoedelijk was de weg nu minstens een paar dagen vrij; dergelijke transporten volgden elkaar meestal niet snel op. Het was te laat om verder te gaan en ze maakten een kampje.

De volgende ochtend daalden ze af naar het laatste dorp dat ze waren gepasseerd. Uit voorzorg verborg Alante zich in haar mand. Ze hadden geluk: nog voor ze het dorp bereikten kwamen ze een kleine karavaan van zwaar beladen pakpaarden tegen. Tom kon er eentje kopen, mits hij de lading van het beest ook kocht. Die bestond uit rijst, bonen, noten en gedroogde vis. Het voedsel was bestemd voor enkele dorpen hoog in de bergen. Tom kwam er toch langs, hij kon de lading daar weer van de hand doen. Hij laadde de zakken over in de wagen en spande het magere beest in. De wagen was niet zo zwaar om te trekken als het dragen van de last was geweest; gaandeweg knapte het vermoeide beest wat op en liepen ze uit op de karavaan.

De volgende dag bereikten ze de bergen. Het landschap werd rotsachtig. De weg was duidelijk pas geleden verbreed voor zwaar transport. Op sommige plaatsen glinsterden de rotsen nog waar de weg in de helling was uitgehakt en eenmaal staken ze via een nieuwe houten brug een ravijn over.

Ze verlieten het dal dat ze de laatste dagen hadden gevolgd via een doorgang tussen twee bergkammen en kwamen in een hoger gelegen vallei. Aan het eind torenden met sneeuw bedekte bergen omhoog.

Tom hield halt en keek naar de enorme afstanden en de ongenaakbaarheid van het landschap dat voor hen lag. De weg door de hoogvlakte was echter goed begaanbaar en ze konden een behoorlijke vaart maken. Het paardje galoppeerde opgewekt achter de zeilende wagen aan.

In een dorpje van hoge stenen huizen met platte daken aan een riviertje bivakkeerden ze voor de nacht. De bewoners waren blij te horen dat de karavaan met rijst en ander gedroogd voedsel al dichtbij was. Ze verbouwden zelf geen voedingsgewassen, maar hielden een soort langharige geiten die heerlijk zachte wol leverden. Ze verfdde de wol met planten die alleen in deze vallei wilden gedijen. Hun kledingstukken waren al eeuwen erg gewild. Tom kon er het meeste van de overgenomen lading verkopen; een deel hield hij zelf om hun geslonken voorraden aan te vullen. De dorpsbewoners bevestigden dat er al jaren geen kooplieden meer van over de bergen kwamen. Zelf gingen ze een

keer per jaar de bergen in om zout te halen en een soort aarde die ze voor hun kleurstoffen gebruikten. De grenswachten lieten hen altijd ongemoeid. Dat was een gunstig bericht.

De volgende dag vertrokken Tom en Alante voor het laatste stuk tot de grens, bovenin de pas. Alante was van top tot teen gehuld in de kleurige en warme kleding van de bergbewoners. Verrukt streelde ze de zachte wol waarmee de capuchon en mouwen waren afgezet en de met kralen geborduurde versieringen. Het waren haar eerste zelfuitgezochte kleren.

Aan het eind van de dag werden ze overvallen door een koude wind die hagelbuien met zich meevoerde. Tom was blij dat hij voor zichzelf ook warme kleren had aangeschaft. Zeilen was niet meer mogelijk, het paard trok de wagen tegen de heftige wind in. De dorpsbewoners hadden hem verzekerd dat de route tot aan de andere kant van de bergen goed begaanbaar was voor wagens. Ze hadden hem de pas aangewezen; die was vanuit het dorp zichtbaar als een onderbreking in de met sneeuw bedekte bergrug die de hoogvlakte in het noorden afsloot.

Ze gingen naast de wagen lopen om de last lichter te maken. De weg werd smaller en voerde door een kloof, waar het donker en vochtig was. Niet alle transporten konden blijkbaar de scherpe bochten maken: beneden in het ravijn zagen ze de wrakstukken van een neergestorte wagen. Even overwoog Tom om te gaan kijken of er nog wat van de lading zou liggen, maar de afgrond was te steil en hun wagen zou dan onbeschermd op de nauwe weg staan. Wat als ze een transport tegen zouden komen? Ze zouden achteruit terug moeten. Dat leek hem geen pretje.

De kloof raakte gevuld met langzaam stijgende wolken. Weldra konden ze nog geen wagenlengte voor zich uit zien. De weg bleef gelukkig leeg. Op een gegeven moment werden de grijze wolken lichter; de weg kwam op een minder steil stuk en werd meteen twee keer zo breed. Ze hoefden niet meer benauwd voor tegenliggers te zijn. Het was nu een andere onzekerheid die ze tegemoet gingen: de grenspost kon niet veraf meer zijn. Een koude wind joeg hen in de rug en tilde het dichte wolkendek op.

Met een ruk hield Tom het paard stil. De optrekkende wolken onthulden een kaal zadelvlak tussen twee ruige hellingen die zich in de wolken verloren. Er liep een muur van rotsblokken dwars door de pas. De weg eindigde in een poort. Erachter was alleen leegte. Links en rechts stonden stenen barakken. Er was niemand te zien. Tom rilde, het leek de poort van de dood wel. Toen zijn eerste, onthutsende indruk wegbeide bleken er toch enige tekenen van leven te zijn. Er wapperden gebedsvlaggetjes, er stonden bergpony's in een kraal van stenen muurtjes en er kwam rook uit een schoorsteen.

Een schichtige beweging van het paard maakte Tom er op attent dat er achter

hen iets aan de hand was. Hij schrok toen hij zich omdraaide: drie grenswachten stonden op de weg naar hen te kijken met de hand op hun wapens. Ze waren ook gezien vanuit het poortgebouw: twee ruiters kwamen uit de poort tevoorschijn en draafden naar hen toe.

‘Waarheen voert de weg?’ vroeg de voorste ruiter, een onderofficier. ‘Uw papieren alstublieft.’

‘Naar Chi’am, edele heer,’ antwoordde Tom. ‘Ik heb geen lading bij me. Papieren heb ik niet.’

‘Dan moet u terug,’ zei de grenswacht bits. ‘U had kunnen weten dat u zonder paspoort en een transportvergunning de grens niet overkomt. Dat is tamelijk stom van u. Nu heeft u de hele reis voor niets gemaakt.’

‘Vroeger was het verkeer tussen Doran en Chi’am toch vrij?’

‘Vroeger is nu niet. U moet terug.’

‘Kan ik hier geen...?’

‘Voor een paspoort moet u naar de hoofdstad, naar de ambassade van uw land. U bent zo te zien geen staatsburger van Doran. Hoe bent u overigens Doran binnengekomen zonder paspoort?’

‘Ik woon hier al mijn hele leven,’ loog Tom. ‘Ik heb nooit een paspoort nodig gehad. Ik heb elk jaar mijn belasting betaald, dan ben ik toch staatsburger?’ Dat klopt tenminste wel, dacht hij.

‘Dat kan zijn, dat zijn mijn zaken niet. Als u geen paspoort heeft kan ik u niet doorlaten.’ De onderofficier trok het hoofd van zijn pony om teneinde terug te gaan. ‘Ik raad u aan voor donker door de kloof te zijn,’ zei hij over zijn schouder. ‘Er zijn daar meer ongelukken gebeurd en er komt slecht weer aan.’

Tom stond hun pech te verbijten. Ze waren zo dicht bij een ontsnapping en nu was het ontbreken van een stom papiertje de oorzaak dat ze niet verder konden. Dat ze terug moesten naar het land waar er jacht op hen gemaakt werd.

De drie mannen op de weg werden ongeduldig en maakten gebaren dat ze moesten opschieten. Er zat niets anders op. Tom keerde en leidde het paard bij de teugel naar beneden. De grenswachten lieten hen door zonder enige uitdrukking op hun gezicht en sloten de weg weer af zodra ze voorbij waren.

In de kloof werd het snel donkerder. De dichte mist was gemengd met kille regen en een straffe wind blies hen pal in het gezicht. Tom leidde het paard terwijl Alante klaar zat bij de rem voor het geval het te hard zou gaan. Op het laatst kwamen ze echter maar voetje voor voetje vooruit.

Tom hield het paard in toen hij de weg niet meer kon onderscheiden.

‘Ik durf niet verder te gaan,’ moest hij bekennen. ‘Ik zie niets meer en het waait te hard voor een lantaarn.’

Alante had de rem aangetrokken toen Tom stopte en antwoordde niet.

‘Is alles goed met je? Heb je het niet te koud?’ vroeg Tom bezorgd.

'Nee, ik heb het niet koud,' gaf ze te kennen.

'Ik wel,' mopperde Tom. 'Het ziet er naar uit dat we hier op het pad moeten overnachten, in de wind en naast een afgrond. Het zint me niets.'

Hij durfde het paard niet uit te spannen en bond het aan een rotsblok naast de weg. Voor de zekerheid bond hij de wielen ook aan een paar rotsblokken. Hij gaf het beest een paar handen voer en liet het drinken uit een waterzak. Het zeil trok hij als een tent over de liggende mast. Het klapperde in de hevige wind, maar het gaf toch voldoende beschutting om een olielampje brandende te houden. Ze aten van het harde, donkere brood en de geitenkaas die ze vanuit het wolvenvers dorp hadden meegenomen.

Tom kon niet slapen; de wagen schudde, het zeil klapperde en hij was zo ongerust dat hij om de haverklap ging kijken of het paard nog vast stond.

Bij het eerste ochtendgloren maakte hij de wagen los, rillend van de kou, en leidde het paard verder naar beneden. Alante merkte er niets van: ze sliep in de wagen onder alles wat haar maar warm kon houden.

Toen ze uit de kloof kwamen en de hellingen minder steil werden besloot Tom verder te zeilen, zodat het vliegwiel ook weer opgeladen kon worden. De wolken braken en de ijzige kou werd vervangen door de straling van de zon. Ze zetten hun tocht voort met het paard galopperend achter de wagen aan.

Langs de rivier

BERGAFWAARTS waren ze in enkele dagen weer terug bij de rivier. Ze maakten een kampje op de verlaten pleisterplaats. Tom spande het paard uit en liet het vrij in het bos om te grazen.

Alante had eindelijk gelegenheid om haar nieuwsgierigheid te bevredigen hoe de aandrijving werkte. Ze liep om de wagen heen en keek eronder. Ze legde haar hand op het lage middenstuk. Het vibreerde.

‘Hier zit het vliegwiel, hè? Achter deze kastjes. Deze hebben we onder water open gemaakt, weet je nog?’ Ze voelde aan de plankjes die ze had los geboord toen ze in de rivier gezonken waren.

‘Ja.’ Tom kwam er bij staan. ‘Het is een zwaar stenen wiel, gemaakt van een oude maalsteen.’

Op haar vragende blik legde hij uit: ‘Om graan te malen gebruiken mensen twee zware stenen schijven die ze over elkaar heen laten draaien. De graankorrels worden ertussen fijn gewreven tot meel, waar brood van gebakken wordt.’

Alante keek peinzend naar de beelden die ze kreeg. ‘Ja, dat snap ik.’

‘En hier zit de aandrijving,’ wees hij naar de constructie tussen de achterwielen. Hij deed voor hoe met de hendel de aandrijfriem gespannen kon worden en over een taps toelopend aandrijf wiel geschoven kon worden.

De volgende ochtend hadden ze al vroeg geluk: aan de overkant passeerden enkele lege aken, getrokken door ossen op het jaagpad. De achterste reageerde op Tom die met zijn hemd stond te wapperen.

De ossen werden uitgespannen, er werd een zeil gehesen en de aak werd door de stroom en de wind de rivier over gedreven. Aan hun kant werd het grote zeil gevoerd en dreef de aak tegen de oever, waar Tom een landvast aan een boom vastmaakte. De norse schipper vroeg een schandalig bedrag om hen over te zetten. Terwijl Tom mopperend betaalde vroeg hij waarom er in dagen geen scheepvaart was langs gekomen. De schipper bromde dat er vaak ossen werden gestolen. Die brachten in de hoofdstad momenteel veel op. Daarom voeren ze meestal in konvooi. De pont was met ossen en al gestolen.

Hun wagen was met de laadboom in een handomdraai aan boord gehesen.

De schipper hoefde alleen maar wat te sturen om zijn aak aan de overkant in de buitenbocht bij de oever te krijgen, waar hij de wagen op de kleiige wal zette.

Ze konden goed opschieten op het vlakke jaagpad langs de rivier, die zich in wijde bochten door een landschap slingerde van kale, rotsachtige heuvels met diepe erosiegeulen.

‘Zoveel water komt hier voorbij, terwijl het land in de hete zon ligt te verdrogen,’ zei Tom, terwijl hij over het troosteloze landschap tuurde. Alante spitte haar oren: als hij op zo’n toon praatte, kwam er meestal een lang verhaal waar ze goed naar moest luisteren.

‘Eens is al dit land bedekt geweest met onafzienbare wouden,’ vertelde Tom. ‘Die zijn eeuwenlang gekapt voor het hout, tot houtskool gebrand of door zwervende families verbrand voor de vruchtbare as. Wat er nadien nog probeerde te groeien is kaalgegraasd door het vee van nomaden. De teelaarde werd uiteindelijk niet meer door de wortels van levende bomen en struiken vastgehouden. De aarde is in stofstormen weggeblazen, of door slagregens in de rivier gespoeld. Die voert het naar de delta. Daar bezinkt het zand en slib, tot het als nieuw land boven water komt.’

Bedachtzaam legde ze zich weer neer in de mand toen er niet meer leek te komen. Ze had er duidelijke beelden bij gekregen, die ze voor haar geestesoog telkens opnieuw afspeelde, tot ze het kon dromen.

Tegen de avond bereikten ze een weliger landschap. Aan hun kant begon een vruchtbaar heuvelland met terrassen en naamloze dorpjes. De uiterwaarden bleven onbewoond; de rivier overstroomde ze te vaak en het water kwam te hoog. Aan de overkant bleef het land woest en ledig.

Toen het donker begon te worden sloegen ze af langs een pad dat naar de heuvels leidde. Een eindje van de rivier vandaan vonden ze een geschikte open plek om hun bivak op te slaan. Alante klom heet en puffend van de wagen. Ze had verlangend naar het vele water gekeken waar ze de hele dag langs hadden gereden, maar ze vond het te troebel om te zwemmen. Ze ging meteen de omgeving verkennen op zoek naar water. In een brede bedding van zand en grind murmelde een ondiepe beek tussen keien door. Ze klauterde stroomopwaarts tot ze een poel trof waar ze zich verzaligd in liet zakken.

Na een eenvoudige maaltijd maakte Tom een slaapplek onder het muskieten-net, dat hij net als de vorige keer aan de wagen had vastgebonden.

Midden in de nacht werd hij wakker toen Alante beschutting zocht in zijn armen. De onrust die dat in zijn bloed veroorzaakte maakte dat hij niet kon slapen. Met een teder gevoel, dat hij zichzelf eigenlijk niet wilde bekennen, liet hij haar in de boog van zijn lichaam inslapen.

Tegen de ochtend werd ze wakker, zonder te merken dat Tom niet sliep. Stilletjes kroop ze weg. Even later hoorde hij het zachte geplas van water. Prompt sliep hij in. Pas tegen de tijd dat de zon de bodem van het dalletje had bereikt werd hij wakker.

‘We blijven hier een dagje,’ geuwde hij. ‘Er is water, er zijn noten aan de struiken en er is niemand in de wijde omtrek te bekennen. Misschien vinden we wel wilde uien, die zijn verrukkelijk. Dan kunnen we eens een keertje een lekker potje koken.’

Hij vond het te moeilijk om nog dieper in zijn hart te kijken. Gauw zocht hij iets te doen om het niet te hoeven. Het hielp niet. Ze was zo vreemd en toch zo vertrouwd. Hij wilde haar eigenlijk niet aanraken vanwege de elektrische spanning die het soms bij hem veroorzaakte, maar haar fijne pels voelde heerlijk zacht aan. Dat verwarde hem nog meer. Met een resoluut gebaar bande hij alle hersenspinsels voorlopig naar de achtergrond en glimlachte naar Alante, die hem met mistige ogen zat aan te kijken.

‘Kom, we gaan water halen en wat te eten maken. Waar is je hemd? Wacht, ik heb nog een halsdoek, die kan je wel als lendendoek om je heen wikkelen.’

Uit een rieten mand met kleren viste hij een gekreukte zijden sjaal die hij om haar heupen wond, tussen haar benen trok en instopte. Alles goed en wel, als je zwemt heb je niets aan kleren, maar om de hele dag een ongekleed meisje om zich heen te hebben, al had ze een vacht, vond hij... nou ja, een beetje veel van het goede. Op hun gemak kuierden ze met een zeildoeken emmer naar de beek. Na een tijdje kwamen ze terug met water, een bos uien en twee vissen.

‘Je kon ze zo pakken!’ zei Tom voor de derde keer. ‘Ze zwommen vanzelf in je handen! Hoe doe je dat?’

Lachend huppelde ze voor hem uit. Haar soepele lijf glinsterde in de zon, haar blonde haren dansten op en neer. Ze verloor haar lendendoek, griste die van de grond en huppelde verder. Tom was het vreemd te moede, hij kon zijn ogen niet van haar afhouden. Wat was ze mooi.

Ontrafel het raadsel, vind haar origine, dan weet je ook haar toekomst,

galmdde het in zijn hoofd. Hij slikte, Alante deed haar lendendoek om, het moment was voorbij. Het was of zijn oren open plopten nadat er water in had gezeten, zo plotseling kwamen de geluiden van de omgeving weer door.

Hoofdschuddend om wat hem allemaal overkwam vulden zijn handen het vuurpotje bij met droog sprokkelhout en sneden de uien. Door de eenvoudige handelingen kwam hij langzamerhand weer tot zichzelf. Hij brouwde zijn geliefde uiensoep terwijl Alante de vissen schoonmaakte. Voor iemand die haar geheugen kwijt is deed ze het behoorlijk handig.

Ze aten de soep, waar ze de harde resten van hun brood in weekten, terwijl de vissen met uien en noten in een soort trommel op het nagloeiende vuurtje gaar smoorden. Alex lag met een bolle buik onder de wagen en verroerde nog geen snorhaar voor de vissenkoppen. Kennelijk had hij een goede jacht gehad.

Alante probeerde tussen haar baden in het beekje door een hemd van Tom in

te nemen om een nieuw jurkje te maken. Zijn aanwijzingen hoefde hij niet te herhalen: ze had een voortreffelijk geheugen, dankzij de beelden die ze er bij kreeg, vertelde ze.

Tegen de avond besloot Tom op verkenning te gaan. Alante keek even op van haar werkje en knikte dat ze wel even alleen durfde te blijven, als de kat maar bij haar bleef.

Hij volgde het beekje tot de plek waar het in de rivier uitkwam. Het jaagpad bestond hier uit een brede zandweg langs het water. Het kruiste het beekje via een ondiepe voorde, geplaveid met platte keistenen. De weg werd niet alleen gebruikt door de spannen ossen die de lege aken de rivier op trokken naar de groeven. De meeste gebruikers waren reizigers en kooplieden die van dorp tot dorp trokken. Bij de voorde was een groot veld, bezaaid met vuurplekken. Het was een ideale plaats om te bivakkeren, met helder drinkbaar water van het beekje bij de hand en in de uiterwaarden genoeg te grazen voor de zwaarbeladen muil dieren en ezels. Op enkele plaatsen brandden vuurtjes, waar boeren, handelaren en enkele boerinnen omheen zaten.

Vanuit de beschutting van een groepje hoge bomen, te dik om als brandhout gekapt te worden, keek Tom toe. Er stonden een paar ossenwagens, handkarren en ezels. Geen enkel paard; dat stelde hem gerust. Alleen soldaten, rijke lieden en koeriers hadden paarden. Het leek hem het goede moment om hier en daar een praatje te maken. Hij moest weten wat zich in het land afspeelde. Hij trok zich terug om een eindje verder op de weg uit te komen; het leek hem verstandig niet te laten zien waar hij werkelijk vandaan kwam. Hij koos een groepje kooplieden uit om bij te gaan zitten. Van trekkende boeren hoefde hij geen nieuws te verwachten, dat moest uit de steden komen; alleen handelaren kwamen daar regelmatig.

De mannen praatten druk en lachten veel. Een kruik ging rond. Weldra was hij in hun kring opgenomen en kreeg de kruik ook af en toe aangeboden. De arak was verdund en smaakte smerig, maar niemand van de aanwezigen had bezwaar tegen een slokje. Ze speelden ondertussen een gokspelletje. Er ging veel geld in om. Toen hij daar een opmerking over maakte werd hem van verschillende kanten toegeroepen dat de groothandelaren in de hoofdstad op grote schaal aan het inkopen waren, waarschijnlijk voor het leger, ze konden de spullen niet áándragen. Gesponnen wol, katoen, ijzer, rijst, gierst, gedroogd fruit, noten, leer, hout, koper, trekdieren, alles konden ze kwijt. Ze moesten steeds verder weg het platteland afstropen, maar de winsten waren groot. Als de grote handelshuizen zoveel betaalden voor grondstoffen, waarvan een uilskuiken nog kan zien dat het juist die dingen zijn die een leger nodig heeft, kon je van alles verwachten.

‘Komt er dan oorlog?’ vroeg Tom.

De handelaren haalden hun schouders op.

‘Maar waarom dan, tegen wie dan?’ vroeg Tom weer.

Dat wist niemand te vertellen. Zijn verdere vragen begonnen hen de keel uit te hangen, omdat ze de antwoorden ook niet wisten en hij er hun dronkemannensplezier mee bedierf. Uiteindelijk ging hij na een gemompelde groet weer verder. Diep in gedachten liep hij langs de rivier. Het was al donker toen hij bij de wagen aankwam.

Alante slaakte een kreet, rende op hem toe en sloeg haar armen om hem heen.

‘Je was zo lang weg,’ fluisterde ze. ‘Ik was bang dat je niet meer terugkwam.’

Ze voelde koud aan. Hij nam haar in zijn armen en wikkelde een deken om haar heen. Ze sloeg als een aapje haar benen om zijn middel. Hij ging met haar tegen een wagenwiel zitten, waar ze allengs tegen zijn schouder indutte. Gemakkelijk achterover leunend zat hij te wikken en te wegen wat ze nu het beste konden doen.

Het was eigenlijk niet eens zo moeilijk te bedenken. Het juiste idee had al een hele tijd in een stil hoekje van zijn brein klaar gelegen. Alleen maar omdat hij er niet aan wilde was het nog niet tot plan geworden. Als zijn pleegmoeder nog de lieveling van de dictator was en nog aan de Opera verbonden was, woonde ze waarschijnlijk nog in de hoofdstad. Ze zou een bron van informatie kunnen betekenen. Hij grinnikte bij zichzelf, om zichzelf. Grote jongen rent naar zijn moedertje toe als het moeilijk wordt. Zou ze nog op de woonboot wonen? Hij zou wel zien. Voorlopig was Josephine zijn enige aanknopingspunt.

Ongedurig verschikte hij zijn lichaam totdat hij makkelijker lag. Alante’s warme lijf in zijn armen riep onbekende emoties op.

Onderweg naar de stad

TOM STAARDE NAAR DE HEMEL. Een vreemd verlangen maakte dat hij zich niet kon bewegen. Hem was iets overhandigd. Een sleutel. Van iets groots en machtigs. Iets wat niet in verkeerde handen mocht vallen. Kennis, dat was het. Er was meer.... Hij wrong en trok aan zijn brein om er uit te trekken wat er aan mystieke boodschappen in verborgen zat. Met zijn vinger tekende hij figuurtjes in het zand, trok er lijntjes tussen. Het had te maken met verbondenheid, met bundeling van krachten, met een antwoord op geweld. Een weerbaarheid die zelf geen geweld toepaste.

Met een nieuw ontzag keek hij naar het slapende kind. Zij was de sleutel. Het was hem eerder gezegd, maar hij raakte het telkens kwijt in zijn bezorgdheid. Hij ging verliggen en legde zijn armen voorzichtig om Alante heen. Ze glimlachte in haar slaap en rolde om, tegen hem aan.

Er was nog iets in de boodschappen geweest dat hij tot klaarheid moest brengen. Er werd door anderen op het geheim gejaagd, dat was hem in het dorp al duidelijk geworden. Niet alleen door soldaten van de junta, ook door andere milities. Ze waren twee keer in een hinderlaag gelopen, de tweede was niet voor hen gelegd. Het leek erop of er een burgeroorlog was uitgebroken. Die soldaat had gezegd dat de muiters te sterk voor hen waren geweest en dat er nieuwe troepen onderweg waren. De eerste hinderlaag was voor iemand geweest die sprekend op hem leek. Hij huiverde, de mist in zijn hoofd trok op. Zou die dubbelganger de aanstichter van de burgeroorlog zijn? Het voelde dat hij het bij het rechte eind had. Maar dan waren ze nergens en nooit veilig. Ze zouden eeuwig moeten blijven vluchten, want die persoon zou nooit ophouden met zoeken. Plotseling nerveus maakte hij Alante wakker. Aangestoken door zijn onrust hielp ze hem hun kampje op te ruimen.

De weg voerde hen globaal naar het zuiden. Waar de rivier in een wijde bocht liep besloot Tom een stuk af te snijden door een zijweg te nemen. Het was een brede weg die via verscheidene dorpjes min of meer rechtstreeks naar de hoofdstad ging. Het verkeer was druk. Boeren en boerinnen kwamen van de velden, met zakken pas gedorste rijst of torenhoge bossen stro op hun nek.

Uit allerlei aanwijzingen kon Tom opmaken dat zelfs in dit vruchtbare gedeelte van het land armoede heerste. Dorpen zagen er vaal en verlopen uit. Ingestorte hutten, verrotte en slecht onderhouden daken wezen op ontvolking. Er lag een matheid over de dorpjes, alsof er geen vreugde meer in de dingen zat.

Droge gewassen zoals maïs, cassave en bonen, stonden ver uit elkaar, verder dan voor de teelt nodig was. Hij hoefde daarvoor geen landbouwkundige te zijn. De planten zagen er armetierig uit. Alleen de rijst stond er goed bij, in goudgele akkers. Bij de natte teelt van rijst werd niet van traditioneel vastgelegde methoden afgeweken. Maar er werd wel veel minder rijst verbouwd dan hij verwacht had. Er lagen verdroogde sawa's braak en er werd sporadisch jonge rijst uitgeplant. Dat was vreemd, normaal werden de sawa's direct na de oogst weer onder water gezet, geploegd en ingeplant. Het leek of er veel minder water was dan hij zich kon herinneren. Alle beddingen die naar de rivier toe liepen stonden geheel of bijna droog. Was dat normaal om deze tijd van het jaar? Goed, het was de droge tijd, maar hij kon zich nog herinneren dat er dan in de heuvels nog genoeg water was voor de natte rijstteelt. Zou er dit jaar minder regen gevallen zijn? Het speet hem dat hij indertijd geen contact met zijn broer had willen hebben. Hij had toen gevonden dat hij het te druk had met zijn eigen project. Aloys had hem misschien enige antwoorden en inzicht kunnen verschaffen. Maar nee, hij had zo nodig moeten bewijzen, met al zijn nieuwe kennis, dat hij net zo goed was of beter dan zijn alom geliefde broer. Hij besloot in de toekomst beter te luisteren naar anderen.

Geleidelijk werd het landschap vlakker en droger, met hier en daar ruige stukken, waar de natuur ongebruikt land weer in bezit nam. De compacte dorpjes langs de weg maakten plaats voor landgoederen. Feitelijk waren de dorpelingen horigen. Het waren deze feodale machtsverhoudingen waartegen hij zich indertijd had ingezet in het landhervormingsprogramma van de toenmalige regering.

Na een lange rit zonder onderbrekingen stopte Tom de wagen langs een stil gedeelte van de weg, omzoomd door hoge bomen.

‘Kom, het wordt tijd voor onze vermomming. Dit bos lijkt me een goede plaats.’

Alante begreep niet waar hij op doelde. Wat was een vermomming? In een bos? Ze zou wel zien. Die man verzoon voortdurend nieuwe dingen.

Op het vliegwiel manoeuvreerde Tom een overwoekerd pad in, dat kronkelend tussen de bomen verdween. Hij stopte, zaagde een paar takken af en sloot er de ingang van het pad mee af voordat hij verder reed. Op een open plek hield het pad op. Beneden aan een helling hoorde ze water stromen. Ze rekte zich uit, net als de kat, en stapte uit.

‘Zo, dit is een goede plek,’ zei Tom tevreden en begon in zijn kist te rommelen. Op een doek spreidde hij een verzameling spullen uit. ‘Kom, we zullen iets aan je haar doen zodat je minder opvalt.’

‘Wat?’ Ze snapte er geen woord van. Aan haar haar doen?

‘Je haar begint er steeds zilveriger uit te zien.’

Ze keek hem aan. Wat bedoelde die man toch?

‘Heb je niet gezien dat alle mensen hier zwart haar hebben?’

‘Jawel,’ gaf ze met tegenzin toe.

‘Van deze bladeren kan ik een donkerbruine kleurstof maken die er niet uitspoelt.

Dan val je niet meer zo op en kan je gewoon op de wagen blijven zitten.’

Het bloed vloog naar haar wangen. Dat had ze zelf ook kunnen bedenken. Ze vond zichzelf geweldig stom.

Tom begreep verkeerd wat haar dwars zat en zei sussend: ‘Deze kleurstof gaat er niet met water af hoor, deze gaat er in weken niet uit. Trouwens, ook niet van je huid, dus moeten er voorzichtig mee omspringen. Haal maar wat water uit de beek.’

Opgelucht dat ze wat kon doen liep ze met een opgevouwen canvas emmer naar het beekje. Het was te klein om er in te baden of vis te vangen. Ze gooide een paar emmers water over zich heen. Het friste haar zo op dat ze zachtjes neuriënd de helling weer opklom, een beetje scheef lopend door de volle emmer aan haar hand.

In zijn vuurpot had Tom intussen een vuurtje aangelegd van houtskool uit een zak. Op zijn aanwijzing vulde ze een pan met water terwijl Tom wat dorre bladeren in een vijzeltje zat fijn te wrijven. Met spuug maakte hij er een glad papje van, waar hij tenslotte wat van zijn eigengemaakte haarzeep door heen roerde. Ze stond met de halfvolle emmer water in haar hand te kijken naar wat hij aan het prutsen was.

‘Zo, we kunnen beginnen. Trek je jurk maar uit, anders vlekt die misschien.’

Ze zette gehoorzaam de emmer neer, trok de jurk over haar hoofd en vouwde hem netjes op. Tom zat hoofdschuddend naar haar te kijken. ‘Wat ben je toch nog steeds mager. Kom maar hier zitten.’

Hij trok een doek strak over haar schouders en begon de kleurpasta met een houten spatel op haar hoofd te smeren. Zijn handen had hij met bijenwas ingewreven om te voorkomen dat ze ook donkerbruin werden. Vervolgens masseerde hij de massa voorzichtig in het haar, lok voor lok. Onder het hypnotische gefrunkik op haar hoofd zeilde Alante ontspannen weg tegen zijn borst. Toen hij klaar was wikkelde hij de lap om haar ingesmeerde haar. Met een zucht van genot liet ze zich achterover tegen Tom aan zakken en droomde weg.

Ze werd op een gegeven moment wakker van een ondraaglijke jeuk op haar hoofd. Ze wekte Tom, die onderuit gezakt tegen een wagenwiel hing te slapen.

‘Mijn hoofd wordt zo warm en het jeukt. Is dat wel goed?’

Ze kon aan hem zien dat hij nog ver weg was, maar hij kwam overeind en pakte de wateremmer. Hij legde haar achterover op de grond en begon het haar uit te spoelen. Hij draaide haar hoofd telkens zo dat het bruine spoelwater geen onbedekte huid raakte. Zorgvuldig ontwarde hij de klitten en borstelde tenslotte

haar natte, nootbruin gekleurde haar in een paardenstaart, die hij in een schone handdoek wikkelde. Nog steeds zwiingend ruimde Tom in het laatste licht alles op tot er geen spoor meer van hun verblijf zichtbaar was en maakte een slaappleats onder de wagen. Ze aten de koude resten van hun vorige maaltijd en gingen slapen.

Nog voor het eerste licht werd Tom wakker, stijf van het liggen op de harde grond. Hij had wild gedroomd, van achtervolgingen en vloedgolven en hij wist niet wat; het was niet prettig geweest. Alante had klaarblijkelijk ook geen makkelijke nacht gehad: ze was dicht tegen hem aan gekropen. Verward over zijn reactie op het zachte gevoel van haar pels liep hij naar de beek met een handdoek en zijn kruikje zeep. Rillend, verwoed zijn haren drogend kwam hij even later terug. Hij rommelde op de tast in zijn kledingmand tot hij er een schone broek uitviste en een schone tuniek. Het was fris, zo vroeg in de heuvels, heel anders dan in zijn dorp waar het 's nachts bijna even warm was als overdag. Hij had geen zin om iets aan zijn voeten te doen en bleef op blote voeten over de kille grond schuifelen. Hij wist niet goed wat te doen. Om te rijden had hij liever wat meer licht. Hij besloot een vuurtje te maken in zijn vuurpot om thee te zetten. Alex was in geen velden of wegen te bekennen en hij voelde zich een beetje eenzaam.

In de snel helder wordende ochtendschemer keek hij naar Alante. Hoe dan ook, haar aanwezigheid, doordat ze letterlijk in zijn leven was gevallen, maakte dat hij het verschil tussen alleen zijn en eenzaamheid had leren kennen. In een opwelling pakte hij de rozenkwarts en keek er doorheen. Het was alsof hij het kristal hoorde zingen. Ondanks het oneigenlijke gebruik als werpsteen, niet zoveel dagen geleden, was het een goed geluimd kristal. Op een levensduur van miljoenen jaren leek het weinig onder de indruk te zijn van het korte moment dat het was gebruikt als wapen. Hij voelde een warme, bijna vloeibare genegenheid. Hij legde het kristal naast Alante' hoofd en wenste hen beiden alle goeds. Opperuimd schonk hij kokend water in het theepotje, de opwekkende geur maakte het bestaan weer een beetje aangenamer. Het was goed om je twijfels en angsten onder ogen te zien, herhaalde hij bij zichzelf. En Alante was beslist het mooiste geschenk dat hem had kunnen overkomen. Terwijl hij van de hete thee slurpte overdacht hij hun geplande bezoek aan de hoofdstad. Hij dacht met warmte aan de vrouw met wie hij meer als vriendin dan als moeder was opgetrokken, toen hij zich na zijn studie in Paris weer bij haar had gevoegd. Alex, terug van de jacht, gaf zijn hand net zo lang kopjes tot hij hem begon te aaien. Het beest kroop op zijn schoot en keek hem spinnend aan. Met een gevoel de eeuwigheid aan te kunnen raken volgde hij geboeid de kleuring van de hemel door de rozevingerige dageraad.

‘Tijd om te vertrekken, het wordt een hete dag,’ bromde hij bij zichzelf. Met een: ‘Thee op bed, word wakker, het zonnetje is al op,’ wekte hij haar door haar de geurige kop voor te houden. Het was een mooi gezicht om haar neusje wakker te zien worden voordat ze zelf wakker werd. Geeuwend ging ze rechtop zitten in de deken en pakte de thee aan. ‘Hm,’ neuriede ze, ‘heerlijk.’

Boven de nog nagloeiende vuurpot roosterde hij wat koeken, waar hij schilfers van keihard geworden schapenkaas op had gelegd.

‘Oh, warm brood met gesmolten kaas,’ zong hij er binnensmonds bij, een bekend lied persiflerend. ‘Waar was je toen ik jong was?’

‘Zo, we gaan verder. Alleen moet ik mijzelf nog vermommen,’ kondigde hij aan toen het eten gedaan was. Hij knipte eerst zijn baard kort tot het een stoppelveld leek. Op zijn gezicht en handen wreef hij een bruine pasta. Met andere kleren en een gebogen loop zag hij er binnen de kortste keren onherkenbaar uit, als een ietwat verlopen marskramer. Het enige wat hij niet kon verhullen was zijn lengte. De mannen van het Bergvolk waren ook tamelijk lang; het moest maar.

Alante had de gedaanteverandering met argusogen gevolgd.

‘Ben jij dat echt?’ Ze kon haar ogen niet geloven.

‘Wat dacht je?’ zei hij, gestreeld door haar vraag.

Na een stoffige rit zonder bijzonderheden sloegen ze bij het vallen van de avond hun kamp op.

De volgende dag zouden ze de grote stad binnengaan.

Niet erg op zijn gemak zat Tom nog lang bij het gloeiende vuurpotje. Ze gingen nu het gevaar tegemoet in plaats er voor weg te vluchten.

De stad

ZE VERTROKKEN VROEG na een haastig ontbijt.

Het werd zienderogen drukker naarmate ze de stad naderden. De weg werd breder en slechter, met kuilen en mul gereden stukken. Ze passeerden kapitale landhuizen met parken en waterpartijen ervoor, zelfs waren er uitgestrekte grasvelden met kuddes antilopen en andere sierbeesten. Verscholen onderlangs een muur of langs een zandweggetje stonden armoedige hutten. De toestanden in sommige van die gehuchten waren onbeschrijfelijk. Stank, ziektes en dood, herinnerde hij zich.

‘De stad is wel drieduizend jaar oud,’ vertelde hij aan Alante, die achter hem in haar mand verscholen zat. ‘Hij heet Doran. Eeuwen geleden was het de hoofdstad van een groot keizerrijk, Landoran. Lan betekent keizer. De stad heette toen net zo. Doran is alles wat er van over is gebleven, maar het blijft een indrukwekkende stad met prachtige gebouwen, tempels en theaters. Doran is trouwens nog steeds beroemd om zijn porselein. Je hebt de aken met witte aarde gezien weet je nog? We zijn er mee de rivier overgestoken.’

De brede heirbaan raakte, met de stadspoort in zicht, dichtgepakt met mensen, dieren en vracht die allemaal naar de markten in de stad op weg waren. Koetsjes en open wagens passeerden met nerveus trappelende paarden en luidkeels schreeuwende koetsiers. Trage ossenkarren bonkten door de kuilen, afgeladen met hooi, zakken rijst, balen katoen, stapels huiden, bossen hout en manden met landbouwproducten. Boeren en hun vrouwen, groentetelers, marskramers, mandenvlechters en afzonderlijke reizigers droegen hun handel aan een stok, op hun rug of op hun hoofd, ezels waren zo vol geladen dat de arme dieren er nauwelijks onderuit staken. De immer hongerige stad had nooit genoeg te eten.

Tom wist van de onderzoeken tien jaar geleden dat de meeste boeren vanavond naar huis zouden gaan met een beetje kopergeld of hooguit met wat goedkope porseleinen en bronzen gebruiksvoorwerpen. Als ze geluk hadden: het kon hun ook afgeroofd zijn. Veel boeren durfden daarom de stad niet in en verkochten hun waar aan handelaars buiten de stad. De toegangsweg was omzoomd door tenten, opslagplaatsen en hutten, afgewisseld door herbergen, waar druk gehandeld werd. De buitenlui kregen er veel minder voor hun lading dan in de stad, maar het scheelde hen een hele dag en een hoop gedoe. Vooral de kleine boeren lieten zich hier afzetten, beducht als ze waren voor de

onmenselijke drukte in de stad. Misschien waren ze gewoon verstandig dat ze genoeg namen met minder geld, omdat ze ook minder risico's liepen.

Opnieuw bedacht Tom wat een zegening een veiling zou zijn.

Bij de poort verdichtte de stroom zich tot een schreeuwende, hinnikende en loeiende massa die zich door de nauwe ingang tot de stad perste. Eenmaal binnen werd het niet veel beter: de straten waren smal, vol gaten en er worstelden zich ook nog tegenliggers door. Op kruispunten was het een eeuwige strijd, waar de voerlieden met de langste zweepen voorrang afdwongen. Allengs splitste de compacte kluwen zich op over de vele zijstraten.

Opgelucht dat ze het overleefd hadden en hun nerveuze paardje niet van schrik was doodgefallen, mende Tom de wagen voorzichtig door het drukke verkeer, langs straten die naar beneden liepen, naar de rivier. De lager gelegen stad was rommeliger, de gebouwen aftands en de hoeveelheid vuil op de straten groter. Tot zijn opluchting zag hij geen soldaten; wel onbetrouwbaar ogende milities. Zijn gevoelige neus ving duizenden geuren op, van specerijen, fruit, verrotting, rook, parfum, schroeiende hoeven en, steeds sterker, stilstaand water.

Beneden bij de rivier liepen ze vast in het chaotische verkeer. Tom herinnerde zich de straatdieven en stond met een lange bamboe stok rechtop in de wagen, bereid om iedere hand die naar de bagage werd uitgestoken een fikse klap te geven. Dat was zo de gewoonte hier. De meeste kooplui hadden hardhandige bewakers in dienst. Hij moest zijn stok vaak gebruiken. Stelen was in Doran het meest beoefende beroep.

Langzaam bewoog de massa mensen, karren en dieren zich naar de rivier om zich daar in twee richtingen op te splitsen. Hij slaagde er in met schreeuwen en dreigen in de aftakking terecht te komen die stroomopwaarts langs de rivier liep. Hij stuurde een brede, geplaveide straat langs de rivier in, omzoomd door tenten, hutten en karren. Hij volgde de straat tot deze smaller en minder druk werd. Langs dit deel van de oever lagen lange rijen woonboten, soms wel twintig naast elkaar. Een eindje voorbij de woonboten liep de weg langs de helling van een heuvel omhoog. Zandbanken in de rivier maakte aanleggen daar onmogelijk. Waar de weg weer naar de rivier afdaalde wist Tom in een zijkreek een oud botenhuis te liggen. Het was er nog en Tom kon de wagen voor een paar munten onderbrengen. Er was een ruim voorziene stal; Tom spande het paard uit en gaf het hooi en water. Alante keek zwijgend toe.

'Alante, je moet hier een paar uur alleen blijven,' zei Tom. 'De stal is bewaakt, dus er zal je niets overkomen. Ik ga kijken of Josephine hier nog woont. Ik durf je niet mee te nemen.'

Hij gaf de wachtman zijn geld en liep, gebogen als een oude man om niet op te vallen, langs een doolhof van omhoog lopende straatjes naar de binnenstad. Onderweg kocht hij tweedehands kleren in een uitdragerij. Om er zeker van te